

PUITLING SABBATH SIKUL ZIRLÂI

***Pathian Rawngbâwlina —
Ka Rawngbâwlina***

Global Mission Center Directors

**October, November, December
2023**

Sabbath School Lesson

ဟွာင့်ဘာသာ

ပုံနှိပ်သူ
ဦးဖုန်းနိုင် (၀၀၃၅၄)
မန်နေဂျာ
ကင်းစောင့်ပုံနှိပ်တိုက်
၂၀၆ ရွှေသွာလမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်
ရန်ကုန်မြို့

ထုတ်ဝေသူ
ဦးဖိုးဖိုးလှ (၀၀၅၉၀)
ဥက္ကဋ္ဌ
မြန်မာပြည်သူ့တော်မနေ့ဥပုသံအသင်းတော်
ဒေသ ဦးဝိစာရလမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့

အပ်ရေး – ၇၀၀

မွေးဒါန

ပထမအကြိမ်

ZIRLÂI THUPUITE

1.	Kan Tâna Pathian Rawngbâwlna: Then 1.....	7
2.	Kan Tâna Pathian Rawngbâwlna: Then 2.....	18
3.	Rawngbâwl Tûra Pathian Kohna.....	30
4.	Pathian Rawngbâwlna Thawhpuiin.....	41
5.	Rawngbâwl Loh Chhuânlam Siam Lovin.....	53
6.	Rawngbâwl Tûra Phûrna leh Inbuatsaihna.....	64
7.	Thenawma Rawngbâwlna.....	76
8.	Tlachhamte Tâna Rawngbâwlna.....	87
9.	Mi Thiltitheite Tâna Rawngbâwlna.....	98
10.	Tlawhpawh Lohte Tâna Rawngbâwlna: Then 1.....	109
11	Tlawhpawh Lohte Tâna Rawngbâwlna: Then 2.....	120
12.	Estheri leh Mordekaia	131
13.	Pathian Rawngbâwlna Khârna Chu.....	142

THUHMAHRUAI**SAWI BÂNSANIN, THIL ENG EMAW ATAKA
TIH TAN RAWH!**

KUM eng emawti kal ta khân, kan Adventist magazine pakhatah dûm-chhe râpthlák tak tehkhin thû chhuah a ni a. Mîten chû hmuna kawng an zawh lai chuan châuvan an tlu fo thîn a. An thi tûr chalchâng âw chu a kiang vêl khuaa mîten an hre thîn a. Râpthlák tak a ni thîn.

Khuaa mîte chuan rorêlna an nei ta a. Khaw hrang hranga mîte chu an lo kal khâwm hlawm a. A chinfelna tûr ngaihtuahin, ngaih dân hrang hrang ziahna lehkhâte an rawn keng a. Mahse, chutiang ngaihtuah inkhâwm neih zui bâk hma han lâkna rêng an nei chuâng lo. Kum eng emawti chhûng chu rorêl inkhâwmna an nei zui a. Mîten ngaih dân tha tak takte a bû in an ziak a. Hmun dang atangte pawhin thusawitûte an ruâi a. Chû inkhâwmnaa lo tel vê tam takte tâna sum tuâk nân thil hralh rûnpui te an huaihawt a. A tâwpah chuan, chû rorêl inkhâwmna chu mangang âute thâwmin a tihbui loh nâna sound-proof hmun siam nân sum an tuâk leh ta thung a. Mahse, buaina tâwkte chhanchhuak tûrin tû mah an che chhuak chuâng lo va. Dûm chhe hmuna mîte an tân belh loh nâna hma la ta pawh an awm hek lo. An sawi an sawi ringawt mai a ni.

In kohhran leh in Sabbath Sikul pâwl then ngîi pawh khân chû khuâa mîte ang nih chu in duh hauh lo vang. Kan tawngtai hona te, ngaihtuah, inhrilh leh sawi hona neihte nuâm kan ti a. Mahse, hetiang bâk deuh a chêt leh, kan vêla mîte nêñ leh, an tâna thil eng emaw tihsak tûrin kan induh a. Kan khawtlângah leh khawvêlah hian

danglamna thlen tûrin kan induhsak a ni. Hnâ thawh zawh a, Isua chu lo kîr leh thuai tûrin kan duh a ni.

Tûn kuartar Puitling Sabbath Sikul zirlai kaihhruaina hi, pén chhuaka thil eng emaw ti tûra inkawhhmu nâna ruâhman a ni. Bible thawnthu ngaihnawm tak takte chu chik takin kan zir ang a. Nuntawng leh entîrna phûrpuiawm tak tak kan en bawk ang. Kan thenawm vêla (Kristian ni vê lo) chêngte chu tlawh pawh a, tanpui tûra hma lâk dân tûrte kan zir ang a. Mahse, chûng chu entîrna leh inchawhphûrna kawngte mai an ni dâwn a. Zirlai tinte tum bulpui leh laimû tak chu, Ningâni zirlaiah chuâng zélin—che chhuâk a, thil eng emaw ti tûra chona a min siamsak zêl dâwn a ni.

Chêt chhuah nâna tangkâipui tûr Pathian thûa bengvârنا, hmanruâ leh ngaih dânte kan târ lang zêl dâwn a. Ningâni zirlai zêlah chona hmachhawn chhoh zêl dân tûr kan chhawp chhuak thîn ang. Thil tih awlsam takin bul kan tan ang a. Zirlai dang zêlah chona fing tak kan hmachhawn lian tiâl tiâl dâwn a ni. Kan zâa tâna hlen theuh tûr chu, chona chu hêl lo va hmachhawn a, Thlarau Thianghlim kaihhruaina dila tawngtai a, kan thil zir tâkte ataka nunpui bâkah, kârleh zirlai sawi ho huna minit tlêm tal inenlêtna neih thin tûr a ni. Hê hun hi chapo-uân hun a ni lo va, kan chêt fuhna laite leh chêt fuh vak lohna laite inhrilh tlânnâ hun a ni zâwk. Chutianga kan inhrilh tlân zêl chuan, member-ten ngaih dân an nei vê thei dâwn a. Mimal leh a huhova tawngtai dân pawhin hmâ a sâwn zêl dâwn nia.

A tâwpah chuan, tûn kuartar hi, ngaihtuahna hriat reng tlâk te, thu ngaihnawm leh Pathian thuril ngaih dân lam ni lo chu hriat reng ni teh se. Chûng chu tel zawng a tel ngîi ang. Mahse, kan rîlrûa awm zâwk tûr chu, Thlarau

Thianghlimin kan hmalâkna tlâwm takte min kaihruai a, Amâ hming châwimâwi leh ropui nâna rawngbâwlnaa thilmakte min tihsak mawh chu a ni.

Global Mission Center-te hi kum 1980-a General Conference-in a din kha a ni a. Anni hian General Conference Office of Adventist Mission kawhhmu angin hmâ an lâ a. Tûnah hian hetiang center hi paruk a awm a. An tum ber chu khawvél hmun hrang hrang, Kristiante la awm mûmal lohna hmuna ringtûte an lo awm theih nâna kohhran tanpui a ni.

Hê zirlai ziah a nih laia center hrang hranga director-te chu: Petras Bahadur, Richard Elofer, Kleber Gonçalves, Clifmond Shameerudeen, Doug Venn, Greg Whitsett te an ni a; an kaihzavêngtûte chu: Gary Krause (director, Adventist Mission), Homer Trecartin (retired director, Global Mission Centers) leh Jeff Scoggins (Global Mission planning director) an ni. Anni hian hê Puitling Bible Zirlai Kaihhruaina hi an ziak a ni.

ZIRLAI 1*September 30–October 6, 2023***KAN TĀNA PATHIAN RAWNGBĀWLNA: Then 1**

CHÂNGVAWN: “**Tichuan LALPAN Adama chu A ko va, a hnênah, ‘Khawiah nge i awm?’ A ti a,**” (*Genesis 3:9, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÚ*September 30*

Chhiar Tûr: *Genesis 3:9–15; 28:15; Exodus 29:43, 45; Matthiaia 1:18–23; Johana 1:14–18; 3:16; 14:1–3.*

RAWNGBĀWLNA tobul leh a tum chu Pathian-ah chiah a awm a. Hê rawngbâwlna hi Abrama koh a nihna (*Gen. 12:1–4*) emaw, Exodus (*Exod. 12:31–42*) emawa intan mai a ni lo. Hê leia Isua Krista lo chênnna (*Matt. 1:18–25*) emaw, rawngbâwla Paula zin chhuahnate (*Tirkohote 13:4–14:26*) emawa intan a ni hek lo. Hê rawngbâwlna hnâ hi, khawvél zâu leh a hnûa mihringte siam (*Gen. 1:26, 27*) a nih khân, Amah Pathian-a intan a ni.

Pathian Lehkhathûah hian Pathian chu A fâte rawn pawh leh an zinga awm châk reng a nih thû kan hmû a. A tîr atangin, Adama leh Evi nén inlaichinna a neihpui a. Sual lo luh hnû pawhin, A rawngbâwlna chu a chhunzawm zêl a; tûnah erawh chuan mihringte nêna inlaichinna chu dintharleh a lo ngai ta a. Khawvél tâwpah chuan Pathian rawngbâwlna hi zawk a ni dâwn a (*Thup. 21–22*), chuvâng chuan khawvél hnêna chatuan chanchin tha (*Thup. 14:6, 7*) puân darh hna thawk tûra chawhphûr kan ni.

Rawngbâwla chêtna eng pawh ni se, Siamtu nêna inlaichinnaa lungphûm nei, Amâ rawngbâwlna leh nungchang dik tak hriatthiamnaa innghat a ni ngêi tûr a ni. Mahse, Pathian rawngbâwlna kan manthiam hmâin,

rawngbâwlna Pathian zâwk chu kan hriatthiam hmasak a ngai dâwn a ni.

SUNDAY*October 1***Min Zawng Chhuaktu Pathian Chu**

Pathianin Amah ang takin min siam a. Duhthusâma thâ khawvél min pê a, chû chu Amâ nihna hlu ber: hmangaihna thupuia neia Amah nêna inlaichinna duhthusâm kan neihpui nân a ni. Mahse, hmangaihna chu a tak nihtir tûrin Pathianin thilthlâwnpêk dang min pêk a nei a, chû chu duhthlang thei—eng kawng nge kan zawk dâwn tih duhthlang thei nihna a ni. Ni e, Pathianin Adama leh Evi-te hnênah thuâwihi loh hlauhawmna leh, nghawng pawi tak a nei thei a ni tih thû-ah kaihruaina chiang takte A pe diâm a (*Gen. 2:16, 17*). Setana erawh chuan, chhia leh tha hriatna thing rah an ei pawhin nghawng tha lo a nei lo vang tiin ei tûrin verther takin a bum ta mai a. Chû chauh ni lo vin, “Pathian ang niin, a chhia leh a thâ an hria ang” (*Gen. 3:5, NKJV*) tiin a hrilh a. Vânduaithlâk takin, Evi chuan (thei khap) ei chu a thlang a, Adama hnênah pe vêin, ani pawh chuan chutiang thutlûkna tho chu a siam a. Thilsiam thafamkim chu sual kâidum nei a lo ni ta a ni.

Chutah chiah chuan a tira Pathian ruâhmannâ leh Lei arsi siam thar tâna ruâhmannâ chu a lo danglam ta nghâl a. “Khawvél lungphûm phûm a nih hmâa” (*Efesi 1:4*) lo ruâhman lâwk tawh chhandam rawngbâwlna tûr chu, a taka kalpui a lo ngai ta a ni.

Genesis 3:9–15 chhiar la. Adama leh Evi-te an tlûk hnûa Pathian thu sawi hmasa ber chu eng nge ni a, engati nge chû thû chu tûnlaia thu kalpui dânah a pawimawh viâu?

Ni e, an dinhmun dik tak chu Pathianin A hria a. Hlauhnaa khat, Adama leh Evi-te kha thil kal mēk hriat mamawhtûte an ni. An sualna nghawng chhuah râpthlákzia an hriathiam theih nân hmachhawn an ngai bawk. Setana pawh chu hneh a ngai bawk a. Chuta tân chuan, Pathianin Amâ rawngbâwlina tûr chu A târ lang a: chû chu chhandamna ruâhman (*Gen. 3:14, 15*)—chû chu “Pathianin Krista-ah chuan khawvél hi Amah nén inremin a siam” (*2 Kor. 5:19, NKJV*) beisei theih dân kawng awm chhun a ni.

Chik taka kan ngaiantuah ngai erawh chu, anmahni hmachhawn leh inremna thutiâm hmâ khân, Pathian chu lo kalin, mihring tlu tâte chu A rawn en tih hi a ni. Dinhmun beisei bo tak anga lang an ni chungin, Adama hnêna zawhna A siam hmangin Pathianin thil pahnih: tlûknaa kan dinhmun leh Amâ rawngbâwlina nihphung chu A sawi lang a. Keini hi mi bo leh chhandamna mamawh ngawih ngawih kan ni a. Ani chu min chhandam leh kan hnêna awm tum ruh tak chunga min zawng chhuaktu chu a ni.

Khawvél chanchin kal zêlah, Pathianin: “Khawiah nge i awm?” tiin A zâwt zui zêl a. Nangmâ nuntawngah, hei hian i tân eng awmzia nge a neih a, engtin nge Ani chu i lo chhân vê tâk?

THAWHTANNÎ
Kan Zînga Chêñ Châk Pathian Chu

**Chhiar tûr: Genesis 17:7; 26:3; 28:15. Hêng chângtea
Abrahama leh a thlahte hnêna Pathian thutiâm thupui
chu eng nge ni?**

Thuthlung Hlui lamah, A ruâhmannate hlen chhuak tûrin A rawngbâwlina ziârâng ang zêlin Pathian chu A che zui zêl tih a lang a. Entîr nân, Tuilet hnúa Babel mîte khân hmun khata chên hova, khawpui din leh vânte tawng khawp hiâla inchhâwng sâng sak an tum a. Pathian chu lo chêin, khawvél puma tihdarhna tûrin an tawngte A tihdanglamsak ta a ni (*Gen. 11:1–9*). Chutah A rawngbâwlina chu zauh zêlin, Abrama (a hnúa Abrahama lo ni ta) chu khawvél pum pui tâna A malsâwmnate ni tûrin A ko ta a ni (*Gen. 12:1–3*). Abrahama leh a thlahte tâna Pathian thutiâmte chu thuah tam tak a ni a, chûng zînga pakhat chu a pawimawh zuâl a ni. Vawi eng emaw zât chu Pathianin, “I Pathian ka ni ang,” “Ka awmpui zêl ang che,” “I hnênah ka awm,” (*Gen. 17:7, 8; 26:3; 28:15, NKJV*) tîtein a puang a.

Hun lo kal zêlah, Josefa kha Aigupta-ah a awm a, mahse, A mîte tâna chhandamna thlentu-ah a tang a. Josefâ nuntawng rahbi tinah—harsatna a tawh nasat ber lai meuh pawhin—Bible chuan “LALPA chu a hnênah A awm zêl” (*Gen. 39:2, 21, 23*) tiin a sawi. Chhuân lo awm zêlah, A rawngbâwlina hlen nân, Pathianin Mosia chu A mîte chu Aigupta bâwi hâna atanga chhanchhuak tûrin Faraoa hnênah A tîr a. Mosia chu “tîrh chhuah” a nih dâwn lai khân Pathianin a hnênah: “Ka awmpui zêl ang che,” (*Exod. 3:12, NKJV*) a ti a. Hun lo kal zêlah, Jehova (Yahweh) chuan A mîte zînga chên A châkzia chu A nemnghet nawn leh thîn a ni.

Exodus 29:43, 45 chhiar la. Thuthlung Hlui huna biak bûk din a nih chhante zînga pawimawh ber chu eng nge ni?

Kawng dang dangin A fâte zinga chéng tûrin Pathianin thutlûkna A siam a. Israel fâte zinga chén A duhzia chu Mosiâ hnênah nemnghetin, biak bûk sa tûr leh, A rawngbâwlna hmanruâ ber: Isua Krista kâwkta hlimthla rawngbâwlne din tûrin a ti a nih kha. “Inthâwina thil hlan te, Judeate sâkhaw biak dâna puithiam hnâte kha Kristâ thihna leh dilsakna hna thawh entîrna tûra din a ni. Krista nêna inkûngkaihna nei a nih chauh loh chuan, khâng sâkhaw biakna thil zawng zawngte khân eng awmzia mah a nei lo.”—Ellen G. White, *The Advent Review and Herald of the Sabbath*, December 17, 1872.

Nangmâ nuna Pathian chêncihlhna i lo chan dân chu engtiang kawngtein nge ni?

THAWHLEHNÎ
Kan Zînga Mi Pakhat Lo Ni Ta Pathian Chu

October 3

Thuthlung Hlui hian Siamtuin khawvél hnêna A mizia leh A thiitum târ langtu tûr, A mîte hmangin A ruâhmannna chu a takin a hlen zêl a. Pathian thil tih tâk zawngte kha A rawngbâwlna ruâhman ang zêla tih a ni. Zâwlnei Isaia hmangin, Pathianin “Kei hi Pathian ka ni a, a dang rêng rêng an awm si lo, keiin a tâwp tûrte chu a tîr atang rêngin ka sawi thîn, . . . , ‘Ka remruat chu a ding chhuak ang a, ka duhzâwng zawng zawng chu ka ti vek ang,’ a ti a” (*Isa. 46:9, 10*, NASB).

Thuthlung Tharah erawh chuan, Pathianin mihring zînga chén A châkzia chu kawng tharin a lantir ta thung a. Kristâ mihring channa hmangin, Eden Huana thutiam (*Gen. 3:15*) ni lek kha, a takah a lo chang ta a ni.

Matthaia 1:18–23-a Isuâ lo piân thu puân a nih thû kha chhiar la. Hê thû hian Pathian chungchâng eng thil pawimawhte nge min hrilh?

“Pathian kan hnêna awm.” Immanuel. Biak bûkah khân Pathian chu Amâ mite zîngah A lo chéng tawh a, tûnah erawh chuan Ani chu Nazareth Isua hmangin, a takin an zîngah A lo chéng ta a. Niphphung leh rawngbâwlna hmanga kan zînga chén zui zêl A châkzia chu Isuâ lo piannaah khân Pathianin a takin a lantir a: Pathian Fapa chu mihring pumhlûm leh, Pathian hlang hlak niin, “Kei hi kawng leh thutak leh nunna chu ka ni. Keimaha kal lo chu tû mah Pâ hnêna an thleng ngai lo,” (*Johana 14:6*, NKJV) titu nêna inpumkhat an nihna chu nemngheh a ni.

Johana 1:14–18 chhiar la. Kristâ mihring channa atang khân, kan tâna Pathian rawngbâwlna chungchâng eng nge i zir chhuah theih?

Pathian chu A rawngbâwlnaa che zui zêlin, chutah Isua Krista hmangin A fâte zîngah tîsâin A lo chéng a. “Pâ fa mal neih ropui angin a ropuizia kan hmû, khawngaih leh thutakin a khat a” (*Johana 1:14*, NIV), hei hian Thuthlung Hlui hrilh lâwknate chu a tifamkim a; chunglam ruâhmannna ang zêlin, kan zînga pakhat, Pathian mihring tîsaa lo chang a ni a. Rawngbâwlna Pathian chuan Amâ thil ruâhman chu a hlen chhuak zui zêl a ni.

Pathianin min hmangaihna chu a ropui êm avângin, keimahni angin mihringah A lo chang tih awmzia hi ngaihtuah la. Mi dangte râna rawngbâwlsak thû-ah hê hmangaihna hi engtianga chhâng lêt tûr nge kan nih?

**NILĀINI
Kan Hnêna Awm Zui Zêl Pathian Chu**

October 4

Isuâ nun leh rawngbâwlna kha Pathian inpuân chhuahna ropui tak a ni. Kum thum vêl chhûng khân Pathianin Amâ nihna leh, A rawngbâwlna chu, a hmâ chhuânte hmanga A inpuân chhuahna âia fiah zâwkin A inpuâng chhuak ta a ni. Krista kha duhthusâm ang taka “hmuh theih loh Pathian anpui” leh, “Famkimna tin rêng chu amaha awm reng, . . . a kraws thisen zâra remna lo siamtú” (*Kolosa 1:15, 19, 20, NKJV*) chu a ni. Krista-ah Pathian rawngbâwlna niphung chu chiang taka târ lan a ni ta a. Amah Isua khân A rawngbâwlna chungchâng chu, “Mihring Fapa hi bo hnû zawnga chhandam tûrin A lo kal a ni,” (*Luka 19:10, NKJV*) tiin a puâng ta a ni.

Johana 3:16 chhiarin, chîk takin ngaihtuah la. Engtin nge hetah hian Pathian hmangaihna leh rawngbâwlna kal kawp dân chu i hmuh?

A rawngbâwl tâwp dâwn hnaih, hapta hnuhnung berah khân Isuan a mihring dinhmun tâwpna a hnâi ta tih a hria a. Khatih hun chhûnga thil thlengte kha hun kal ta a hmalam hun beiseina an lo neihte nêna inzawmna nei an ni hlawm a. Kahlén Kût—Aiguptaa hnechhiahna laka zalênnna entîrna—hman chhûng khân, Pathian mihringa lo chang, Isua Krista'n sual hrênga tâng min chhanchhuak tûrin Amâ nunna A hlân a. Tirhkoh Paula'n, “Amahah chuan Pathian felna kan lo nih theihna tûrin, sual rêng rêng hre lo chu, Pathianin keimahni avângin sualah a siam,” (*2 Kor. 5:21, NIV*) tiin a ziak a ni.

Matthaia 28:18-20 chhiar la. Rawngbâwlna Thupêk Ropuiah hian eng thutiam nge kan hmuh theih? Pathian rawngbâwlnaa kan inhman laiin engtin nge rinngamna min neihtir?

Kristâ thihna kha inremna tâwpna ni lo vin, chumi thiypuitlinna tûr pêng khat a ni zâwk. A thawhlehna zârah Isuan thihna hnehin “lei leh vâna thuneihna zawng zawng . . .” (*Matt. 28:18, NKJV*) chu a chang ta a ni. Hê thil behchhan hian, khawvél puma Amâ hnungzuitu zawng zawngte chu, “*Kei hi in hnênah ka awm zêl ang, khawvél tâwp thlengin,*” (*Matt. 28:20, NKJV, emphasis supplied*) tih thutiâm ropui nêñ rawngbâwla che chhuak tûrin A tîr chhuak ta a ni.

Rawngbâwlnaa i inhman mêt lai hian, engtiang kawngtein nge Isuan, “In hnênah ka awm zêl ang” a tih kha nangmâ nuna a lo thlen famkimna i lo hmuh vê tâk?

**NINGÂNÎ
Kan Tâna Lo Kal Leh Tûr Pathian Chu**

October 5

Johana 14:1-3 chhiar la. Engtiang kawngtein nge Lehkathhûa kan hmuh tâwpna-hun thuchah nêñ a inzawm?

Hê leia rawng A bâwl chhûng khân, Kristâ thutiâm hlu ber berte zînga pakhat, beiseina lâwmawm, Siamtûin chatuana kan zînga chên a châkzia târ langtu chu hei hi a ni. Isuan, “Ka lo kîr leh ang a, ka awmnaa in awm vê theih nân ka hnêna awm tûrin ka hruai ang che u,” (*Johana 14:3, NIV, emphasis supplied*) a ti a ni.

Tirhkoh Johanan chū thutiām chu a takin a lo la thleng ngēi dâwn tih a sawi a. “Lalthutphah atangin aw ring takin, ‘Ngai teh, Pathian bâwkte chu mihring zîngah a lo awm ta, Ani chu an hnênah a awm ang a, anni chu A mîte an ni ang a, Pathian ngēi chu an hnênah a awm ang a, an Pathian a ni bawk ang’ a tih rî chu ka hria a,” (*Thup. 21:3, NKJV*) tiin.

“Tlanna hnâ chu zawk fel a ni tawh ang a, sual pun thinnaah chuan khawngaihna a pung nasa lehzual ang. He lei, Setana’n a ram anga a lo chhâl thin hi man pea lei a nih bâkah, châwimâwiin a awm ang. . . . Hê lei, mihring tîsa púa Pathian Fapa lo kalna, ropuina LALPA lo khawsak tawhna, A tuârna leh thihsna hmun hi, thil engkim A siam thar hunah, Pathian bâwktê chu mihring zîngah a awm tawh ang. . . . LALPA tlansâte chu A êngah chatuanin an lêng ang a, a thilpêk, a ropuizia sawi hleih theih loh-‘Emmanuela, Pathian kan hnêna awm’ chu an fak kumkhua ang.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 20.

Hetah hian Tlanna ziârân chu mâwi theih tâwpin kan hmû a. Rawngbâwlna Pathian chuan chatuana A fâte nêna chén ho A châkna chu a takin a lo thleng famkim tawh dâwn a ni. Hê thil a taka thlenna pêng khat han nih chu hamthatna namên lo a va ni dâwn teh lul êm!

Kâr Tina Chonate. Tûn kuartar chhûng zawng hian Pathian rawngbâwlnaa thinlung taka tel tûra sâwm i ni chho zêl dâwn a. Hei hi rawngbâwlna Pathian chu nangmâ nuna A lo chêtna a taka hriatna leh, hamthatna a ni dâwn a ni. Hê hun tak mai hi nangmâ nun inen lêtna atâna remchângah lain, i thil zir chhuah chu kâr tina in pâwl member-te hnêna hrilh thei tûrin impeih sâ fo ang che. Chûbâkah,

Hmalâkna Tûr: tih hmang hian Pathian rawngbâwlnaa i inhmannaa pawh puntir zêl tûra fuih phûr i ni bawk ang.

Chona: Pathian rawngbâwlna pêng khat ni tûra i thinlung hawnsak tûr chein kâr thar nî tinin Amâ hnênah tawngtai ziah ang che.

Hmalâkna Tûr: Nangmâ nuna mî tû emaw—thenawm, thawhpui, dâwrnghâk, bus khalhtu, hmunphiat leh a dangte hming hriat tum ang che. Chû mî tân chuan nî tinin i tawngtaisak dâwn nia.

ZIRTÂWPNI

October 6

Zir Belhna: “Mihringte tlan nâna Pathian thil ruahman hi Adama tlûk hnûa

ngaihtuah chhuah chawp tâk mai a ni lo va, ‘thurûk, chatuan atâ inthup thîn’ a ni zâwk. *Rome 16:25, R. V. . . . Chatuan atanga Pathian lalthutphah ngahchhan lo ni fo, nunna kaihhruaina dân bulpui hi zâwi zâwi a, a hun têa rawn inpharh zêl a ni a. A tîr atang rêngin Setana kalsualna lo awm tûr te, kalsualna tan chhuaktu bumna thiltihtheihna avânga mihring tlûkna lo awm tûr te hi Pathian leh Krista chuan an*

hre lâwk vek. Sual hi lo awm tûr rênga Pathianin a lo ruat sa a ni lo va, a lo awm dâwn tih erawh chu a hmu lâwk vek a, a lo awm huna tan lâk dân tûr pawh a duâng sa vek. Pathianin khawvél a hmangaih êm êm avângin A Fapa mal neih chhun pêk a tiem a, ‘Amah chu tu pawh a ring apiang an boral lohva, chatuana nunna an neih zâwk nân,’ *Johana 3:16.*”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 15.

“Kristan A zirtirte hnênah an thawh tûrte chu a awlsam ang tih a hrilh ngai lo. . . . Mahse anmahni chauha bei tûrin A hnutchhiah lo vang. An hnênah A awm zêl dâwn a ni tih a hrilh a, rinnaa an kal chhuah chuan, Engkimtitheia phaw hnuaih an che vêl dâwn a ni. . . . A thû an âwih chhûng leh, Amah nêna an thawh ho chhûng

chuan an hlawhchham thei lo vang. Hnam zawng zawngte hnêna kal tûrin a ngên hlawm a. Mihringte chén theihna hmun hla berahte pawh kal zêl ula, chûngahte pawh chuan in hnênah ka awm zêl ang. Rinna leh huaisenna nêñ thawk ula, englai mahin ka kalsan dâwn sî lo che u a. In hnênah ka awm zêl ang a, in hna thawhnaahte tanpui che uin, kaihuai leh thlamuân a, tithianghlim che u leh, enkawl zêl tûr che uin, mîte chu vân lam in hawitîr theihna tûra in thusawiahte chuan hlawhtlinna ka pê ang che u.”—Ellen G. White, *Tirhkohte Thiltih*, pp. 24, 25.

Sawi Ho Tûr:

Mihring tlu tâte hnêna Pathian thu sawi hmasa ber kha “Eng nge i tih tâk?” tih emaw, “Engati nge ka thû i âwiñ loh?” tih emaw a ni lo tih kha ngaihtuah la. Chuti a hnegin, “Khawiah nge i awm?” tih a ni zâwk a. Hê thû hian keimahnî leh kan hmangaihte tân, Pathian thil tum chuan eng thlamuânnna nge min thlen tûr ni zâwk ang?

Amah Pathian ngîi chu, Isua hmang khân min chhandam tûrin khawvélah A lo kal tih chungchâng hi ngaihtuah la. Kraws chunga Krista awm kha Pathian rawngbâwlna târ lanna chiang ber a ni. Hei hian A nungchang chungchâng eng nge min hrilh?

Rawngbâwlna hi Pathian tâ a ni. Chuvângin, Ani chuan hnâ atâna mîte thuâmin, A tichak dâwn a ni. Chuti a nih sî chuan, khawvél puma rawngbâwl a khirh zia ngaihtuahin, tling lo intihna leh hlauhna rilrû putna chu engtianga chin fel tûr nge ni ta ang?

ZIRLAI 2

October 7–13, 2023

KAN HNÊNA PATHIAN RAWNGBÂWLNA: Then 2

CHÂNGVAWN: “**Chutichuan kal ula, hnam zawng zawngte chu zirtîrahte siam ula, Pâ leh Fapa leh Thlarau Thianghlim hmingin baptis ang che u,**” (*Matthaia 28:19*, NKJV).

SABBATH CHAWHNÛ

October 7

Chhiar Tûr: *Deuteronomi 7:6, 11, 12; Matthia 28:16–20; Johana 20:21, 22; Thupuan 7:9, 10; 14:6, 7.*

PATHIAN chu rawngbâwlna Pathian a nihna thupui chu Pathian Lehkhathûah hian a inzam chhuak a. Mihringte chanchin thlunzawm zêltu niin, A thilsiamte tâna Pathian thiltum a târlang a. Chûbâkah, chunglam thupuan chhuah: Pathian fâ tlu tâte Amah anna nei tûra dinthar (*khaikhin tûr: Kol. 3:9, 10; 1 Johana 3:2*) lehna tûr chu a nemnghet bawk.

Pathian rawngbâwlna tûr chu keinin Pathian Thû kan hmuh leh hriatthiamna tûr pawh a ni a. Bible kan chhiarin, Pathian chu tum rênga min rawn zawng chhuaktu a nih kan hre thei a. Sual vângin lo inmihran tawh (*Isa. 59:2*) mah ila, A rawngbâwlna hmangin “thil zawng zawng A siam thar” (*Thup. 21:5*, NKJV) hun a thlen thlengin, mihringte nêna inlaichinna chhe tawh chu Pathianin A dinthar zui zêl dâwn a ni.

Chutih ruâlin, Pathianin Amâ nihphung leh mizia chu kan manthiam theih nân, Mahnî inpuân chhuah chu A thlang a; chû chu Amah nêna a taka inlaichinna tlo tak kan neih theih nân a ni. Tawngkam dang chuan, Pathian

hi kan hre tûr a ni lek lo va, Amah leh A hmangaihnna chhandamna a taka hriatna kan neih hi mi dangte hnênah kan hrilh chhâwng tûr a ni.

Pathian Lehkhathû-ahte hian, Pathianin Amâ rawngbâwlna ziârâng hriatna chu min pê a ni

SUNDAY

Pathiana Mi Pathum: Rawngbâwlna Tobul

October 8

Pathian Lehkhatua Pathian rawngbâwlna hian chhandamna kawng awm chhun atân Isua chu a laipui leh, hmatheh berah a hmang a, Amah Krist ngîi pawhin: “Kei hi kawng leh thutak leh nunna chu ka ni. Keimaha kal lo chu tû mah Pâ hnêñ an thleng ngai lo,” (*Johana 14:6*, NKJV) tiin A puâng a. Chuti chungin Isuan A rawngbâwlna ah Pathiana Mi Pathum chu a laipui a ni tih manthiam tûrin min tanpui bawk.

Kristan A tih apiang kha A Pa vâna mî tân emaw, hnêñ atanga chhuak emaw a ni zêl thîn (*Johana 4:34; Johana 5:30; Johana 12:45*). Chutichungin, Isuâ rawngbâwlna kha hê khawvélâ A lo kal atanga intan mai a ni lo tih kan hre reng tûr a ni. Chû chu kan khawvél siam a nih hmâ pawh khân, Pâ hnêñ atangin a lo dawng tawh zâwk a ni (*Efesi 1:4; 1 Pet. 1:20*).

Chutichuan, kan lei khawvél lungphûmte phûm a nih hmâ pawh khân, Pathianin mihring pawhna tûr A lo ruâhman diâm tawh a; chû ruâhmannna chu hlen tûrin mihring chanchinah tum lâwk réngin a lo che ta a ni.

Fapain khawvél a siam a (*Johana 1:3*), a “hunbi kim” (*Gal. 4:4*, NKJV) a lo thlen tâkah khân, Pathianin A hmangaihnna chu a taka lantîrin, Fapa chu A rawn tîr a (*Johana 3:16, 17*). Fapa chu lo kalin, kraws-ah a thi a,

thihna chu a hneh ta a ni. Chutah, Pâ hnêñ atanga tirh chhuah, Thlarau chu a lo thleng a (*Johana 14:26; 16:7*), khawvél thiamloh hriattîrin (*Johana 16:8–11*), tûnah pawh hian rawngbâwl tûra Pathian mîte tichak leh tîr chhuakin, Pâ leh Fapa rawngbâwlna chu A chhunzawm zêl a ni (*Johana 14:26; 16:13, 14*).

Johana 20:21, 22 chhiar la. Rawngbâwlna hi Pâ, Fapa leh Thlarau Thianghlim atanga lo chhuak a nih hriatthiamna hian engtin nge kan rawngbâwlna a kaihruai tûr ni ang?

Bible-ah hian Pathiana Mi Pathum sawina “trinity” tih thumal hi a chuâng lo nân, an Pathuma rawngbâwla an chêtna lam sawina chu a chuâng nuâl mai. Entîr nân, Kristâ thawhleh hnû khân, A zirtirte hnêna inlârin, an hnênah: “*Ka Pâ thil tiam chu in chungah ka rawn tîr dâwn e; nimahsela chung lam atâ thiltihtheihnaa an thuâm hmâ loh che u zawng, khawpuiah hian awm reng rawh u,*” (*Luka 24:49*, NIV, *emphasis supplied*) tiin a hrilh a. Hetah hian Pathiana (Mi Pathumte) rawngbâwlna chu a tak a ni tih kan hmu thei a: Pâin A tiâm a, Fapain thlen famkimtîr A tiâm a, thutiâm erawh chu Thlarau Thianghlim lo thleng tûr chu a ni (*Luka 3:16; Tirkhohte 1:4, 5, 8*).

Heta tanga kan hriat chu, rawngbâwlna chu keinî tâ a ni lo tih hi a ni. Pathiana Mi Pathumte tâ a ni a, chutiang a nih avâng chuan a tlawlh dâwn lo a ni.

Pâ, Fapa leh Thlarau Thianghlim hi thlarau chhandamna hnâah an inhmang tlâng vek a. Engati nge hê thû hi i tân thlamuânpuiawm viâu tûr a nih?

THAWH TANNI
Zirtîrahte Siamna: Rawngbâwlna Thupui

October 9

Matthaia 28:16–20 chhiar la. Hêng chângahte hian zirtîr nihna eng thilte nge i târ lan thei ang?

Matthaia 28:16–20 hian Bible thupék, tihmâkmawh chu a puâng a, chû chu rawngbâwl tûra Tirhchhuahna Thupék Ropui (*Matt. 28:18–20*) tiin kan sawi a; hetah hian Isuan A hnungzuitûte chu kal chhuak a, zirtîrahte siam a, rinna nêna zirtîrna pê a, inpâwl honaa neipui tûra hmala tûrin a ti a ni (*Marka 16:15, 16; Luka 24:44–49; Johana 20:21–23; Tirhkohte 1:8*).

Matthaia 28:16–20 thupui pawimawhte chu hetiang hian kan sawi thei ang: 1) Isuan A zirtîrte kha Amâ hnêna Galili lama kal tûrin thû a pe (*Matt. 28:16, 17*); 2) Isua kha an hnêna lo kalin, A thuneihna leh lalna thû a puâng a (*Matt. 28:18*); 3) Chutah Isuan A zirtîrte chu hna bîk thawk tûrin A tîr chhuak a, chû chu, ‘zirtîrahte’ siam tûrin a ni—(*Matt. 28:19, 20*); a tâwpah, 4) Isuan tâwpna hun tlenga A zirtîrte awmpui zêl A tiâm a (*Matt. 28:20*).

Tirhchhuahna Thupék Ropuiin a tum bulpui ber chu ‘zirtîrahte-siam’ a ni a, chû chu rawngbâwlna hnapui ber a ni bawk. A nihna takah chuan, Grik tawnga Matthaia 28:19 bultanna thû hi “Kal ula, *tichuan*, zirtîrahte siam rawh u [...]” tih a ni. Heta ‘tichuan’ tih hian tirhchhuahna thupék sawi chhuah tâk chiah (*Matt. 28:18*) kha lungphûm a siamsak a: Isuâ thuneihna leh lalna—kha A thawhlehnaa hnehna a chan atanga a neih tâk chu a ni.

Hê Tirhchhuahna Thupék Ropua chêtna tûr thupék pawimawh chu “zirtîrahte siam” hi a ni. Mi tinte chu zirtîr a, baptisma chantîr leh, Isuâ zirtîrnate khawvél puma hrilh

chhâwn chu zirtîra siam dân tûr chu a ni. Hetah hian Isuan chiang takin A zirtîrte chu thil tum pakhat: ‘zirtîra siam’ tûrin A kawhhmu a. Hei hi Pathian Lehkhathû zawng zawnga rawngbâwlna ropui ber thu chuânnâ zîngâ pakhat chu a ni. A zirtîrte hnêna Isuâ awmpui zêlna tûr thutiam hmanga khâr a ni bawk.

Rawngbâwl tûra Tirhchhuahna Thupék Ropui kha, khatih laia punghâwm, zirtîr hmasâte tân mai a ni lo tih a chiang a. Zirtîrahte siam tûra thupék thar chu hlen tûrin anmahni mai chuan ‘hnam zawng zawngte’ hnênah an kal thei lo tih a chiang a. Chuvângin, thupék kha khawvél pum huâp a ni a, Isua Kristâ hnungzuitu dik apaingte chu ‘zirtîra siamna’ hnâah hian an inhmang theuh tûr a ni. Chûbâkah, thuchah puân darh tûr chu—Isuâ Kristâ chatuan chanchin thâ—khawvél pum pui tâna puân tûr chu niin, ram, chî leh hnam hmaih then a awm tûr a ni lo.

Rawngbâwlna tûr chu “zirtîrahte siam” a ni. Engtin nge hê Hotupâ thupék hian in nun dân leh mi dangte rawngbâwlsak dânah nghawng a neih?

Thil ti tûra koh i nihnaa inhmang nasa lehzual tûrin eng nge i tih theih ang?

THAWHLEHNÎ
Chatuan Chanchin Thâ: Rawngbâwlna Thuchah

October 10

Thupuan 14:6, 7 chhiar la. Pathian rawngbâwlna engte chu nge vântrikhoh pathum thuchaha a pakhatnain a tlângâupui “chatuana chanchin thâ” atang hian i târ lan theih ang?

Helai chiah hi Pathian Lehkhathûa ‘chatuan’ leh ‘chanchin thâ’ chuânnâ kawpna a ni. Chanchin thâ chu

khawngaihna chanchin thâ, Isua Kristâ zâra mî zawng zawngte hnêna hlui chu a ni. Ani chu kan hnêna “khawngaihna leh thutak” (*Johana 1:14*) min entîr tûrin kan khawvélah a lo kal a. Sual tel lo va nungin, kan sualte vânga hremna tuâr tûrin kan âiawhin krâws-an a thî a (*Isa. 53:4, 5; 1 Pet. 3:18*). Nunnaa tholehin, vânah A lâwn a, Ani chu Pâ châwisân a ni a, tûnah hian vân biak bûkah min dilsak mêm a ni (*Thup. 1:18; Tirh. 2:33; Heb. 7:25*). Ani chuan A thutiâm ropui ber chu A thlen famkimtîr thuai dâwn a—chû chu ropuina nasa tak nêna lo kal leh a ni; chutah, kum sâng (rorél) hnúah hê leiah hian Pathian lalram chu A din ng het tawh ang (*Joh 14:1–4; Tirh. 1:11; Thup. 21:1–4*). Hêng zawng zawng hi chatuana chanchin tha nihna dik tak chu a ni.

Chutih laiin, hê thuchah ‘chatuan’ thil a nihna hi thil chhinchhiah tlâk tak a ni. Min chhandam thei tûr chanchin thâ pakhat chiah a awm a. Pathian rawngbâwlna hlen chhuah a nih hunah pawh a ding reng ang. Chanchin tha dang a awm leh tawh dâwn lo. Zirtirna leh thurin min hruai bo theite lo chhuakin a liam leh a (*Efesi 4:14*); mahse, chhandamna thuchah, chatuan chanchin thâ chu a danglam vê ngai lo va, ringa a taka nunpuitûte chuan thuâwiha lâwmnan chu an la dawng ang (*Deut. 5:33; Rom. 2:6*).

Zirtir hmasâte hnêna tirhchhuahna thupék kha tûna keini hnênah pawh pêk kan ni a. Kristâ tâna zirtîra siamna chu hmun tinah kan chhunzawm zêl tûr a ni. Mahse, eng ang ‘zirtîre’ nge ni le? Mi thâ, rinawm, inpezo tak leh hmangaih thei an ni. Hetiang nungchang hi a pawimawh a, mahse a tâwk zo chiah lo. Bible sawi anga zirtir nihna behchhan thilte thupuia nei a ni tûr a ni (*Luka 9:23; Johana 13:34, 35; 2 Kor. 5:17*). Chuta thiltum bulfûk ber chu,

Hotupa, Isua Kristâ lo kal lehna tûr tâwk tûra lo inbuatsaih leh mi dangte pawh inbuatsaih tûra tanpui a ni.

“Hrilh lâwknain a sawi ang chuan, rorêlna thu hrilh lâwk [*Thup. 14:6, 7*] leh, chumi nêna inkûngkaih thuchah dangte chu, vân chhûm zînga Mihring Fapa lo kal lehnain a rawn zui tih kan hmû a. Tichuan, rorêlna thu tlângâupuina chu Kristâ lo kal lehna a hnai tâ tih puan chhuahna a ni nghâl a; chû chu chatuana Chanchin Tha puanna a ni. Kristâ lo kal vawi hnîhna thu puanna leh, chû hun chu a hnai ta tih puanna Chanchin Thaa bei tlat a ni.”—Ellen G. White, *Kristâ Tehkhin Thûte*, p. 191.

Vântirhkoh pakhatna thuchaha “chatuana chanchin thâ” leh rorêlna thû hi engtin nge a inzawm? Engati nge chanchin thâ hi rorêlna chungchâng thupuia nei ngîi tûr a nih?

NILÂINÎ

Pathian Mîte: Rawngbâwlna Hmanruâte

October 11

Khawvél chanchin liam ta zawngah khân, Pathianin A nungchang rinawm taka târ langtu A nei zêl thin a; chûngte chuan thuâwiha takin A ruâhmannite chu an zui thin a. Pathian mîte chu, A khawngaihna changtu ni tûra kohna dawng a, A sâwmna pawmtûte an ni. Chûng mîte chu A rawngbâwlna hlen chhuak tûra hmanruâah an lo tang tawhin, an tang zui zêl bawk a ni.

Chhiar tûr: Genesis 12:1–3 leh Deuteronomi 7:6, 11, 12. Thuthlung Hlui huna Amâ mîte tâna Pathian thil tum bulpui kha eng nge ni?

Abrahama leh a thlahte hnêna Pathian thuthlung khân tum hlen tûr bîk a nei a. Anni kha Pathian rawngbâwlna—hnamte hnêna malsâwmnate thlentu ni tûra koh, siam leh tirh chhuah an ni (*Deut. 28:10; Isa. 49:6*). Chutichungin, Pathian nêna thuthlunga inlaichinna chhûnga thlan an ni a, anni kha rinna leh thuâwihna nêna thu delhkîl anga nung tûr an ni (*Gen. 22:16–18; Exod. 19:5, 6; Deut. 28:1, 2; 2 Chron. 7:14*). Chutiang chuan, Israel chhehvêla chêngte chu Thuthlung Hlui huna Pathian ‘rawngbâwlna’ lama hîpin an awm ang.

Thuthlung Tharah, Pathian rawngbâwlna chu chhunzawm zêl a ni a. Tholeh LALPA leh Chhandamtu chuan ‘rawngbâwl dân phung’ thar (*Matt. 28:18–20; Tirhkohte 1:8*) chu A kalpui a, chutah chuan Kristâ zirtir, A kohhran chu—hmânrai Israelte huna khawvél mîten an rawn pan zâwk ang kha ni lo vin, anni chu rawngbâwl tûra khawvélâ kal chhuak tûr an ni. Rawngbâwlna hi kohhran atanga lo chhuak a ni lo. Pathianin hlenchhuah tûr rawngbâwlna A la nei a, chû chu hlen chhuak tûrin kohhran hi a ding a ni zâwk.

Chuti chungin, zawhna a la awm cheu: Kohhran rawngbâwlna tûr chu eng nge ni? Kohhran din tûra kotû hnâ tho kha a ni, chû chu: “Bo tawh hnû zawnga chhandam tûrin Mihring Fapa hi a lo kal a ni rêng a ni,” (*Luka 19:10, NIV*). Keini kohhrana mîte hian tû mah kan chhandam thei lo nân, anmahni chhandam theitu awm chhun, Isua Krista chu kan kawhhmuh ngîi tûr a ni.

“Kristâ kohhran rawngbâwlna ber chu mi sual boral tûrte chhanchhuah a ni. Pathian hmangaihna mîte hnêna hriattîr a, chu hmangaihna hmang vêk chuan mi sualte Kristâ hnêna hruai thlen tûr a ni.”—Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 3, p. 437. Hamthatna leh mawphphurhna namên lo a va ni êm!

Kan nuna boruâk thianghlim kan mamawh angin, kohhran tân chêt chhuah rawngbâwlna hi a pawimawh a. Boruâk thianghlim tel lo vin kan nung thei lo va, chutiangin rawngbâwlna tel lo chuan kohhran hi a thi mai ang. In kohhran nunna atân mi mal takin eng nge i tih theih ang?

NINGÂNÍ

Khawvél: Rawngbâwlna Hmun

October 12

Thupuan 7:9, 10 chhiar la. Hêng chângte hian khawvélâ Pathian rawngbâwlna huâm zâuzia chungchâng eng nge min hrilh a tum ni ang?

Tûnkâr zirlai hmang hian zirtîra-siam tûra Tirhchhuahna Thupék Ropui leh chatuan chanchin tha thuchah chuânnna Bible châng pawimawh pahnih chu kan zir ho a ni. Hêng châng hnihten inzawmna thu intâwm: rawngbâwlna tûr ‘hmun’ min kawhhmuh hi a ngaihnawm hlê a ni. Chutah chuan: “Chutichuan kal ula, *hnam zawng zaungte chu zirtîrahte siam rawh u,*” (*Matt. 28:19, NKJV*), “*leia chêng te—hnam tin rêng te, chi tin rêng te, taung tin rêng te, mi(pui) tin rêng te*” (*Thup. 14:6, NKJV, emphasis supplied*) tih a chuâng.

Tawngkam dang chuan, Kristâ chanchin thâ hi mi chi tin te, *hnam zawng zaung te, tawng chi hrang zawng zaung te, mi(pui) tinte hnêna a thleng tûr a ni*. Chanchin thâ hian chhandamte zingah inûnâuna ropui, tanruâlna a thlen tûr a ni. Keini hian entawn tûr pakhat chiah, Krista chu kan nei a. A nihna anga Isuua awm thutak chu kan pawm a nih chuan, chi inthliârna te, initsikna bangte chu thiah a ni tûr a ni a, thutak thlarau chuan thinlung hmunkhat min puttir tûr a ni.

Isuan, “Ka thuhretûte in ni ang” (*Tirkhohte 1:8*, NRSV) tia A sawi khân, A rilrûah ram biâl hrang chi thum a lo lang a ni:

Bial 1: “Jerusalem-ah ka thuhretûah in tang ang.” Khatih lai khân, A zirtîrte kha Jerusalem kiang hnâiah an awm a. Chuvângin, Isua pawh khân, “Nangmahnî kiang hnâia mîte hnênah Pathian thil in hriatte chu hrilh vê rawh u,” a ti a ni. Rawngbâwlna hi inah, chhûngkuaah, thenawmte leh thiante hnênah kan tan hmasa tûr a ni. Hei hi rawngbâwl hmasak berna tûr a ni.

Bial 2: Heti hian A sawi zawm a: “‘Judai leh Samari ram hmun tinah.’ Kan rawngbâwlna tûr chu eng emawti zâwnga kan kiang hnâi, mahse tlêma hmun hla deuh ni bawk sî-ah pawh kan che tûr a ni. Hêng hmunah hi chuan tawng thuhmun kan hmang tlângpui a, kan hnamzia leh khawsak phungte pawh a thuhmun a, hmun leh hmuna chêng ho erawh kan ni lo thung. Hei hi rawngbâwla hâk kan zauhna tûr chu a ni.

Bial 3: Hei bâkah hian Kristan: “kâwlkil thlengin” (NKJV) tiin A sawi. Pathian rawngbâwlna hian hmun tin, hnam tin, mi chi tin leh tawng tina mîte hnênh thleng tûrin min ko a ni. Hêng pawh hi kan rawngbâwlna hmun tûr tho a ni.

Chona: *Tûnkâr nî tinin in vêla chêngte tân tawngtaisak thîn ang che. Pathianin khâ hmunah khân chhan neiin A dah che a ni.*

Hmalâkna Tûr: *In chênnâ vêla chêngte nihphung—chî, sâkhua, upat leh naupan dân, retheih leh hausak dân, tawng hman chenin hriat tum ang che. An tâna Pathian hmangaihna lantîr dân tûr kawhhmuh tûr chein Amâ hnênah dîl ang che.*

ZIRTÂWPNI

October 13

Zir Belhna: *Hnam zawng zawngte hnêna thuhretua tang tûrin.* “Chhandamtû thusawi, ‘Khawvél êng in ni e,’ tih thû khân A hnungzuitûte kovah khawvél pum rawngbâwl tûra mawhphurhna A hlân tih a kâwk a. Ni-êng zungin khawvél hmun kilkhâwr ber a chhun thîn angin, lei chunga mi tinte hnêna chanchin thâ êng chhi tûrin Pathianin A ruâhman a. Kristâ kohhran hian kan LALPÂ ruâhmannna kha hlen chu ni se, thihna hlima thûte leh thima thû zawng zawngte chungah êng chhit a ni tawh ang. Pungkhâwm luih luih a, mawhphurhnate pumpelh lo va kraws-pu zâwkin, kohhran member-te hi ram zawng zawnga vâk darhin, anmahni atanga Kristâ êng chu ên chhuahfirin, Amâ tih dân anga thlaraute chhandam nân thawk sela chuan, hê ’lalram chanchin thâ hi’ rang takin khawvél zawng zawng thlen a ni thuai ang.

“Ram zawng zawng atangin Makedonia kohna, “Lo kal la, min tanpui rawh u” tih chu âu chhuahpui a ni a. Pathianin kan hmâah kawng A hawng zîl a. Ván mîte chuan mihringte chu an thawhpui thîn a. Kan hmâah remchânnate siam niin, chunglam thiltihtheihna chuan mihring tehna chu a thawhpui a. LALPÂ hnathawh dân hmuthei lo chu mitdel niin, Berâmpu dikan A berâmte A kohna hre thei lo chu bengngawng a ni bawk.

“Thenkhat chuan Pathian kohna chu hriain, an chhâng a. Thinlung tihtianghlimte chuan tûnah hian chhâng sela, nunna-thlentu thuchah puan chhuah dân kawng zawng rawh se. A hmei a pa, mi inngaitlâwm leh rinawmten Pathian pêk leh ruât hnâ hi an thawh phawt chuan, chunglam thiltihtheihna chuan mi tam takah thutaka piantharna a thlentîr ang. An beihnate rahchhuah chu a mak hlê dâwn a ni.”—Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, November 14, 1912.

Sawi Ho Tûr:

A rawngbâwlna hlen chhuak tûra Pathian hmangaihna kan nunpui dân hian vântlâng zînga kohhran rawngbâwlna hlawhtlinna chu a hril dâwn a ni. Hê chona hi eng ang taka thâin nge i chhân?

Thenawm vêla non-Adventist-te khân eng angin nge in kohhran kha an hmuah a, an hriatthiam dân nia i hriat? Nangin i hriat dân chu eng ang nge ni vê? A tha zâwnga an ngai a nih chuan, che tha lehzual tûrin engtin nge tan in lâk ang? A chhe zâwng ni ta se, engtin nge tan in lâk thar ang?

Khawvêla rawngbâwl nân ‘chatuana chanchin thâ’ thupuia neih hi engati nge a pawimawh viâu? Hmun tina mi tinte hnênah, krâws-a Isuâ min tihsak tâk zâra beiseina kan neih chanchin thâ bâk, eng beiseina thû nge kan hrilh ang?

ZIRLAI 3

October 14–20, 2023

RAWNGBÂWL TÛRA PATHIAN KOHNA

CHÂNGVAWN: ““Nimahsela Thlarau Thianghlim chu in chunga a lo thlen hunah thiltihtheihna in la nei ang; tichuan Jerusalem khuaah te, Judai leh Samari ram khaw tinah te, kâwlkil tleng pawhin ka thuhretute in ni ang,”” (*Tirhkohte 1:8*, NKJV).

SABBATH CHAWHNÛ

October 14

Chhiar Tûr: *Genesis 11:1–9; 12:1–3; 12:10–13:1; Daniela 9:24–27; Matthai 1:21; Tirhkohte 8:1–4, 8.*

AMÂ tâna thuhretûa tang tûrin nuâm taka kan khawsakna hmun atangin Pathianin min sawn chhuah chângte pawh a awm thei. Eng emaw chângte chuan hetianga danglamna hi A ruâhmannâ tihpuitlin nâna hman a ni thîn; entîr nân, khâng Babel Insâng atanga pêm darhna ang chîte pawh kha a ni thei. “Hetianga tihdarhna hi khawvêl hmun hrang hrang an lo luah khahna chu a ni, mîten Pathian thiltum

hlenna dâl tûra an ruâhman chu, Pathian thiltum tihfamkim nân hman a ni ta zâwk a.”—Ellen G. White, *Thlahtubulte leh Zâwlneite*, p. 102.

Chutih laiin Abrahama kha, thuhretûa tang tûrin an chênnâ atangin hmun dangah an pêm a (*Genesis 12*). Isuâ zirtîrte khân anmahni mi leh sâte zîngah (*Tirhkohte 3*) chauh ni lo vin, mi dangte zîngah pawh rawng an bâwl a (*Tirhkohte 8:1–4*). Tirhkohte 1:8-ah, Isuan rawngbâwla chêt dân tûr lung A phûm a: tuâlchhüng leh lam hnâi, Jerusalem leh Judea a bultanin, chutah Samaria-a kal zêlin, leilung tâwp (kâwlkil) tlengin an kal zêl tûr a ni.

Mahnî ram kan chhuahsan kher lo a nih pawhin, Pathianin kan chhehvêla mîte pawh tûrin min duh a. Jerusalem kohhran dinhmun a lo that tâkah khân, a member-te chu tihdarh an ni a. Tihduhdahna lo chhuakin, mîten tuâr bawk mah se, khâ thil duhawm lo tak kha khawvêl hmun danga chanchin tha theh darhna a lo ni ta hlauh zâwk a ni.

SUNDAY

Kan Khawsak Nawmna Hmun Bâka Chêin

October 15

Mi dangte kan pawh theih nân, Pathianin nuâm taka kan khawsakna piah lama insawn tûrin A duh a. Mahnî chî leh kuâng leh khawsak nawmna hmun ngawta awm reng kan châk tlat a nih chuan, hmasialna leh sual lama hruai kan ni thei a. Hê thil hlauhawm hi Babel chanchin atanga zirlai kan zir chhuah tûrte zînga pakhat chu a ni rîeng a ni.

Genesis 11:1–9 chhiar la. Khâng mîte thil tum ber kha engte nge ni hlawm? Eng thil nge tih an duh a, engati nge Pathianin A thulhtîr tâk?

Babel Insâng satûte chanchin khân an tumsânzia a târ lang a. “An hming an tiuhan theih nân vânte tawng khawp hiala inchhâwng sâng” (Gen. 11:4, NIV), khawvêl hmun danga la awm ngai lo, khawpui ropui leh inchhâwng sâng sak an ruâhman a ni.

Tûnlai mîte pawh hian chutiang tih chu an la tum fo thîn a ni lo’m ni? Sâkhuana, sumdâwnna, themthiamna leh thil dang avângte pawhin chutiang chu an ti a. Mahnî hming intihropui nâna tih duh an ni thîn. A tâwpah erawh

chuan an hmalâkna chu awmzenei lo a ni leh mai sî a (*Thuhrlit 2:1–11*.)

Bible chuan Genesis 11:4-ah ‘khâng mîte khân lei chung zawng zawnga tihdarh an nih pumpell nâna insâng kha sâ an ni’ tih a târ lang a. Mahnî hmasialna thil vângâ chên ho zêl duh an ni. Mahse, Pathianin ruâhmannna dang A nei sî a ni.

Khâng mîte kha an thil tihah khân an tangruâl tlâng a. Mahse “LALPA chuan, Ngai teh u, mîte hi pum khat an ni a, an zâin tawng hmun khat an nei sî a; hei thil an ti tan a nih hi; tûnah zawng an thiltih tum rîeng rîengte pawh khapsak ruâl a ni tawh lo vang,’ a ti a,” (Gen. 11:6, NIV). Khâng mîte thil ruâhman kha, a nihna takah chuan, thil tha lo a ni.

Pathian Lehkhathû hian chiang fak chuan a sawi lo nâin, Ellen White-i erawh chuan, khâta mîte khân ‘Pathianin tui hmangin khawvêl a tichhe leh tawh ngai dâwn lo’ (Gen. 9:14, 15) tih A thutiam kha an ring lo tih a sawi. Pathian Thû rinchhan âiin anmahnî ngaih dâna himna tûr nia an ngaih anga insak chu an tum ta zâwk a. An rilru sükthlêk chu eng ang pawh chu lo ni se, an thil tumte kha a thianghlim lo va, mahnî hmasial taka tumsânnna a ni tih Pathianin A hria a, chuvâng chuan an thil ruâhmane an tihpuitlinna tûr chu A dâlsak ta rîeng a ni.

Nangni hi mahnî mî leh sâte zînga awma thlamuâng ta riâute zînga mî in lo ni vê reng em? Engtiang kawngtein nge hnam dang, mahnî hnam, chî leh ram mîte ni lo zînga (rawngbâwlnaah) in inhman theih dân tûr ni ang?

THAWHTANNI

Khawvél Pum Pui Tāna Malsāwmna Niin

October 16

Genesis 12:1-3 chhiar la. Engtiang kawngin nge Pathian hriattirna kha Abrama tân rawngbâwl túra kohna a nih?

Pathianin Abrama (a hnû deuha Abrahama lo ni ta) kha a chênnna ram, a mî leh sâte kalsana ram danga kal tûrin A ko va. Khâ kha Pathianin hê leia A ruâhmannna hlen chhuah nâna Abrahama kha hman A ruâhman vâng a ni. Abrahama chu LALPA Thû ang zélin a kal ta a. Pathianin nangmâ tân ruâhmannna A nei a nih chuan, in mîte leh chhüngkua leh lainâte chhuahsan a, Amâ rawngbâwl túra kawng A hawnsakna che hmuna pêm túr pawh a ni thei, chutah chuan mi dangte tân malsâwmna thlentu i ni thei dâwn a ni.

Hêng chângte hi chhiar la. Pathian thuthlung, kan hnêna A thutiâm chungchâng eng nge min hrilh theuh le?

Genesis 3:15-----

Genesis 17:19-----

Nambar 24:17-----

Isaia 9:6-----

Daniela 9:24-27-----

Matthaia 1:21 -----

Hêng Bible chângte atang hian, sualna vânga harsatna chinfel nân Tüemaw hmangin Pathianin Eden Huana A thutiâm A hlen dâwn tih a chiang a. Hê thil chinfelna túr H-3

chu, Abrahama leh (Sari laka piang) Isaaka thlah atanga lo piang tûr, an Nghahfâk, Isua Krista a ni. Hebrai 11:9 chuan Isaaka leh Jakoba-te kha Abrahama hnêna Pathian thutiam malsâwmna roluahtûte an ni tih a sawi.

Amah hmanga thutiâm Chî lo chhuah dân tûr kha, Abrahama khân eng ang takin nge a manthiam kan hre chiah lo; mahse a pêm chhuak ta tho chu a nih kha. “Rinnain Abrahama chu kohva a awm lai khân, a rochun tûr hmuna lüt tûrin kal chhuah thû a pawm ta a; a kalna tûr lam pawh hre lovin a kal chhuak a,” (*Heb. 11:8, NKJV*). Kan tâna entawn tûr thâ a va ni êm!

Tûnah nang kha khawi hmuna kal tûr nge tih hre lo chunga kal chhuak túra Pathian koh angah inchan la. Engtin nge i chhân ang, eng vâng nge?

THAWHLEHNÍ

Abrahama Kohna

October 17

Pathian kohna chhângin, kal tûra Pathianin thû A pêkna ramah Abrahama chu a lüt a. Chutichungin, a tîr phat atangin thil a kal tluang lo nghâl a. Kal tûra Pathian hrilhna hmunah a lo thleng a; mahse, Bible sawi dân chu, “chutih lai chuan Kanaan mîte chu ramah chuan an awm a” (*Gen. 12:6, NKJV*)—anni kha ring lo mî, nunrâwng leh tharum thawh hmang tak an ni. Chû hmuna Abrahama a kal hnû lawkah, LALPA chu a hnêna rawn inlârin, “I thlahte hnênah chuan hê ram hi ka la pê ang,” (*Gen. 12:7, NKJV*) tiin a hrilh a. Abrahama khân fuih phûrna thû a mamawh rêng a ni.

Chuti chung pawhin, a tîr lamah kha chuan thil a kal tluâng mai chuâng lo.

**Genesis 12:10–13:1 chhiar la. Eng thilte nge lo thleng
leh a, eng thil nge Pathian mî hian a tihsual?**

Mahnî “kalna tûr lam pawh hre lo” (*Heb. 11:8*, NKJV) chunga hmuingîl, nuâm leh thlamuâng taka khawsak vêna ram chhuahsana khatiang thil han tawh kha chu a zâmawm duh hlê mai thei a ni. A thil hmachhawn hmasak chu tâm tlâ a ni lehnghâl! Khâ tâm tlâ kha a na êm a, Pathianin chêng tûra A hrilhna ram meuh pawh chhuahsan a, hmun danga tâm tlân tûra a pêm a ngai a. Chû hmunah chuan a dinhmun a la chhe ta deuh deuh sî a ni.

“Aiguptaa a châm chhûng chuan Abrahama chu mihring chak lohna leh famkim lohna atangin a fihlîm bik lo tih lanna a awm a. Sari, a nupui tih a zép atang khân Pathian vénna a rin zawh lohna leh, rinna lian tak leh huaisenna a nuna lang fo thin kha, a tlachham vê a ni tih a lang. . . . Abrahama rinna tlâkchhamna avângin Sari bo chu hlauhawm nasa takah dah a ni. Aigupta lalin a hmêl thatzia a lo hriat chuan, a nupui atân lal inah an hruai ta a. Nimahsela LALPAN A zahngaihna ropui takin Sari chu a hum a, lal chhûngkuaah hremna A thlentir a.”—Ellen G. White, *Thlahtubulte leh Zâwlneite*, p. 112.

Mî tû mahin rawngbâwlna hnâ hi awlsam leh nuâm angin an sawi ngai lo. Abrahama pawh khân dâwt sawi leh bumna hmangin a dinhmun chu tha lo lehzualin a siam a. Vânnieihthlâk takin, Pathian kha A dawhthei hlauh a, a thil tihsual avângin A chhiahhlawh chu a kalsan mai lo. Tihsual palhte kan nei chungin, Abrahama anga rinna leh thuhnuairawlhnâ nêna LALPA chu kan chelh zui zêl phawt chuan, kan sual leh tihdik lohte min ngaihdamsakin, LALPAN rawngbâwlna atân min la hmang thei cheu a ni tih hriat hi a thlamuân thlâk hlê a ni.

**Abrama Aigupta a zin chungchâng atang hian eng
zirlaithe nge kan lâk chhuah theih ang?**

NILÂINÎ

Kohhran Hmasâ leh Mahnî Buzâwlte

October 18

**Tirhkohte 8:1–4 chhiar la. Kohhran hmasa huna mahnî
buzâwlte atanga ringtûte darhna thlentu kha eng nge
ni?**

Khatih hun thleng kha chuan, kohhran hmasâ kha Jerusalem (Juda mîte chênnâ bial vél) chinah chauh an la awm a. Tihduhdahna a lo chhuah tan khân, Juda mî, Farisai inpezo tak Saula kha chimawm takin a ché a; Jerusalem-a kohhran chu Judai leh Samaria ramah an darh ta a ni. Tirhkohte 1:8-a Isuâ sawi lâwkna kha “Jerusalem khuaah te, Judai leh Samari ram khaw tinah te, kâwlkil thleng pawhin ka thuhretute in ni ang,” (NIV) tih a ni. Hê thû hi a lo thleng famkim a; Tirhkohte 8:4-ah chuan, “a darhte chu khaw tinah an kal a, thû chu an hril zêl a” (NIV) tih a ni.

Jerusalem páwn lama kohhran a lo darh hnûah pawh, anni khân Judate chênnâ bialah te, Judate chênnâ khawpui dangahte thû an hril thin a. Tirhkohte 11:19 sawi dânin, kohhran kha (Lebanon-a) Foiniki leh Kupra (thliârkâr) thlengin an kal darh a, chûng zawng zawngah pawh chuan Juda mîte hnênah chauh thuchah chu an puâng tih a lang. Isuâ zirtirte leh kohhran hmasâ khân Gentailte lam hawi lo vin, Judate chauh LALPAN hnêñ lam hawitir tumin an bei a. Kohhran rawngbâwlna tûr thlir dân an neih kha a la zîm hlê a ni.

Petera, Isua zirtir leh kohhran hmasa hruaitu liante zînga mî meuh pawh khân, Paulan thuchah a puân tan

hnū pawh khān, Gentailte hnēna chanchin tha thuchah puān tûr niin a hre chiah lo. Petera kha ‘serh tante (Judeate) tirhkoh’ tih a ni a, Paula erawh chu ‘Gentailte tirhkoh’ tih a ni thung (*Gal. 2:8*). Hun hmasa lamah, Petera khān Gentailte nēna a awm lai mîte hmuh nih pawh a duh lo (*Gal. 2:11, 12*). Chutichungin, Pathianin Petera chu a buzāwl atanga hruai chhuakin, a thinlung A thlāksak ta a ni. Chanchin tha thupēkin a fūn telte leh, Isuā thihna kha khawvēl pum pui tān a nihzia te a lo zir tan vē ta a ni.

Tirhkohte 10:9–15, 28, 29 chhiar la. LALPĀ Petera hnēnah eng thuchah nge A pēk a, engtin nge keini hian kan hunah hian kan rawngbāwlna thupuiah kan bel dān tûr ni ang?

NINGĀNĪ

Mahnī Awmna Hmun Atanga Bultanin

October 19

Tirhkohte 1:8 chhiar la. Khawvēl hnēna A thuhretūa kan tanna emaw, thuhrilna kan kalpui dānah emaw, Isuān eng thupui nge A lo sawi?

Keini hi mi dangte hnēna chanchin tha hriattirtu tûr, A zirtirte kan nihna anga kan chēt dān tûr kalhmang tlāngpui chu Isuan min kawhhmu a. Thutak hriattir tih chu mîte tih dik lohzia va hmin tum lam a ni lo va, Thupuan 14:6–12-a vāntirhkoh pathum thuchaha târlan anga Isuā chanchin hriattir tûr a ni zāwk.

Tirhkohte 1:8-a Isuā thusawiah hian tluāng hrui thenkhat chu zam a ni. A hmasa berin, “Jerusalem-ah ka thuhretûte in ni ang,” (NIV) tih a ni. Kan hmuh tâk ang khān, kan chēnna hmuna A thuhretūa tang tûr kan ni

phawt a. Hei hian kan chēnna in te, kohhran te, thenawm vēl te leh, khawtlāng pawh a huām tel thei ang. Aman min dahna hmun—kan in leh thawnha hmun, keimahni min hnaih bertûte awmna hmuna A thuhretua kan tan hmasak a ngai. Kan chēnpui, chhūngkuate leh laichīn hnāite, kohhran mîte, thawhpui te, thenawm khawvēng te leh, vēngte leh khuâte pawh a ni thei ang.

Eng emaw chāngte chuan mîten hmun hla deuh, hnam dangte zīnga A thuhretūa tan deuh chauhte hi an tuipui thīn a. Mahse, an chhehvēla mîte hnēnah thuhretūah an tang sī lo. Kan awmna hmuna bultanin, LALPĀ min hruaina ang zēlin hâk kan zauh tûr a ni.

A dawtah, “Judai leh Samaria ram zawng zawngah, chutah kāwlkil thlengin,” (Tirhkohte 1:8, NIV). Thuhretua kan tanna tûr hi, Isuan kan hnam ramri kān pawh a tel tih A sawi a. Kan chēnna hmuna bultanin, hnam dang, chi dang leh sâkhaw dang biâte hnēnah pawh che chhuak tûra koh kan ni. Eng hnam leh tawng hmang zīnga mî pawh lo ni ilang, hnam leh chi intliärna awm lo va rawngbāwl a lo awlsam zāwk thei a. Khawvēl khawi lai hmunah emawte chuan kohhran hi hnam hnam leh chi hlang tak takte an ni hlawm a. Isuā Thupēk Ropui kha chuan mahnī buzāwl chhuahsan a kan sum leh pâite chutiang mîte tâna hman chu a pawimawh tih min hrilh a. Anni pawhin Isuā thuchah chu an mamawh vē tho a ni.

Chona: In vēng/khaw chhūngā mî tûte emaw, mamawh bîk nei, anmahni pawh tûra kohhranin hmâ a la lâksak lohte chu hriat tumin, ziak chhuak teh u.

Hmalâkna Tûr: Mamawh bîk nei mîte tâna hmalam hun hla vak lo va rawngbāwlnaa inhmgang tûra remchânnna siamsak tûr che uin tawngtaiin dîl tan ang che u.

October 20

Zir Belhna: Chhiar tûr: Ellen G. White-i lehkhabu, *Tirhkohte Thiltih-a “Thupék Ropui Tak Chu,”* pp. 21–29, leh “Thutak Zawngtu,” pp. 117–127.

“Vâna a lâwn hmâ khân Krista chuan A zirtîrte hnênah an tih tûr A pê a. Khawvél hnêna chatuan nunna rohlû pêk a tum kengkawhtu tûrte an nihziate A hrilh vek bawk a. Khawvél tâna ka nun hlanna hriatpuitûte in ni tawh tiin a hrilh a. Israelte tâna ka rawngbâwlnate in hmu tawh. Nun an neih theihna tûrin ka mîte chu ka hnênah an lo kal rih lo vin, puithiamte leh roréltûten an lo buatsaih tawh angin ka chungah thil lo ti tawhin, min lo hnar tawh pawh ni se, Pathian Fapa pawmna hun remchâng an nei leh dâwn a ni. An sualte sima ka hnêna lo kal zawng zawnge chu ka lo pawm leh vek a ni tih in hmu tawh kha. Tû pawh ka hnêna lo kal chu ka hnawt chhuak tawp lo vang. Nangnî, ka zirtîrte hnênah hian hê zahngaihna thuchah hi ka kawltîr che u a ni. Judate leh Gentailte hnêna puan tûr a ni—a tîrin Israelte hnênah, chumi zawahh hnam tin rêng te, tawng tin rêng te leh mi tin rêngte hnênah. Ringtû zawnge chu kohhran pakhatah an awm khâwm vek tûr a n.”—Ellen G. White, *Tirhkohte Thiltih*, p. 23.

Tirhchhuahna Thupék Ropui chu a chiang: “Chutichuan kal ula, hnam zawnge zawnge chu zirtîrahte siam rawh u,” (Matt. 28:19, NKJV) tih a ni. Chutichuan, mi dangte, a bîkin hnam dangte hnêna kal tûr a ni tih a chiang hlê a ni.

“Chanchin Tha thupék hi Kristâ lalram misonari thuthlung ropui tak chu a ni. Zirtîrte chuan thlaraubote tân thahnemngai takin an thawk tûr a ni a, zahngaihna sâwmna chu mî zawnge zawnge hnênah an pe tûr a ni. Mîte an hnêna lo kal tûrin an lo nghâk tûr a ni lo va, an thuchah nén mîte hnênah an kal zâwk tûr a ni.”—Ellen G. White, *Tirhkohte Thiltih*, pp. 23, 24.

“Khawvélah hian mi tam tak, kan rin âia Pathian ram hnaihtûte hi an awm a. Hê khawvél sual thimah hian LALPAN lunghlu tam tak, A thuchah kengtûte A kawhhmuh tûr hi an awm. Mi tam takin Pathian finna chu khawvél thil hlâwkte âiin an thlang ang a, êng chhitu rinawm takte an lo ni ang. Kristâ hmangaihna chuan a tîrlui tlat a, chuvângin Amâ hnêna lo kal tûrin mi dangte pawh an tir lui tlat dâwn a ni. . . .

Petera thusawi leh thiltih chu Pathian thil ruâhman famkimna a ni tih leh, an rin dân dik lo leh mi dang an hnâwl thinna chu, chanchin tha rilrû nêna a inmil lohziate an lo hrethiam ta a. Chutichuan, ‘Chu tî a nih chuan, Pathianin Gentailte pawh nung atân sim a phal ta a nih tak chû!’ tiin Pathian an fak ta a. Chutiang chuan rin dân dik lo chu thiah a lo ni ta, kum tam tak an lo chín thin dân leh, an ngaih dân—mi dangte hnâwlna chu, an lo bânsan ta bawk a. Gentailte hnêna chanchin tha puân nân kawng an lo inhawng ta a ni.”—Ellen G. White, *Tirhkohte Thiltih*, pp. 126–127.

Sawi Ho Tûr:

Nangmâ nuna i bel dânin, ‘rawngbâwlna’ (mission) tih hi engtin nge i hrilh fiah ang?

Engtiang kawngtein nge i rilru sükthlêk leh khawsak dân hmanga rawngbâwlna chu nî tin i sawi chhuah theih ang? I nî tin khawsak phungah engtin nge rawngbâwlna rilrû chu i put deuh deuh theih ang le?

Keimahni ang ni vê lote ngaihtheih lohna laka tihthianghlim kan nih theih nân, eng ang takin nge kan thinlungte inen fiah a, chunglam thiltihtheihna chu zawn chu a pawimawh?

ZIRLAI 4*October 21–27, 2023***PATHIAN RAWNGBÂWLNA THAWHPUIIN**

CHÂNGVAWN: “**Thupêk thar ka pêk che u hi, inh mangaih ula; keiin ka hmangaih ang che u hian nangni pawh inh mangaih ula. In inh mangaih chuan mî zawng zawn gin ka zirtirte in ni tih chû mî-ah chuan an hria ang,**” (*Johana 13:34, 35, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÛ*October 21*

Chhiar Tûr: *Genesis 12:1–9; 18; 19:1–29; Rome 8:34; Hebrai 7:25; Jakoba 5:16.*

A tîr atangin, Abrahaman rawngbâwlna atâna Pathian hman nih a duh a. Chû chu, entîr nân *Genesis 18-a* Pathianin Sodom leh Gomorra chunga thil tleng tûr A puân khân a lo lang a. “Dik takin LALPA Pathian chuan a rawngbâwlta, a zâwlneite hnênah a thurûk hrilh lovin eng mah a ti lo vang,” (*Amosa 3:7, NKJV*). Sodom leh Gomorra chungchângah khân, “A chhiahhlawh zâwlnei” chu Abrahama a ni.

Abrahaman khualzin pathumte a hmuh lai khân chhûn khaw lum laia châwl a ni a. “Abrahama chuan a mikhual pathumte chu khualzin châu tak an ni chiah hriain, an zînga Pakhat chu sual tel lova chibai bûk tûr a ni tih pawh a ngaihtuah vak lo.”—Ellen G. White, *Thlahtubulte leh Zâwlneite*, p. 121.

Abrahama, erawh kha chu Pathian rawngbâwlna atân a inh mang zui nghâl thuai a. Hê bunga târ lan ang hian, a inh manna chu Sodom leh Gomorra mîte tâna dilsakna thlen a ni. Chû chu, khâng mîte dinhmun kha eng ang

pawh lo ni se, an himna tûr hmuh kha a duh a. Chû chu rawngbâwlna a nih loh chuan, eng nge ni chuâng ang ni?

Hê bung pum puiah hian, Abrahama thlarau lam dinhmun duhawm tak pathum: ngilneihna te, hmangaihna te leh tawngtaina/dilsakna te chu a lo lang a; hêng hi rawngbâwlna kawngah a sâwtpuiawm hlê a ni.

SUNDAY*October 22***Ngilneihna Thilpêk Chu**

Genesis 18:1–15 chhiar la. Abrahaman a inlêngte a chhâンna atang khân eng ngilneihna thilte chu nge târ lan lo ni le?

Abrahama kha chhûn pachangah a puan in luhna takah a thû a. Chutiang chu thil narân lo tak a ni. Khatih lai hun, nipui lai chhûn pachang angah kha chuan mi tinin ni hlim leh thlifim an thlahlel hlê thin a. Abrahama erawh kha chuan tanpui ngai mî lo kal apiangte tanpui tûrin khawlum kha a lo tuâr a ni thei ang em?

Khata a awm lai khân khualzin pathum a hmû a. Mi khualte chunga ngilneihna lantîr kha a tih dân phung rêng a ni. Chuvâng chuan khatianga a chêtina kha amah atanga lo chhuak a ni: a puân in luhna atang chuan anmahni tâwk tûrin a tlân a ni. Helai tak hi a pawimawh rêng a: A hnêñ an rawn pan hmâ pawh khân Abrahama chu anmahni tâwk tûra che chhuak zâwkah a tang a ni.

“Tui tlêm tal rawn la sela, in kête sil ula, thing hnuaih hian châwl teh rih u; chhang tlêm tal ka va lâ ang a, in thinlung tiharh ang che u; chûmi hnuah chuan in kal zêl dâwn nia; chu mi avânga in chhiahhlawh hnêna lo kal hi in ni châwk ang a, ’a ti a.” (*Gen. 18:4, 5, NKJV*).

Abrahaman a rawngbâwlna a hria a, chû chu milem biakna, Pathian hriat lohna leh pathian tam tak neihna in a tuâm khawvêla mi tin hnêñ LALPA hriatna neihtîr a ni. Hê thilhenga kan hmuh angin, a rawngbâwlna a hlen nghâl dân chu mikhualte chunga ngilneihna lantîr a ni a, chutianga tih chu khatih lai khawvêlah kha chuan a lâr vak lo.

Chutih laiin, Abrahama “chhûngkaw ropuiah khân mî sâng chuâng mah awmin, thenkhat kha chu chhûngkhat pâté an ni a, chûngte pawh chu milem biakna rawn kalsan hlim hlawlte an ni. Chutiang chhûngkua chuan rinchhan tûr ban ng Het tak an mamawh thin. Tih dân ng Het lo, thle tawn mai mai ang chî chu a tâwk lo.... Abrahama hûhang kha amâ chhûngkaw bâkah pawh a darh zâu zêl a. Puan in a zârna hmun apiangah, inthâwina leh Pathian biakna atân mâichâm a din thar zêl thin a. A puan in a thiâh leh hnûah pawh, a mâichâm chu a awm zui reng a; khâng lai huna Kanaan mi khualzinten, A chhiahhlawh Abrahama nun atanga Pathian hriatna neiin, Jehova hnêna inthâwina hlân tûrin mâichâm vêlah an tâp zui thin.”—Ellen. G. White, *Education*, p. 187.

A tîr atangin, hê mî hian rawngbâwl tûra Pathian koh nihna a hrethiam a, Ram Tiâma a kal tûr pawh chawlh hmang tûr ni lo vin, a thlahte hmanga a kiang vêla chêngte leh khawvêl tâna malsâwmna thlen tûr a ni tih pawh a manthiam a ni.

Nangmâ nunah Abrahama ngilneihzia entîrna eng thupuite kha nge entawnah i hman theih ang?

THAWH TANNI

Abrahaman Mi Tinte A Hmangaihna

October 23

Genesis 18:16-33 chhiar la. Chî leh hnam thliâr hranna tel lo va mî zawng zawngte a hmangaihna nun ropui tak chu engtin nge Abrahaman a lantîr?

Abrahama nihna duhawm pahnihna chu Genesis 18 atangin kan hmu thei a, chû chu mîte, amah hretu ni kher lote nêñ lama a hmangaihna chu a ni. Hei hi kan zâa tân zirlai ropui tak a ni. Sodom leh Gomorra mîte kha mi sual, a ngaihsân loh zâwng takte an ni chungin, chî leh hnam, tawng, sâkhua leh mipa leh hmeichhia thliâr lo va hmangaihnain a thînlung a khat liam a ni.

Chutah Pathianin Sodom leh Gomorra khawpuia mîte tihhluum a tum thû chu Abrahama hnênah a hrilh a. “Tichuan LALPAN, ‘Sodom leh Gomorra khaw âu thâwm a nasa ngêiin, an sual nasa êm êm a ni ngêi mai; tûnah ka zuk kal ang a, an âu thâwm ka hnêna lo thleng ang ngêi hian an ti nge ti lo ka en ang a; an tih loh chuan ka hre mai ang,’ a ti a.” (Gen. 18:20, 21, ESV).

Inngaihlâwm leh zahna nêñ, Abrahaman Pathian hnênah ngenna a thlen a: “ ‘Nang êm chuan chutiang chuan mi felte chu mi sualte anga an awm vêna tûra mi felte chu mi sualte zînga tihhluum vê mai te chu i ti âwm êm sî lo va; nang êm chuan i ti âwm êm sî lo; lei chung zawng zawng Roréltu chuan fel takin a ti dâwn lâwm ni?’ a ti a,” (Gen. 18:25, ESV).

A hmangaihna zârah, Abrahaman mi felte chauh ni lo, hêng khawpuia mî zawng zawngte hi chhanhim an nih a beisei a. Nî e, chuta chêngte chu chuti tako suaksual chu an ni tih Abrahama pawhin a hre tho a ni. Chûng mîten

chín tha lo an chín leh, sualzia eng ang takin nge a hriat pawh kan hre lo zâwk a ni. Bung leha târ lan, an chungchâng kan hriat dân chu, Lota-te in tuâl vêla an chêt dân chu tenawm tak niin (*Gen. 19:1–11*), khâng mîte kha mi sual an ni.

Chutichungin amah Abrahaman Pathian hmangaihna zâwk chu hriain, an tân dilna a thlensak a. Ani khân mihringte hian simna nén Pathian lam an hawi leh thei tih a hria a. Hêng khawpuia chêngte hi zuah an nih hlauh chuan, anmahni chhandam túra beihna hun tha dang a nei thei dâwn a ni.

A tâwpah chuan, Abrahaman a dilsakna kha Pathianin mihringte A hmangaihna behchhanin a thlen a. Amah ngéi pawhin mi sualte hmangaihna ropui tak a nei a, nunna a awm chhûng chu chhandamna atâna beiseina a awm tih a hria a ni.

Kan tawngtai nunah hian, engati nge dîlsak tawngtaina hi a pawimawh viâu? Engtin nge mi dangte tâna tawngtaisakna hian thlarauva thang lian tûr leh, Pathianin mi sualte A hmangaihzia a taka hriatna nei túra min tanpui thin?

THAWHLEHNÍ
Abrahama Tawngtaina Thlarau

October 24

**Chhiar tûr: Genesis 18:23–32 leh Jakoba 5:16.
Dilsakna tawngtai thiltih theihzia chungchâng eng nge hei hian min zirtir?**

Abrahama leh Pathian inkâra inbiakna hi entîr nei a ni a, dilsak tawngtaina entîrna a ni. Hê bungah hian

Abrahama chu Pathian hmâa Sodom leh Gomorra mipuite tâna dilsaktu anga târ lan a ni a. Ani chuan an tân, anmahni âiawhin dilna a thlen a; chû chu eng emawti zâwng chuan Pâ hmâa Dilsaktu Isua entîrna pawh a ni. Tûna kan rawngbâwl hlawhtlinna tûr chu hetiang tawngtaisakna ang chî kan hlan chauhin a ni dâwn a ni.

Abrahaman Sodom leh Gomorra leh a chhehvîl khaw danga chêngte hmangaih dân a lo zir dîm diâm tawh a. Chûvâng chuan a tawngtaina kha a rinawmin a tak a. Ani khân Sodom leh Gomorra lalte dotu lal dangte kha a lo hneph tawh a. Abrahaman hnephna a chan hnûn, Sodom khaw lal Bera kha Melkizedeka nén Abrahama hmuak tûrin an lo kal a. Bera chuan a mipuite leh an inte chu a hnêna pe kir leh tûrin a ngén a: “ Mihringte hi mi pê la, sumte hi chu nangman nei rawh, ’a ti a” (*Gen. 14:21, ESV*). Hei hi hê lalin a mîte a hmangaihzia lantîrna a ni. Abrahama nunze mâwi ropui zînga pakhat chu hmangaihna a ni a, ani Sodom leh Gomorra lalte nén lama hmangaihtu a ni a; anni leh an mîte tân pawh a dilsak a ni. “Thlarâu boral tûr hmangaihna chuan Abrahama chu dilsakna hlân tûrin a tiphûr a.”—Ellen G. White, *Thlahtubulte leh Zawlneite*, p. 123.

Abrahama kha inngaitlâwm leh chhel taka tawngtai mî a ni a. A dilna hmasa ber, mi fel 50-te chhanhim tûra ngenna Pathianin A pawmsak hnû pawh khân, a ngensakna chu a la chhunzawm leh ta zêl a ni.

Tawngtaina, dilsak tawngtaina tel lo vin kan rawngbâwl na a hlawhtling thei lo. Mî tû emaw tâwk a, thu sawi emaw, Bible zirna emaw neihpui hnûn, chûng mîte chu kan dilsak zui zêl tûr a ni. Chûng mîte thinlung dek tûra kan dîlnate chu Pathianin A ngaihven thîn a. Kan thiante leh hmêlhriatte pianthartirtu tûr chu kan thusawi emaw, sawi thiamna emaw lam ni lo vin, Thlarau

Thianghlim a ni zâwk. Hei vâng hian rawngbâwlnaah kan inh mang a, mi mal tak pawhin kan intawngtaisak thîn tûr a ni.

Chhiar tûr: Rome 8:34 leh Hebrai 7:25. Isuâ thil min tihsak chungchâng eng nge min hrilh a, mi dangte tâna dîlsaknaa kan tih tûr manthiam tha zâwk tûrin engtin nge hê thutak hian min tanpui theih ang?

NILÂINÍ

Abrahama Rawngbâwlna

October 25

Genesis 19:1-29 chhiar 1a. Abrahama ngilneihna, hmangaihna leh tawngtaina thlarau rah chhuah kha eng nge ni?

Hêng chângte hian Sodom khawpuia Lota dinhmun niâwm thil tuipuiawm tak min hrilh a: "Lota chu Sodom kulh kawngka bulah a thû a," (Gen. 19:1, NKJV). A âwmzia chu khawpuia mi pawimawh, inawpna thila dinhmun sâng luah tih a kâwk a; a chhan chu khawpui kulha thû tih chu hotûte, rorêltûte leh lalte nêna thu ho phâk tihna a ni (2 Samuel 19:8; Jer. 38:7; Ruthi 4:1).

Genesis 19 hi bung 18-a Abrahama leh vântirkoh thû nêna kal dûn zêl a ni. Abrahama leh Lota kha khawpui kulh kawngka bula thû an ni a (Gen. 18:1; 19:1); Abrahama leh Lota-te khân mi khualte chu an chênnâ hmuna châwl tûrin an sâwm a (Gen. 18:3, 4; 19:2); Abrahama leh Lota-te khân an inlêngte tân ei tûr an buatsaihsak vê vê a ni (Gen. 18:4-8; 19:3). Lota khân tihsual dangte pawh lo nei mah se, nungchang ze mâwi thenkhat chu a nei tho a ang hlê a ni.

"Tichuan LALPAN Sodom leh Gomorra khaw chungah chuan vâna LALPA hnêñ atang chuan kât leh mei a sûtir a; tichuan chüng khuâte leh phaizâwl zawng zawng leh khuua mî zawng zawngte leh leia thil tote chu a tiboral ta vek a," (Gen. 19:24, 25, NKJV).

Sodom leh Gomorra khawpuiah khân mi eng zât nge chêng kan hre lo va; mahse, khâng mipui sâng tam takte zîng atang khân mi palî chiahin khawpui an chhuahsan a, pathum chiah an him a ni. Chutiang deuh chu Genesis-a Tuilêt pawh kha a ni. Khatih hun laia mihring awm zât kan hre lo nâin, mi tam zâwkte chu an boral tih kan hria a ni.

Sodoma chêng mi tlêm tê chauh chhanhim an nihna kha kan rawngbâwlna niphung: mî zawng zawng chhandam an ni vek kher dâwn lo tih târ langtu a ni. Keini chuan mi tin hian Isua leh A chhandamna ruâhman hi pawm vek sê kan duh a; mahse, mi tinin duhthlang tûra zalênnâ an nei a ni. Kan tih tûr chu mî a tam thei ang ber chu Isua thlang tûra sâwm a ni. Kan rawngbâwlna kan hlen theih laiin, Pathianin Thlarau Thianghlim thawhpui ngîi tûrin min tî a; mahse, mi mal duhthlanna bâkin A che ngai dâwn lo. Duhthlanna zalêñ tih chu, eng pawh tiin, tawngtai NASA viâu pawh ni ilang, a tâwpah chuan chhandamna chu mimâl duhthlanna ang ziâ zêlin a lo thleng dâwn tih hi a ni.

Kan intukluh a, kan beisei ang chî a rahte kan hmuu lohin, engtin nge beidawng mai lo tûra zirlai kan zir theih ang?

NINGĀNÎ

Pathian Ruâhmannâ Hnuaiâ Intulût Rawh

October 26

Genesis 12:1–9 chhiar la. Kan hma lam kawng chiang lo anga a lan châng pawh a, Pathian ruâhmannâ hnuaiâ intukluh chungchâng eng nge hêng chângte hian min zirtîr?

Abrahama nihna duhawm zînga pakhat chu, Pathian ruâhmannâ hnuaiâ a intulût kha a ni. Pathian nêna an intawhna zawng zawngah khân a intukluhna chu a lo lang zêl thîn a ni.¹

Koh A Nihna: Abrahaman vân atangin kohna khrirh tak mai a dawng a: “LALPAN Abrama hnênah chuan, ‘I khaw lam atâ leh i laichinteho zîng atâ leh, i pâ in atâ chhuak la, ram ka la entîr tûr che lamah kal rawh,’ a ti a,” (Gen. 12:1, NIV). Vân lam chhuak âw a hriat khân, a rilrû awm dân hmasa ber ni thei chu, thil hriat sual palh anga lo haider a ni. A nih loh leh, thuchah chu dawngsawng tha duh lo va, *Ka kal duh lo; Heta aum ka duh tia chhâng thei a ni.* “Ram ka la entîr tûr che” tih hi kalna tûr chin hre lo sawina pawh a ang thei âwm e! Mahse kohna chu a pawm a. Amâ ruâhmannâ chu Pathian ruâhmannâ hnuaiâ tulûtin, a pâ chhûngte leh an ram chu a chhuahsan ta a: “Chutichuan Abrama chu LALPAN a hnêna a sawi angin a kal ta a,” (Gen. 12:4, NIV).

Ram Duh Thlan: Abrahama chhiahhlawhte leh Lota chhiahhlawhte inkârah inhniâl buaina a lo chhuak a; mahse, ani kha chu mahni tisâ leh thisen nêna inbei buai vê vak chî a ni lo. Pathian ruâhmannâ hnuaiâ a intulût a, Ani chuan mal A sâwm leh mai zâwk a ni: “A hnêñ atâ Lota a awm hran hnû chuan LALPAN Abrama hnênah, Dâk H-4

la, i awmna atang khân hmâr lam te, chhim lam te, chhak lam te, thlang lam te en rawh. I ram hmuh zawng zawng hi nang leh i thlahte kumkhua atân ka pe dâwn che u a ni,’ a ti a.” (Gen. 13:14, 15, NASB).

Sodom leh Gomorra Tihchhiatna: Pathianin Abrahama hnêna hêng khawpui pahnithe dinhmun tûr A puân khân, ani chu hmangaihnâa khatin, chûng khawpuite himna tûr kawng a zawnsak a. Khâng khawpuia mi fel sâwm chauh pawh an awm tâk lohah khân, tihchhiat a ni ta a. Abrahama chu Pathian ruâhmannâ hnuaiâ intulütin, khâng khawpuite chunga Pathian hremna pawh a pawm leh mai a ni.

Eng ang boruâk hnuaiâ pawh Pathian hnênah a intukluh zêl avângin LALPAN Abrahama kha A hmang thei a ni. Tûn hunah hian keini pawh chutiang chu kan ni vê tûr a ni.

Chona: Kan khawpuiahte hian, a nih dân tûr ang taka chanchin tha puân chhuah leh rah a chhuahna tûra harsatna kan hmachhawn thîn a. Pathian A lo chêtña tûra kan dîl ngawrh a ngai.

Hmalâkna Tûr: Nangmâ harsatna tawh ang tâwk vê dang tû emaw biak pawh theih dân tûr kawng dap la. Chû mî hnênah chuan i lo tawngtaisak thîn tih hrilh la; tanpui tûra kawng kawhhmuh tûr chein Pathian ngên bawk ang che.

ZIRTÂWPNI

October 27

Zir Belhna: “Thlarâu boral tûr hmangaihnâ chuan Abrahama chu dilsakna hlân tûrin a tiphûr a. Khawpui tawp

taka sualna chu a ten êm êm lai chuan, mi sualte chu chhandamin awm se a duh ngawih ngawih a. Sodom khaw tâna nasa taka a rilru a pêkna hi sim lote chunga kan rilru put dân tûr entîrna a ni. Sual huatna kan

nei tûr a ni a, mi sual chu kan hmangaihin, kan khawngaih tûr a ni. Sodom mîte chunga tla chhiatna râpthlâk leh beiseibote chuan min huâl vêl a. Nî tinin thenkhat tân khawngaihna kawng chu khâr a ni a. Dârkâr tin hian thenkhatin khawngaihnain a phâk chin an pêl a. Mi sualin chhiatna hlauhawm a tlânsan theih nâna ngenna leh vaulâwkna chu khawiah nge? Khawiah nge thihna atanga hnûk kirtu kutte chu? Inngaitlâwm leh beidawng lova rinnaa Pathian hnêna dilsaktu chu khawiah nge an awm?

“Abrahama rilrû chu Kristâ rilrû ang a ni. Amah Pathian Fapa ngéi chu mi sualte tân Sawipuitu ropui a ni. A tlante tâna a man petu chuan mihring thlarau hlûtzia chu A hria a. Sual kalha nungchang thianghlim, bawlhhlawh kâi lova nung thei Krista chauh chuan mi sual hnênah thatna tâwp neilo hmangaihna chu a puâng thei ang. Khenbehna na tak a tuâr laiin, khawvél pum pui sualna chu Amaha inbelin, a sawi chhetu leh tihlumtu tân Pathian hnênah a tawngtai a, ‘Ka Pa, anni hi ngaidam rawh an thil tih hi an hre lo a ni,’ tiin. Luka 23:34.”—Ellen G. White, *Thlahtubulte leh Zâwlneite*, pp. 1123, 124.

“A chheh vêl hnamte chuan Abrahama chu lal fapa thiltithei leh lal fing leh chak angin an châwimâwi a. A thenawmte lakah a inkhâr khip lo. A nun leh nungchang, milem behote nêñ impersan daih mai chu, rinna dik hrilh nân a hmang a. Pathiana a rinawmna te, a nêlawmna leh thilphalna avângte chuan mi rin a hlawh a, thian thâte a nei a, a der mai lo, ropuina dik tak a neih avângin

châwimâwina leh zahna a dawng a ni.”—*Thlahtubulte leh Zâwlneite*, pp. 116.

Sawi Ho Tûr:

Pathian Lehkhathû tangin rawngbâwl tûra kohna hlen chhuak mi mal entîrna dang engte nge min kawhhmu? Baptista Johana kha, mi hlawhtling niin i hria em?

Genesis 19:30–36 chhiar la. Hêng chângte hian Sodom atanga chhanchhuahte nungchang chungchâng eng nge min hrilh?

Rawngbâwlna leh hlen a nih dân chungchângah, Abrahama entîrna atangin eng zirlai nge kan zir chhuah theih ang?

Hei hi ngaihtuah teh: Sodom leh Gomorra tâna Abrahama dîlsakna kha hlawhtlingin nge i ngaih hlawhchham zâwkin?

ZIRLAI 5*October 28–November 3, 2023***RAWNGBÂWL PUMPELH CHHUÂN LAMTE**

CHÂNGVAWN: “‘Tu nge ka tirh ang a, tu nge kan tân kal ang?’ tiin Lalpâ âw chu ka hria a. Tichuan keiin, ‘Kei heta hi ka awm, mi tîr ta che,’ ka ti a,” (*Isaia 6:8, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÛ*October 28*

Chhiar Tûr: 2 *Lalte 17:5, 6; Sâm 24:1; Isaia 6:1–8; Jona 1–4; Nahuma 1:1; Jakoba 1:27.*

RAWNGBÂWL tûra kohna dawng tinte hi Abrahama anga che nghâl chu an ni vek lo. Chutiang entîrna chu Jona kha a ni (*Jona 1–4*). Pathianin Jona kha Assuria khawpui, Ninevi dema âu tûrin A ko va. Khâ khawpui kha tûnlai Iraq rama awm, Jerusalem atanga mîl 560 vêla hlâ, thla khat vêl thang ngai a ni. Jona khân kal a hniâl chauh ni lo vin, a hlat zâwngin a tlân bo ta zâwk a. Joppa a lo thleng a, tûnlai huna Spain ram chhim tâwpa awm, Tarshish pan tûrin tiket a lei a.

Lawnga mîl 2,000 vêl zeta hlâ zin tûr chuan a lo berah thla khat a ngai anga, chû pawh chu khaw awm dânin a hril hlê bawk ang. Assuria lal hmachhawn a duh loh avângin, Jonan thla khat thanga pan ngai chu kawng lehlam zâwth nân a hmang dâwn a nih chû! Engati nge, ani ang Pathian mî ni sîn chutianga a tih mai le?

Ninevi mîte kha tawrawt tak mai an ni a, Israel leh Juda ram an rawn beih a an nunrâwn leh suahsualzia chu tlâng hriat a ni. Chutichungin, Pathianin Jona chu Ninevi a kal a, an suahsualna râpthlâk tak chu zilh tûrin A ko va (*Jon. 1:2*). Heta Pathian tawngkam hman leh Sodom leh

Gomorra chungchâng Abrahama hnêna A tawngkam hman kha a inzûl hlê (*Genesis 18:20, 21*). Jona erawh chu Abrahama ang a ni lo tih kan la hmu dâwn sî a ni.

Rawngbâwl naa kan chêt vê loh chhuân lam atân kan hman theihte eng thil nge Jona rilru puthmang atang khân kan zir chhuah theih ang?

SUNDAY*October 29***Kan Chhuân lam: Hlauhna**

Chhiar tûr: Nahuma 1:1; 3:1–4; leh 2 *Lalte 17:5, 6; 19:32–37*. Hêng chângte hian Ninevi chungchâng eng nge an târ lan a, Assuria leh Israel inlaichînna chu eng nge ni? Chû chuan engtin nge Jona chu Tarshish lama kal zâwk duhna rilrû a puttîr?

Ninevi khawpuia Jona kal duh loh chhante zînga pakhat chu ‘hlauhna’ vâng a ni mai thei e. Assuria mîte kha hmîlma chak tak niin, Ninevi chu chû lalram khawpui chu a ni.

“Israel ram, ram hniha then a nih laia hmâsâng khawvâla khawpuite zînga a ropui ber pakhat chu Ninevi, Assuria ram khawpui kha a ni a.... Khawpui hmuingil leh haus a tak a nih laiin Ninevi hi suahsualna leh ram dân bawhchhiatna khurpui a ni a. Bible pawhin ‘thisen chhuah hmang khawpui,...dâwt leh inrawknaa khat’ tiin a sawi hial.’ Entîr nei tawngkam hmangin zâwlnei Nahuman Ninevi khawpui mîte chu ‘sakeibaknei koham’ nêñ a tehkhin a, ‘I suahsualnain a chîm fo loh tungé awm?’ tiin a zâwt nghê nghê.’ Nahum 3:1, 19.”—Ellen G. White, *Zâwlneite leh Lalte*, p. 231.

Ninevi kha khawpui ropui tak a ni. Historian-te sawi dân chuan Sennakerib-an khawpui kha nasa takin a zauh

va, chhim-thlang lam lal in ropui tak phei chu a dung feet 1,650 a vâng feet 794 lai a ni a, pindan hrang 80 zet a awm. Chûbâkah, khawpui châwm nân mêl 40 (65 kilometers) zeta hlâ atangin tuikawng 18 a laihtir a. A lenzâwng ngawt pawh kha mî tizâm thei a ni ngêi ang.

Assuria mîte kha nunrâwng tak an ni a. Babulon an hneh chungchângah Sennakeriba chuan kawtthlér vêl chuta chêngte ruânga a tikhat chu a uânpui a, thalaite leh upa lam a thliâr chuâng lo. Chutiang a nihzia chu hmânmai lung bang ker vêlah hmuh tûr a tam mai. Chutiang mîte chu hmachhawn a châkawm vak lo vang; tharum hman pawi tihna rêng nei lo vin, an duh loh zâwngah chuan an che râwng thei hlê a ni. Ninevi khawpuia chutiang mipuite zînga han kal vê tûr chu Jona pawhin a ngam ngang lo a ni ang e.

Hetiang hi a ni chungin, Pathian hriattîrna thû hlen tûra kal ngam loh chu tiin Jona hi kan dem thîn pawh a ni mahnâ. Kan hriat hmaih fo thin chu, keini pawh kan lêm chuâng lo fo va, Pathian ni lo vin kan hlauhna chu kan inthununtîr fo thîn a ni.

Hlauhna avânga tih i châk vak lo thil eng emaw Pathianin ti ngêi tûra tîr che nia inhriat i neih hun kha ngaihtuah lêt leh la. Chuta i nuntawng atang chuan eng zirlaite nge i zir chhuah?

**THAWH TANNÎ
Kan Chhuânlam: Thlîr Dân Dik Lo**

Thlipui a lo thawh khân Jonan mahni a inmawhchhiat a (*Jona 1:1-12*). A rilru puthmang khân khatih hun laia khawvêlin Parthian emaw ‘pathiante’ emaw an thlîr dân

chu a târ lang a. Pathian hrang hrangte khân ram leh hmun hrang hranga rorêlin, tuifinriat phei chu ramhuai sual bîk takten awp tûrin an ngai thîn. Khawvêlin lawng mîte a thlîr dânin, chûng ramhuai sualte thinrim thâwi dam nân inthâwinate kha hlan a ngai a. Jona kha Hebrai mî a ni nân, a hun laia khawvêl thlîr dân leh rin dân kha a tâwmpui vê ni âwm tak a ni.

Jona 2:1-3, 7-10 chhiar la. Engtin nge hêng chângte hian Jonan Pathian remruat dân a manthiam vê tan ni âwma a târ lan?

Jona khân mîten an Pathian atâna ‘Jehova’ an chhâlna ram chin chu a tlân bosan ta nân, ram danga a zinna lamah pawh Jehova chuan ro A la rôl zêl tho a ni tih chu a harsa zâwngin a zir chhuak ta a ni. Thlî leh tuifawnte hi Pathian tâ a ni a. Nghapui pawh Amâ tâ a ni tho. “Leilung hi LALPÂ tâ a ni a, a chhûnga awm zawng zawngte pawh a ni vek tho” (*Sâm 24:1*, NKJV). Jona thinlung chu lei leh tuifinriat chunga Thuneitû lam hawitîr a ni a; tichuan inpuângin chhanhim a ni ta a ni.

Keini pawhin Pathian chungchâng leh kan laka A beiseite kan hre sual vê thei a. Kan tâna Pathian duhzâwng kan hriat sual deuh châwk thin chu kan chhandamna tûr thupua nei a, kan vêla khawvêl suahsualna laka mahni intihthianghlim tuma kan bei thîn ni a ni. “Khawvêl bawlhhlawh kâi lo” (*Jakoba 1:27*, NKJV) tûra zirtir chu kan ni ngêi mai a, kan ngaihtuah thupui tûr chu a mamawhtûte tâna Pathian malsâwmnate leh beiseina thlensak mawlh hi a ni.

Rawngbâwl tûra Pathian min kohna kan pawmna tûr min dâltu dang leh chu, hlawhtlinna tûr keimahnia innghat

anga kan ngai tlat thin hi a ni. Jonan Ninevi a chhanhim thei lo ang khân, keinin thlarau kan chhandam thei lo. Rawngbâwlna chungchângah hian ‘chhandamtû’ neih ang rilrû kan pû a. Koh kan nihna chu chhandam tûr ni lo vin, A chhandamna hnathawhah chuan Pathian kan thawhpui mai zâwk tûr a ni. Keimahnia danglamna min thlensak thúahte Pathian fakin, testimoni kan sawi a; mahse, Amâ hnêñ lama mîte hîp theitu chu Pathian chauh a ni. Thutak chî chu kan theh thei a, thinlung pianthartîrtu erawh chu Pathian a ni. Pathian kan thawhpuinaa kan chanvo hi kan hre sual châwk a, chû chu thuhretûa tan vê loh chhuânlam tling takah kan ngai bawk. Ni e, Pathianin Jona A hmang a, mahse, Jona ni lo vin, Pathian chauh chu Ninevi mîte hawikîrtîr theitu chu a ni.

Thlarau hneh a harsâ a mahnî maia mihring tân tih theih ruâl a ni lo. Engtin nge kan nun leh thuhretûa kan tanna hmanga Pathian chu thlarau hnehtûa tantîr dân kan zir chhuah theih ang?

**THAWHLEHNÎ
Kan Chhuânlam: Rokhawlhna**

October 31

Nghapui kawchhûnga Jona nuntawng kha (*Jona 2*) Pathian hmangaihna leh zahngaihna mak taka entîrna a ni a. Jona tawngtaina khân Pathian hmangaihna thuchah chu a hre sual lo tih a târ lang. Mahse, khatianga kawng mak taka Pathian nêna an intawhna khân, Ninevi-ah a kal ta chungin, a nun hlui rilru sükthlêk chu a la thlâksak chuang lo a ni.

Jona 3 chhiar la. Jona thuhril chu engtin nge mipuiten an lo dawnAWN? Thuhretûa tan chungchângah hetah hian kan tân eng zirlai zir tûrte nge awm?

Ninevi mîte chunga Jona rilru puthmang chu eng pawh ni se, Pathianin puâng tûra A tih chu a puâng mai a, a rahchhuah chu a namên lo hlê mai. Ninevi mîte kha sual sim tûra an rilrû chawhthawh zu ni a! Ni e, Jona khân paltlang tûr tam tak a nei a, a tih duh lohte pawh a tih a ngai bawk a, a ti ta rêng a; Pathian chu châwimâwiin a awm ta a ni!

Tichuan, hreh tak chunga tih pawh ni se, inhlanna nei duhte kova nghah ni chungin Pathian rawngbâwlna chu kalpui zêl a ni a. Pathianin mi bote a ngaih pawimawhna hi kan ngaihtuahna luahlu ber tûr a ni. Jona ang khân, eng emaw chângte chuan mî tûte emaw kan ngaihtheih lohna chu kal duh loh chhanah kan hmang vê fo thin a ni.

Mite kan ngaihtheih lohna hmachhawn tûr chuan inngaihlâwm a ngai a. Rawngbâwl tûr pawhin hun leh rilru sén ngai bawk. Mi dangte nuna peipun a, anmahni ngaihsak chu a hâutak thin. Keimahnî nun leh harsatna hmachhawn leh ching fel tûra thahnem lo ngaihpui hi thil hahthlâk ang pawhin a lang thei.

A tâwpah chuan, rawngbâwlnaa inhmannna hian kan rilru puthmangah leh sum hman dân chena danglamna neih a ngai vei nén. Mite ngaihsakna thil pêk te, pâwn lam rawngbâwlna atâna lehkha chhiar tûr lei te leh hmanraw chi hrang hrang ngaihtuah te, insênnâ sum rulh te, rawngbâwla chhuak tûra hun remchâng neih mai loh te leh, insênona tûra pui a tam thei hlê. Eng tiang pawh chu lo ni se, rawngbâwlna hnâ hian inpêkna neih a ngiat sî a ni.

Thu lâwmawm chu, Jona kha tlin lohnate nei a ni chungin, Ninevi mîten simna an neih theih nân Pathianin namên lo takin A thawk a ni. Thil lungchhiât thlâk chu, Jonan vân lâwmna a tâwmpui vê ta lo mawlh kha a nî

Mi tú emaw hnêna A hmangaihna hriattir vê tûrin, eng inhlanna nei tûrin nge Pathianin A sâwm che? I inhlanna zâra nangmâ nun tihausa tûra A thutiâm A hlenna tûrin eng ang takin nge Amah chu i rinchhan le?

NILÂINÍ

November 1

Kan Chhuânlam: Zâm Rûk Tlatna

“Aw LALPA ka ngên a che, hei hi kan rama ka la awm laia ka sawi kha a ni lo vem ni? Hei vâng hian Tarshish lamah ka tlânbo thuai a nih kha; nang zawng khawngaihna ngah, thil tha lo laka lamlêt thin i ni tih ka hria a ni,” (Jona 4:2, NKJV). Jona tawngtaina hi a mâwi viâu i ti nge, ti lêm lo zâwk?

Jona 4 chhiar la. Jona-ah khân eng thil dik lo nge awm?

Jona khân Pathianin A tirhna mîte huâtna thûk tak a nei tlat mai a. Ninevi mîte chunga chhiatna thleng tûr a tlângâupui kha a thleng leh lo tih hmuh âi chuan thih a thlang zâwk a. Ani kha chuan Ninevi kha Sodom leh Gomorra ang ni se a duh a ni. A mi huâtte chungah khân Pathian hremna kha thleng ngîi tûrin a beisei tlat a. A lo thlen loh tâkah khân, a khawvél thlir dân chu a lungphûm lama sâwi nghin a ni ta a; amâ khawvél a inlehlin thawk âi chuan thih daih kha a thlang a ni.

A vawi hnihil nân, Jona chanchinah khân, Pathianin A hmachhawn leh a, sermon sawi lam ni lo vin nuntawng hmangin a ni. Khawvél thlir dân hi duh ang zâwng zâwnga neih mai a ni lo va. Thil thar eng emaw kan hriat zâra thlák mai theih pawh a ni hek lo. Nuna thil paltlang leh

sawifiah a nih dân behchhanin, khawvél thlir dân kan nei emaw, kan thlák emaw a ni thin.

Pathianin nuntawng thar a neihtir kha Jona khawvél thlir dân buârchuâr tak a nei a ni tih a inpawm nân a ni. Pathianin ni khat thil thû lekah ûm kha nisa laka Jona zâr hliah thei khawpin A thantír a. Jona pawh a lâwm hlê a, mahse thilmak titu Pathian chungah ni lo vin, ûm-hlim vâng khân a ni. Phû loh thilmak a chunga thleng anga ngai lo vin, a thil tha tih vâng a phû vê rêng malsâwmna dawng ta angah a inngai hmiah mai a. Hnim a thih tâkah khân, Jona a thinrim ta hlê kha a vânduâi thlák a, tlâwm ta riâuva inhriain, intihhlum a ngaihtuah ta hiâl a ni.

Thil thleng chu Pathian zilhna aw damdiâi hian a zui a, Ninevi khuua a hmei a pa leh naupang sâng tam tak leh ran ruâlte âia hnim pakhat a ngaihlu tlat mai zâwk âtthlâkzia amah hmuhtiamtîr nân a ni.

A thawnthû hi Jona sim tumna thûin a tâwp lo tlat mai. Thawnthu tâwp mai lo hi kan tân a pawimawh a. Pathianin khawvél puma la tlawh pawh loh mi sual te leh râwng takte a veina hi engtin nge kan tih tâk ang?

NINGÂNÍ

November 2

“Kei Heta Hi Ka Awm, Min Tîr Ta Che”

Jona thawnthû hi a mak tih piah lam a ni. Pathianin thuhretûa Jona a tanna thil chhe tê hmanga Ninevi mîte chhanhim theihna hian, mîte hnêna an sualna hriattir leh, thinlung pianthartîr tûrin keini hi Pathian hmanraw chhe téah kan tang vê thei lek tih min hriat nawntîrtu tûr a ni. Pathian chuan A kaihhruaina zui duhtu tûr thuchah puângtu inngaitlâwmte chiah A zawng thin tih min hriattirna a ni bawk.

Isaia 6:1–8 chhiar la. Hê thûin thupui min târ lansak chu chu eng nge ni?

Kohna chu a awm a. Pathianin mi inpête A zawng mēk a ni. A kaihruaina hnuiaia intulüt a, A âw ngaichâng tûrin chû kohna chu kan chhâng tûr a ni; tichuan, Anin min hrilh apiang zawm chu kan thlang tawh ang.

Jona thawnthû hian A âw la hriat lohna leh A hmangaihna la nunpui lohnaa chêngte pawh Pathianin A hmangaih vek tih min târ lansak a. Ninevi mîte A khawngaih ang khân, kan tûnlai khawpuitea mi chêng maktaduai têlte hi A khawngaih vek a, chûng hmunahte chuan thing leh pangpârte chu inchâwng sângten a luahlân a, khawpui thâwm bengchheng kârah A âw hriat a harsa thîn. Ninevi chungchângah Pathianin, “ding lam leh vei lam pawh hre lo” (Jon. 4:11, ESV) tiin a sawi a. Nun duhawm lo leh buâi tako nungte hnêna A beiseina thuchah puâng duhtu tûr thuchah puângtûr A mamawh a ni.

Isaian “Tu nge kal ang?” tia sawi âw a hria a. Nang i chhânnna eng nge ni vê dâwn le?

Chona: Lehkhapuanah emaw, tawngtai chhinchhiahna bûah emaw, Pathian ring vê lo nia i hriat hming 10 ziak chhuak la. Chûng mîte chu i ‘zirtirte’ kan ti mai dâwn a ni. Chûng mîte chu tûn kuarter chhûng zawng chu tawngtaisak zui zêl thîn ang che. I hmêlhriat satliahte pawh i thian an lo nih theih nân Pathian tanpuina dîlin tawngtai la. Thian bul, inlaichinna tha tak i neihpuitea an tan theih nân dîl ang che. Inkûngkaihna thûk zâwk i neihpui mēk laiin, an mamawh te, an harsatna te, leh natnate hriatsak tumin ngaihven tha hlê ang che. Chutah an mamawh chhânnna i nih theih nân Pathian tanpuina i dîl dâwn nia.

Hmalâkna Tûr: In chênnna kiang hnâi leh hmun hla deuh zâwka khawpui thlang vê vê la. Chûng hmuna chêng leh hnathawkte tân tawngtaisak tan ang che. Isuâ lo kal leh thuaina tûr thutak chu puâng tûra LALPAN A mîte A din theih nân i tawngtai zui dâwn nia.

ZIRTÂWPNI

November 3

Zir Belhna: An kiang vêla mîte hnêna thuhretûa tang tûra Isuâ kohna zui tûra harsatna neite tân, Ellen G. White-in vaulâwkna thu khawng tak a sawi a.

“Hê hnâ thawk lo va chhuânlam siamte chuan an mawmphurhna an hlen lo va, hê hnâ hi thawh loh an thlang a nih chuan, Kristan A thihsak thlaraute chu an hlamchhiahin, an hnêna Pathian-pêk mawhphurhna an hlamchhiah bawk a; vân lehkhabûahte chuan ‘chhiahhlawh rinawm lo’ tia chhinchhiah an ni. Mi dangte tâna chakna leh malsâwmna ni tûrin rawngbâwlту chuan Hotupâ thawh dân angin a thawk thîn em? A tanpuina mamawhtute lakah a inthiârfihlîm mai em ni zâwk? Mimal taka mîte nêna inpâwl hona hlamchhiah chîngte chu, mahni-ngawt inngaihtuah an lo ni thin a, hêng mîte ngîi hian an ûnaute nêna an inbiak pawh theihna hmuna awm an mamawh a; tichuan Pathian ran ruâlte châwm dân hriain, a hun takah an chaw chan tûr an sem thei ang. Hê hnâ hlamchhiahtûte chuan rilru tihtarna an mamawh tih an lantîr a; tichuan hnâ chu an lo thawk lo a ni tih an inhre thei dâwn nia.”—Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, August 30, 1892.

Hêng hi Pathianin rawngbâwlna A dah pawimawhzia hriattîrna thu khauh takte an nih laiin, beisei bo dêra hnutchhiah chu kan ni lo. “Jona hi hna khirhkhân tak thawk tûra tuk a ni a, mahse a tîrtuin a chhiahhlawh hi a

awmpui dâwn a, hlawhtlinna a pe ngei ngei dâwn a ni. LALPĀ thû chu ihê lovin zâwm mai sela chuan hrehawm tam tak tuâr lovin, nasa taka malsâwmin a awm tûr a ni a. Mahse beidawng leh manganga a awm lai pawh khân LALPAN a kalsan lo. Fiahna hrang hrang pein, kawng mak tak takin a kaihuuai a, chhandam tûra a Pathian thiltihtheihna tâwp nei lo rinna chu tuai tharsak leh a ni.”—Ellen G. White. *Zâwlneite leh Lalte*, p. 232.

Jona ang khân, rawngbâwlnaa tel loh chhuanlamte siam kan awlsam vê a ni thei. Chhuânlam siam theia pui pawh kan ngah viâu thei bawk. Chutichungin, rawngbâwl tûra koh kan nihna hi Jona koh a nihna âi khân a nêp chuâng lo. Zawhna chu, ‘Engtin nge i chhân dâwn?’ tih a ni.

Sawi Ho Tûr:

Rawngbâwlnaa inhman loh chhuânlam eng siam tûrin nge thlêm i lo nih? I Ninevi khuâ chu eng nge ni?

Keinî kohhranin Thutak kan neih hlutzia hi ngaihtuah la. Hêng thutakte neitû nih enghâwl thlâkzia ngaihtuah teh. Kan ngainat êm êm thuchah mi dangte hnêna kan hrilh vêna tûr dâltu che chu eng nge ni?

Thuhretûa tan leh rawngbâwl hlauhna i neih chu hneh tûrin Pathian khawngaihna zârah engtin nge i zir theih ang?

ZIRLAI 6

November 4–10, 2023

RAWNGBÂWL TÛRA CHAWHPHÛRNA LEH INBUATSAIHNA

CHÂNGVAWN: “**Hêng hi ka thû kha a ni, Mosia Dânah te, Zâwlnei Lehkhabâah te, Fakna Hla Bû-ah te ka chanchin ziak apiang a lo thlen tûrzia in hnêna ka awm laia ka hrilh thin che u kha,**” (Luka 24:44, NKJV).

SABBATH CHAWHNÛ

November 4

Chhiar Tûr: Luka 24:1–12, 36–49; Tirhkohte 1:12–26; 2:1–41; 1 Korin 11:1; Hebrai 10:24, 25.

PAULAN Filipi mîte hnênah heti hian a ziak: “Thenkhat chuan itsikna leh elrelna avângin Kristâ thû chu an hril thin a, a then erawh chuan rilru tha tak pûin an hril thung a; chûngte chuan Chanchin Tha tan tûrin Pathianin hnâ min pê a ni tih hriain hmangaihna avânga hril an ni. Mi thenkhat zawngin an ti tak tak lo, elrelna avâng chauhin kawl ka bun chungchângah hian buaina mi belhchhahsak tûra ti an ni. Eng nge a pawina? A derin emaw, a takin emaw Kristâ Thu hrilh a ni ta rêng rêng a, chu chuan mi tilâwm tho ve. A ni, ka lâwm zêl ang.” (Filipi 1:15–18, NKJV).

Thu thiltithei tak a ni! A derin emaw, a takin emaw Kristâ Thu hrilh a ni ta kha Paula tâna pawimawh chu a ni. Duhthusâm ang chuan, Kristâ Thû kan hril chhan te, kan rawngbâwlna te, chanchin thâ nêna mi dangte kan pawh chhan chu mahni-hmasialna, itsikna leh buaina chawhchhuah duh vâng ni lo vin, hmangaihna leh thutak atanga lo chhuak a ni zâwk tûr a ni.

Chuti chu, Kristā Thū kan puān chhan tûr thenkhat chu engte nge ni ang a, hē thil kan tihna tûra kan inbuatsaih dân tûr kawng thenkhat chu engte nge ni ang le?

Tûn kâr chhûng hian kan rawngbâwl na atâna min kaihruai nân kohhran hmasa huna thilthleng thenkhatte kha kan en ho dâwn a ni.

SUNDAY

Chanchin Tha Puâng Tûrin

November 5

Luka 24:1-12 chhiar la. Kristā thawhleh thu hretûte chhân lêtna chu eng nge ni?

Luka sawi dânin, Isuâ thih hnû Sunday zîng hmâ takah, hmeichhe eng emaw zât chu thlân panin an kal a. Thil rimtuite an keng a, Sabbath a lo ral tawh avângin Isuâ ruâng ngaihven tûrin an kal a nih hmêl hlê. Thlân kha a awm dân ngâia chhinchhiaha hmuh an inbeisei a, mak an tih êm êm chu thlân a lo ruâk ta sî kha a ni. A ngaihna tak pawh hre lo vin, mi pahnih silhfén ênga inthuâm lo lang an hmuhin an hlâu êm êm a. Chutichungin, chûng mîte chuan an tân thuchah an nei tlat mai. Isuâ thu lo sawi tawh kha hriat nawntîr lehin, Amân a lo sawi tâk ang a Isuâ thawhleh tâk thû chu hmeichhiate hnênah an hrilh a. Chû thû avânga lâwm êm êm chungin, zirtîrte leh mi dang Isua zuitu tam takte awmna hmun lamah an kir leh vat a, an thil hmu leh hriatte chu an hrilh a; an phûrna kha an up bo mai thei lo a ni. Chutiang chuan Isuâ chanchin an hriat chu mi dangte hnênah an hrilh ta a ni.

H-5

Hmeichhiate khân eng rilrû nge an put ang i suângtuah thiam em? Thil mak tak an tawng zo chiah a ni a, chuvâng chuan hlauhna pawhin an la khat ngîi ang. Mahse, zirtîrte erawh kha chuan an thil tawn chu ‘thu mai maiah’ ngaihsakin, an ring vê duh lo. Tichuan, hmeichhe hote thusawi chu rin tûr nge rin loh tûr tih pawh chiang lo chungin anmahni ngîi chu thlân lam panin an tlân a.

Petera—leh keinî zînga tam tak pawh—mi dangte sawi a nih avâng ngawta pawm mai duh lo an awm thin. Ani khân hmeichhiate thusawi chu a ngaithla vê ngîi a, a hnû deuhah chauh an thil tawn kha a tâwmpui thei a ni. A tîrah chuan, thlân ruâk chiah kha a hmû a, ‘mak ti taka a hâwn’ (*Luka 24:12*) leh thû Lukan min hrilh. Thlâna a thil tawn kha hmeichhe hote thil tawn nêñ a thuhmun lo a ni.

Petera chhânnna chu eng pawh ni se, hmeichhe hoten Isuâ chanchin an hriat vêle, mi dangte hnêna hrilh thuai an duh a. An tâna Isuan thil a lo tihsak tâkte bâka rawngbâwl tûra chawkphûrtu tûr a awm thei chuâng dâwn em ni? Isuâ chhandamna chanchin tha puâng tûr hian kan neih beiseina tluka min tiphûr tûr thil dang a awm thei dâwn em ni?

Ni e, mi dangte hnêna kan hriattîr hmâin, keimahni hian Pathian nêna mi mal taka intawhna kan neih a ngai rêng a ni. Kan thil ngainat êm êm chu rawngbâwla che chhuak a, mi dangte hnêna hrilh vê min châktirtu chu a ni tûr a ni. Kan thil neih loh pui ni lo vin, kan neih ngîi chu kan sem chhuak tûr a ni.

Pathian leh A hmangaihna chiânzia nangmâ nuntawng thenkhat chu engte nge ni? Engati nge hêng hunte hi an hlut viâu va, engtin nge chanchin thâ nêna mi dangte hnêñ thleng tûra an chawhphûr che?

THAWHTANNI
Hrilh Lâwkna Lungphûm

November 6

Luka 24:36-49 chhiar la. Heta thilthleng hi eng nge ni a, engati nge heta an thil paltlang hi tirhkohte tân a pawimawh viâu?

Hlauhna avânga zirtirten an ring mai lo kha thil tuipuiawm tak a ni. Chutah, Isua an hmuh a, Ani chu a nung tih hrilh an nih hnû pawh khân *läwmna túra* ring pawh an ni lo (*Luka 24:41*). Thil eng emaw hi a that êm vânga dik lo túra ngaih chângte i nei vê tawh em? Hei hi pindan chungnunga zirtirte leh mi dangte thil tawn kha a ni.

Isuan hê thil nên ngawt hian kalsan ta mai chu ni se, an rinna chuan a daih rei lo hlê ang. Hun lo inher zêlah an nuntawng pawh a thâmrâl zêl bawk ang; theihngihilhin, rin loh thûte pawh an sawi zui mai thei e. Tichuan, A taksaa ser awmte entir leh an hmâa sangha ei lekin A duhtâwk mai lo. Thu lama hruaiin, hrilh lâwknaten A hnathawh leh rawngbâwlina a kâwk tih a kawhhmuh a. Amah nêna an nuntawng chu ropui hlê pawh ni se, Isuan an rinna chu Pathian Thûa innghat ni ngéi se a duhsak tlat a ni.

“Hêng hi in hnêna ka awm laia ka thû kha a ni, Mosia Dânah te, zâwlnei lehkhabuah te, Fakna Hla Bû-ah te ka chanchin ziak apiang a lo thlen túrzia in hnêna ka awm laia ka hrilh thin che u kha,” (*Luka 24:44*, NKJV).

Hetah pawh hian, thuhretua tang túr leh, rawngbâwl túra min tihpürtu kan hmû a: chû chu Pathian Thû a ni. Isuan zirtirte nuntawng sawh ngheh nân, A thih chhan leh A thawlehra awmzia chu hriatthiamtîr an mamawh a. An khawvél thlîr dân pawh lei lalram âiin sual chinfelna

ropui, thihna chunga Kristâ hnehna lam an thlîr a ngai bawk. Chanchin thâ chu Israelten lei lalram thuneihna an chan bâk thil a ni. Setana chunga Kristâ hnehna târ langin, engtikah emaw chuan khawvélâ suahsualna zawng zawng hi tih boral a la ni dâwn a, lei hi siam thar a la ni leh ang a, Pathian chu A mite zîngah a awm tawh ang tih a lantîr tel bawk. Ani chuan “an hriatthiamna a hawnsak a” (*Luka 24:45*, NKJV), tichuan khawvélâ an la puân túr, hêng thutakte hi an manthiam thei ang.

A Thu lungphûm tel lo chuan Isuua kan nuntawngte hi vawn nun reng theih an ni lo va, Kristâ lo kal hmasakna leh A lo kal lehna túr kâwktu khawvél thilthlengte nén lam a ni vek. Hêng thutakte hi nghet taka manthiamin, rawngbâwl túra inpeihin kan phûr thei ang.

**Kristâ lo kal hmasakna leh lo kal lehna kâwk hrilh lâwknaah hian eng ang taka zung kaih nghet nge i nih?
A bîkin hun hnuhnungah, engati nge Pathian Thû, hrilh lâwkna thûa zungkaih nghet túr kan nih a, engati nge chûng thu hriatthiam chu rawngbâwlna atân a pawimawh viâu?**

THAWHLEHNI
Nghah leh Rawngbâwlna

November 7

Luka 24 tâwpna chu Isuâ vân lâwnna thû a ni (*Luka 24:50-53*). Mahse, chû chu chanchin tâwpna a ni lo. A ziaktu Lukan sawi zawm zêlin, *Tirhkohte* bû a ziak a, A zirtirte hnêna rawngbâwlna túr te, thutiâm leh, “chunglam atanga thiltihtheihnaa” (*Luka 24:49; Tirhkohte 1:4-8*) thuâm an nih thlenga nghâk túrin zirtirte chu thû A pe ta a ni.

Isuan A zirtirte kha Jerusalema Pâ Thutiâm (Thlarau Thianghlim) A thutiam thlen famkimna lo nghâk tûrin a hrilh a. Thlarau Thianghlim chuan Jerusalem, Judai leh Samaria leh kâwlkil tlenga thuhretûa tang thei tûrin chakna a pe dâwn a ni.

**Tirhkohte 1:12–26 chhiar la. Zirtirte, a hmei a pa mi
120 vêlten an lo nghah chhûng khân eng nge an tih?**

Isuan zirtirte hnênah rawngbâwlna tûr thû chiang takin a pê a: anni kha Amâ tâna khawvêla thuhretûa tang tûr an ni. Chuvângin, an lo nghah chhungin rawngbâwl tûrin kawng hnihin an lo inbuatsaih tûr a ni. Pakhatnaah chuan, Luka sawi dânin, rilru hmunkhata thahnemngai taka tawngtaiin an awm reng a. Isuan rawngbâwlna hnâ A pêk chungchângah tû mahin zawhna an siam vêl lo va, rawngbâwlna tûr chu an pawm tlâng hmiah mai a ni. Hei hian rilru hmunkhata tawngtai tlâng tûrin a chawkphûr a. Eng dilin nge an tawngtai Lukan a sawi chiah lo, rawngbâwlna hlen tûra finna, chakna leh huaisenna an dil ngîi ang tih a chiang.

Pahnihnaah, an lo nghah chhûnga an thil tih chu, an rawngbâwlna atâna fing taka lo inbuatsaih lâwk a ni. Juda khân Isua kha tihhlm tûrin a pê a, mahnî nun a inlâksak ta zâwk a. Chuvâng chuan sâwmpahnihte zîngah hmun âwl a lo awm ta a. Tichuan, an lo nghah chhûng khân, a âiawhtu tûr thlan kawngah zirtirten Pathian kaihruaiha an dil a. Zirtirte kha an rawngbâwlna tan tûra ruâhmannna siamin, rem an ruât fel diâm a. Chutianga thutlûknate siamin, Petera chuan hruaitu nihna a chang a. Tû mahin an hniâl kalh lo; chutah chuan an zâin Pathian finna an hmu theuh a ni. Pathian chu an rilrûahte hnâ thawka lo

chê a ni tih hrethiamin an rinchhan hmiah a. An lo nghah chhûng khân an thu mai mai lo va, rawngbâwla chêtña tûra ruâhmannna neiin an khat liam zâwk a ni.

Pathian rawngbâwlna hna ropui tak thawk zo tûra min tanpui tûra Thlarau Thianghlim sùrtîrna kan lo nghah lai hian, Pathian Thlarau Thianghlim dila tawngtai chungin, kan infuihphûr tlâng ngîi tûr a ni (*Heb. 10:24, 25*). Chûbâkah, keimahni leh kan kohhran pawh hi, Pathian thil ngaih pawimawh—bote chhandamna kawngah kan tangrual tûr a ni.

**Engtin nge LALPA lo nghâk chunga rinna hloh loh dân
tûr i zir theih ang? Chutih ruâlin, lo nghah chhûngin,
engtin nge zirtirte tih tâk ang khân hun hi a tha thei
ang bera i hman theih ang?**

**NILÂINÎ
“In Khenbeha Kha”**

November 8

Tirhkohte 2 hian Pentekos Nia Thlarau Thianghlim sûr thû a sawi a. Isuâ hnungzuitûte an tawngtai a, an lu chungah mei leite a lo fû a. Tiâm lâwk angin Thlarau Thianghlim thiltihtheihna chu pêk an ni ta tih an pawm a ni.

**Tirhkohte 2:1–41 chhiar la. Pentekos-a Thlarau
Thianghlim an dawn rahchhuah zirtirte chunga tleng
chu eng nge ni?**

Zirtirte chu “Thlarauvin a tawngtîr ang zêlin,” (*Tirhkohte 2:4*) tawng dangtein an lo tawng tan a. Heta thil pawimawh lai chu, ‘ringlotûte hlâwpui tûrin Pathianin mi tinte kha

A tichak' tih hi a ni. Malsāwmna kha anmahni hlāwkpui tûr ngawt a ni lo. Malsāwmna kha vân kâi tlâk nihna tûr emaw, ram dang mîte tawnga sumdâwnna a awlsam sawt nân emaw pawh a ni hek lo. Bote tâna Pathian rawngbâwlna hlen nân a ni zâwk. Tûnlai hian Pathianin A hnungzuitu tinte chu an mimal thilpêk dawnte chu ringlote râna A rawngbâwlna atâna hmang tangkai tûrin A ko va. Thilpêkte pêk kan ni theuh: mi dangte hnêna pawh theih nâna kan hnêna min pêk hman tluka rawngbâwl tûra kohna ropui a awm thei dâwn em ni?

Thlarau Thianghlim sûrtirna khân mîte chu Messia an hnarna sual a simtîr a, Ani chu khenbeh a nih lai khân mi thenkhat chu Jerusalem-ah an awm vê ngei ang. Heta thiltihtheihna hi ngaiantuah la: Krista an khenbeh avângin Peteran anni chu a dem a. An thil tih tâkte chiang takâ hriatna nei a, inthiam lo tak chungin "Mîte leh ûnaute u, eng nge kan tih tâk ang le?" (Tirhkohte 2:37) tiin an âu chhuak ta a ni.

Anni meuh pawh khân ngaihdamna an chang thei a, Peteran an hnênah, "Sim ula, in sual ngaihdam nân Isua Kristâ hmingin baptisma chang theuh rawh u; tichuan Thlarau Thianghlim pêk hi in hmû ang," (Tirhkohte 2:38, NKJV) tiin a hrilh a.

Thlarau Thianghlim leh anmahni pawh chu thawk tlângin, khâng Isua zuitûte khân—Isua khenbehnaa diâu lo taka tel vête ngîi tân pawh, sual simna leh ngaihdamna thû an puâng zu niâ! Chû chu chanchin tha thiltihtheihna chu a ni. Chû thuchah chuan rawngbâwl tûra phûrna min pe lo a nih chuan, engin nge min pe leh tawh chuâng ang ni? Keini hi khawvêl, suala khat, tlu tawh, sual tihchingpen khawvêla mîte hnêna chanchin tha puâng darh tûra kohte kan ni. Kan hnâ chu rorêlsak a ni lo; chhandam tûra Isuâ thiltihtheihna thuhretûa tang tûr kan ni zâwk.

Engvângin nge Kristâ thihnaa inh mang thenkhatte hnênah meuh pawh chhandamna chu hlui a nihna khân 1) kan thlarau dinhmunah phûrna min siamsak a, 2) mi dangte hnêna thuhretua tang tûra min tihphûr ang?

NINGÂNÎ

Kohhran Hmasa Hmêlh mang

November 9

Tirhkohte 2:41–47 chhiar la. Kohhran hmasa ziârâng heta târ lan chu eng ang nge ni?

Tirhkohte 2 tâwpna hian kohhran hmasâte ziârâng mâwi tak chu a târ lang a. Tirhkohte 2:41 sawi dânin, baptisma changte chu 'an zînga belhchhahin an awm' (NKJV) tih a ni. Chhiarkawp dân ang chuan, ringtu awm sâteah ringtu ni tharte chu belhchhahin an awm a, an pâwl zât chu a lo pung zêl tihna ang a ni. Chû ngawt chu la holam tak a ni a, a thûin a tum tak zâwk erawh chu, ringtu baptisma chang tharte kha member lo awm sâte nêñ intluk tlângin an awm tihna a ni.

Chutih laiin, Kristian kohhran hmasa huna an tum bulpui ber chu 'zirtîra siam' a ni. Member tharte neih belh an nih khân, kawng thumin zirtîr an lo ni thîn, Pakhatnaah, zirtîrte thurin leh inpâwlhonaah zirtîr zui zêl an ni a. Heta "thurin" leh "inpâwlho" tihin a kawh chu 'zirtîrna pê' leh 'thawk tlâng' tih a ni. Zirtîrte thuhrilna khân rinna dik lo hmachhawn a, mipuite thil hmuh leh nuntawng chu hrilhfiahna thar leh dik pêk a ngai a; mahse, chu chuan anmahni nuna chu thutak thar nunpui dân chu a zirtîr lo. Mimal nuna thutak bel dân chu a huhova inlaichinnaa lo thleng tûr a ni zâwk. Ringtu tharte chu fîmkhur leh tum nei rânin tlang taka zirtîrna hmanga

zirtira siam an ni thin a. Ringtu dangte nuna ni tina inhmannha hmanga tih a ni bawk a, chung zawng zawng pawh chu thlarau lama puitling tawhte leh zirtir ng het tawhte kaihruai leh enkawlna hnuia neih a ni thin.

Tih dān tūr hrilh tel sī lo va, tihtūr hrilh ngawt chu thuhrilna pachhe tak a ni. Chutichungin, mī tūn emaw tih dān ziahna bū a chhiar emaw, thusawi a ngaithlā emaw pawh ni se, mīte ti lai ngēi hmuh leh, an tih dān entawna tih vē tluk a awm thei lo. Paulan hei hi hriain, amah chu Isua entawntu a nih angin, a hnungsuitute chu amah entawna zirtute ni tūrin a ti a ni (*1 Kor. 11:1*). Kristā nēna a taka in nuntawng chu mi dangten an hmuh theih che u hunah, anmahnia nghawng thā a nei vē mai dāwn a ni.

Chona: I hmēlhriat, ringtu ni vē sē i tih tū emaw chu ngaihtuah la. Chū mī chuan mimal taka Isua tawnna a neih theih nān nī tin tawngtaisak thin ang che.

Hmalākna Tūr: Isua nēna inlaichinna nei tūra zirtira i siam leh kaihruai mēk chu tu nge ni? Ringtu ûnau dangte nēna inpāwl honaa a tel theih dān tūr ngaihtuahpui ang che.

ZIRTĀWPNÎ

November 10

Zir Belhna: Kan rawngbāwlna hnā hi, Isuan thil min tihsak tāk leh tūna kan nuna min tihsak mēk chunga thinlung taka lāwmna leh thūk taka hmangaihna atanga lo chhuak a ni ngēi tūr a ni. Thil dang hmanga chawhphürna chu a dik lo. Pāwn lam rawngbāwlna leh thlarau manna hlawhtlinna thurük chu Thūa inhnim pil leh Thu rema nun zēlna hi a ni.

“Kan nun hi Kristā nun nēn a inzawm ng het tūr a ni a, A hnēn atangin kan inchaw ngah reng tūr a ni; vān atanga chhang nung lo chhuk chuan kan inchāwm ang a, tuikhur nung atanga lo luāng chhuak dūl dūltē chuan kan intitlai reng ang. Kan hmāa LALPA kan awmtir reng a, A hnēna kan lāwmthū kan thlen thin a, kan

fak fo bawk chuan, kan sākhaw nun chu englai pawhin a thar sar reng ang a; kan thian nēna kan inbe mawlh mawlh thin ang hi Pathian hnēna kan tawngtai dān pawh a lo ni tawh ang a, Anin a thurükte min hrilh thin ang. Isuā min awmpuina lāwmawm tak kan chēn fo vang a, Enoka nēna an lēng dūn thin anga lēn dunna kan nei vē fo vang a; kan thinlung pawh a harh sawng sawng thin ang. Chutiang chu Kristian nunphung rēng a nih tawh chuan, a nun chu nuntlang, inphahhniam, zaidam leh thinlunga inngaitlāwm a ni tih a thian kawm thinten an hria ang a, Isuā hnēna awm tawh leh, A ke bula zir chhuak tawh a nihzia an hre bawk ang.”—Ellen G. White, *Kristā Tehkhin Thûte*, p. 101.

“Mahni tānghmā chauh ngaitute nun chu a thang thei lo va, rah thā a chhuah thei hek lo. Chhandamtua Krista pawm tawh i nih chuan, mahni intheihngihilhin, mi dangte tanputu nih tum zāwk la, Kristā hmangaihna thū leh A thatna thûte sawi fo zāwk rawh.... Kristā Thlarau-mi dangte tāna hmangaih rawngbāwlna leh hmasialna tel lo rawngbāwlna-i dawn ang zēlin i thangin, rahte i chhuah thin dāwn zuk nia.

.... I rinna lo pungin, hriat chianna ril zāwk i neih belh zēl ang a, i hmangaihna

pawh siam famkimin a awm ang.”—*Kristā Tehkhin Thûte*, p. 46.

Sawi Ho Tûr:

Paulan Filipi mîte hnêna Kristâ chungchâng chu îtsîkna avâng te, elrelna leh mahnî-hmasialna vângin an puâng a tih hi eng nge i manthiam dân? Chutiangin kan ti vê lo tih engtin nge kan chiân theih ang?

Pathian leh Pathian hmangaihnaa a taka nangmâ nuntawng chu eng nge ni vê? Chû chu, nangmâ nuntawng behchhanin Pathian thatna leh hmangaihna chungchâng hi rinawm leh tihtakzetin mi dangte hnênah i puâng thei em? I testimoni sawi tûr chu eng nge ni ang? ŽLALPA i lo nghahnaa nangmâ nuntawng chu eng nge ni a, Amah rinchhan leh a tlângpuia rinna thû-ah eng nge a zirtir che?

ZIRLAI 7

November 11–17, 2023

THENAWMTE TÂNA RAWNGBÂWLNA

CHÂNGVAWN: “Ani chuan, ‘LALPA i Pathian chu i thinlung zawng zawngin, i thlarau zawng zawngin, i chakna zawng zawngin, i rilrû zawng zawngin i hmangaih tûr a ni.’ ‘Nangmah i inhmangaih angin i vêngte pawh i hmangaih tûr a ni,’ tih hi, a ti a, a chhâng a,” (Luka 10:27, NIV).

SABBATH CHAWHNÛ

November 11

Chhiar Tûr: Mika 6:6–8; Matthaia 22:37–40; Luka 10:25–37; Galatia 5:14; 2 Timothea 3:16; Jakoba 2:17–22.

Hê Bible châng: “LALPA i Pathian chu i thinlung zawng zawngin, i thlarau zawng zawngin, i chakna zawng zawngin, i rilrû zawng zawngin i hmangaih tûr a ni” (Luka 10:27, NIV) tih hi kan hre theuh âwm e. Chutichungin, Pathian kan hmangaihna hi pâwn lam thil lek niin, Amah hmangaiha inchhâl chungin A thû kan âwih lo thei a ni. Pathian hmangaihin kan inngai a, mahse hê hmangaihna hi kan nî tin nunah engtin nge kan lantîr thin le? Pathian hmangaihna chuan nî tinin kan thinlung, thlarau, taksa leh rilrû zawng zawng a ngiat tlat sî a. Mî tû pawhin Pathian hmangaihin a insawi thei a; a taka ti tûr erawh chuan rilru fîm taka beih ngial a ngai sî a ni.

Pathian hmangaih hi a thâin a pawimawh hlê a, Pathian chuan mi dangte pawh hmangaih vê tho tûrin min duh a; a chhan chu mi dangte kan hmangaihna hian Amah kan hmangaihna a târ lang thin a ni. Chu chuan thil a titheiin, a tak hlê bawk. 1 Johana 4:20 chuan, “Miin,

'Pathian ka hmangaih e,' tiin a ûnau haw sî sela, amah chu dawthei a ni; a ûnau a hmuh tawh renga mah a hmangaih loh chuan Pathian a hmuh ngai lohva chu engtin nge a hmangaih theih ang?" (NKJV) tiin a sawi a. Paula pawhin *Galatia 5:14*-ah, "Nangmah i inh mangaih angin i vêngte i hmangaih tûr a ni,' tih thu kamkhatah hian dân thû zawng zawng chu a famkim tawh a ni," (NKJV) tiin a sawi bawk.

Tûn kâr chhûng hian hê zirlai a taka kan nunpui theih dân tûr chu kan zir ho dâwn a ni.

SUNDAY

Zawhna Pawimawh Ber Berte

November 12

Tûte nge kan nih? Engati nge hetah hian kan awm? Kan thih hunin eng nge lo thleng thîn? Kan tâwp dân tûr chu eng nge ni? Hêng zawnate hi thithei mihringin zawnate a zawn theih zawng pawimawh ber a ni. Chanchin thâ Luka ziakah chuan mî tû emaw Isuâ hnêna lo kalin, zawnate pawimawh ber chu a rawn zâwt a ni.

Luka 10:25 chhiar la. Hê dân hremi hian eng zawnate a zawn a, eng nge a zawn chhan?

-----A zawnate chu a pawimawh hlê chungin, Bible chuan Isua *fiah* nâna zâwt mai a nih thû chiang takin a sawi a. Eng emaw châng chuan mîte hi rinhlelhna leh rinlohnâ nêna lo kalin, zawnate an zâwt satliah mai thei tih kan hria a; mahse, chûng mîte chu kan lo pawh thei tho bawk. Chutiang chiah chuan, tih takna rilrû kha a pu lo tih A hre chungin, Isuan dân hremi kha a lo dawngsawng ta tho a ni. Khâ dân hremi leh mipuite thinlungte inenfiah tûra chawh thawhsak nân Isuan chû zawnate chu A

hmansak a. Dân hremi rilrû A hre nân, Isuan lo ngaihzamsak emaw, zah lo taka lo tih emaw ang chí chu a ti chuâng lo.

A thu hrimin, hê zawnate âia pawimawh eng zawnate awm thei ang le? "Chatuana nun chang tûrin eng nge ka tih ang?" Kan sâkhaw biak dân leh puithûna chu eng ang pawh ni se, a phênah chuan hê zawnate pawimawh hi a awm zêl tho a ni. Hê zawnate kâlh chiah chu, kan nunna hi "chhûm rei lo te lo lang a, ral leh ta mai thîn ang hi in ni," (*Jakoba 4:14*, NKJV) tia sawi a nih laiin, eng thil dang nge pawimawh tak tak awm thei chuâng ang ni? Thlan tûr kan neih chu: Chatuan nunna nge, chatuana boralna zâwk tih a ni mai?

1 Korin 15:30-32 chhiar la. Chatuan nunna pawimawhzia tichiang tûrin eng nge Paulan hetah hian a sawi?

A thil tih chhan chu rinhlelhawm deuh pawh lo ni se, dân hremi zawnate kha a pawimawh tho mai. Isua pawhin rawngbâwlna remchângah hman dân A zawn reng thîn angin, mîte pawh nâna remchângah A hmang ta rêng a ni.

Remchânnâ kan neih apiangte hi, duhthusâm ang chiah ni kher lo pawh ni se, engtin nge thuhretua tan nân kan hman zêl theih ang?

THAWH TANNI

Isuâ Tihdân leh Chhânnâ

November 13

Bible chuan dân hremi kha Isua *fiah* tûra lo kal a ni tih min hrilh a; mahse, Isuan a thil tih chhante chu A lo hria a. Mahni kan inhriat dân âia chiang zâwkin Pathian chuan

kan thinlung duhna leh châkzâwngte A hre vek a. Keini hi chuan zawhna min zâwtûte rilru chhûng awm dân kan hre vê lo, a ni lo'm ni?

Eng emaw châng chuan sâkhaw dang biâte pawhin kan rinna chungchângte min zâwt fo thîn a. Kan Muslim ûnaute chuan Isuâ pathianna chungchâng thu, hêng ang: “Bible khawilaiah nge Isuan Pathian a ni tih a inchhâlna a chuân? Pathiana Mi Pathum in neih laiin, engtin nge Pathian pakhat neia in insawi sî?” tih angte hi. Hêng zawnate hi dêngkhâwng angin a lang thei nâ a, thinlunga khatlam Isua mamawhna chu a takin, zawnate hian thinlung ruahzia, duh eng emaw tak nei nihna pawh a târ lang thei a ni. Keini hian an thinlung chhûng kan hre lo va, kan hriat pawh a tûl ber lo. An thinlung chhûng duhna chu eng pawh lo ni se, kan theih ang tâwka thâin mi dangte rawng kan bâwsak mai zâwk tûr a ni.

Chhiar tûr: Matthaia 26:56; Tirhkohte 17:11; 1 Korin 15:3, leh 2 Timothea 3:16. Engtin nge hêng chângte hian Luka 10:26-a Isuan dân hremî a chhâンna manthiam tûra min tanpui?

Eng emaw châng chuan chhâンna kan duh a, mahse chutiang chu ti thei dinhmunah kan ding lo tih kan inhre fo. Isuan: “Dân-ah eng nge chuâng? Engtin nge i chhiar thin?” (Luka 10:26, ESV) a ti a. Isuan thil zir pawimawhzia a kawhhmu a. Mîten thil min hrilh tûr an neih angte ngaithla liam mai lo vin, mahni puâl ngîiin Pathian Lehkhathu (Pathian Thû chu) kan chhiar thin tûr a ni. Chutah chuan a chhâンna tûrte a awm sâ a; kan tih tûr chu Thlarau Thianghlimin kan thinlungah min hriattir mai dâwn a ni.

Pathianin A Thû min pe diâm tawh a. Chutah chuan engtianga nung leh khawsa tûr nge kan nih, mi dangte eng tianga en tûr nge tih leh, ‘chatuan nunna kan neih theih dân tûr’ thutak zawng zawng min hrilh chu kan hmu thei ang. Zirtirtu leh rawngbâwtûte pawimawhna chu a awm ngîi mai; mahse, a tâwpah chuan thutak pawimawhte hre tûrin Bible kan hmang ngîi tûr a ni. “I thû hi ka kê atân khâwnvâr a ni a, ka kawng atân êng a ni,” (Sâm 119:105, NKJV). Hê châng hi hla thû mai a ni lo va, thutak thianghlim, Pathian Thû leh ringtûte tâna a pawimawhna min kawhmu a ni.

Isua, Pathian Thû tisâa lo chang chuan Thû Ziaka awm chu min kawhmu fo thîn a. Hei hian Bible pawimawhzia leh Bible kan rinchhanna tikiâm thei mihring finna thûte hnar zâwk pawimawhna eng nge min hriattir tûr ni ang?

**THAWHLEHNÍ
Chatuan Nunna Nei Tûrin**

November 14

Luka 10:27, 28 chhiar la. Amâ zawhna dân hremîn a chhâンna chu eng nge ni?

Dân hremî khân zawhna a siam chu amah ngîiin heti hian a chhâng: “LALPA i Pathian chu i thinlung zawng zawngin i hmangaih tûr a ni....” “Nangmah i inhmangaih angin i thenawm chu i hmangaih tûr a ni,’ “ tiin (Luka 10:27, NIV).

Chuta Isuâ chhâンna chu eng nge ni? Ani chuan, “I chhâng dik zet mai e,” (Luka 10:28, NKJV) a ti a. Hê thu hmang hian Isuan a taka tih ngîi tûr hmangin chona a siamsak ta a ni: “Hei hi tî la, i nung ang,” (Luka 10:28, NKJV) tiin.

Ringtu tam zâwk chuan thurin leh rinna thûa chhânnna dik pêk chu thil harsa vakah an ngai lo. Chona ni zâwk chu, thil dik tih an hriat a taka tih leh an rinna a taka zui chu a ni. Chhandamna nihna khawp hriatna nei tawh mi tam tak chuan, an thil hriat chu an zui loh avângin mi bo an la ni dâwn a. Chuvâng tak chuan hê thû hi a pawimawh a ni. Pathian leh thenawmte hmangaih tûr tih thu hriat lek hi a tâwk lo. A taka nunpui tûr a ni zâwk!

Jakoba 2:17-22 chhiar la. Engtin nge hêng châng thûte leh Isuan dân hremî hnêna A sawi kha a inzûl le?

Pathian kan hmangaih chuan, A Thû kan chhiar thîn ngîi ang a, tawngtaiin, A thupêkte pawh kan zâwm ang a, ‘kan thinlung zawng zawngin’ A âw pawh kan zâwm bawk ang. ‘Mi dangte ka hmangaih’ tiin kohhran mîte ngaihsak lo vin, kan tanpui theih reng mi dangte tlâkchhamna ngaihthah sî ilang, ka rinna chuan eng thatna nge a neih chuân ang ni? Kristian sâkhuana hi thurin danglam tak neih mai a ni ngawt lo va, a taka khawsak phung tûr a ni zâwk.

“Unaupa emaw, ûnaunû emaw, saruâka awmin, an ni tin châw tlachham sela, in zînga tuin emaw an hnênah, ‘Thlamuâng takin kal ula, lum tak leh puâr takin awm rawh,’ ti ula, taksa tâna thil châkkhai chu in pêk sî loh chuan eng nge sâwt ang?” (Jakoba 2:15, 16, NKJV).

Engang takin nge mi dangte thatna tûr i ngaihtuahsak thin? Heta Paula thusawi: “Mahni tâ tâ mai en lovin, mi dang tâ pawh en theuh zâwk rawh u,” (Filipi 2:4, NKJV) tih hi eng ang taka thâin nge i zui thin? Pathian khawngaihna zârah, engtin nge mi dangte ngaihsak dân tha zâwka i zir theih ang?

H-6

NILÂINÎ

Mahnî Kan Inhmangaih Anga Mi Dange Hmangaihin

November 15

Matthaia 22:37-40 chhiar la. Engtin nge Amah Isua ngîi heta A sawi hi, Luka 10:27, 28-a dân hremî A chhânnna nêñ thu inzûl a nih?

Matthaia 22:37-40 sawi dânin, Isuan hêng thupêk pahnihah hian rinna dik ni tina lantîr dân tûr chu chiang takin a sawi a. Luka 10:27, 28 chuan hêng thil pahnihte hi miin a tih loh chuan, chatuan nunna a nei thei lo vang tih a sawi chiang hlê bawk.

“Hmangaihna hi lei leh vân Pathian sorkar inngahahna a ni ang bawkin, Kristian nungchang inngahahna pawh a ni vê ngei tûr a ni a, chû chauh chuan himna leh nghehna min neihtîr thei a, fiahna leh thlêmna min do zawhtîr thei bawk.”—Ellen G. White, *Kristâ Tehkhin Thûte*, p. 28.

Chhiar tûr: Mika 6:6-8; Galatia 5:14; leh 1 Johana 4:20, 21. Engtin nge hêng chângte hian Isuâ lo sawi tâk kha an nemngheh?

Paula sawi dânin, “Nangmah i inhmangaih angin i vêngte i hmangaih tûr a ni,’ tih thu kamkhatah hian dân thû zawng zawng chu a famkim tawh,” (Gal. 5:14, NKJV) tih a ni. Paula tân chuan, Pathian hmangaihna chu mi dangte a taka kan en dânah a lang chhuak thîn a. “Mi fel chu rinnain a nung ang” (Rom. 1:17, ESV), tiin a sawi nâin, ‘rinnaa nung’ tih hi mi dangte hriat loh emaw, hmuh loh emawa a rûk a ni thei lo. Paula te, Mika te leh, Johana-ten chiang taka an sawi chu, neia kan inchhâl rinna nihna dik takin a târ lang thîn tih hi a ni.

1 Korin 13-ah, Paulan chiang taka a sawi chu, hriatna ropui neih emaw, thil ropuite tih emaw, rinna ropui neih te, mahni nunna hlan hial emaw pawh ni se, hmangaihna neih a nih sî loh chuan, chû mî chu “dâr ri satliah mai emaw, dârbenthék ri mai mai emaw” (*1 Kor. 13:1*, NKJV) ang lek a ni ang tih a ni.

A chunga Ellen G. White-i thusawi kha ngaihtuah la. Mî chu hmangaihnaa a awm chauhin fiahna leh tlêmna a do zawhtir zui thei tih hi chhinchhiah la. Engtin nge hê thû hian hmangaihna chu thiltiha chhandam nih tumna ni lo vin, Isuaa kan neih rinna lantîrna a ni zâwk tih a entîr?

NINGÂNÍ

Tûnlai Huna Samari Mi Thâ Chu

November 16

Dân hremî chhânná dik nemnghehpuiin, Isuan, “Hei hi ti la i nung ang,” (*Luka 10:28*, NKJV) a ti a; chutiang chuan mihring thinlung chhûng ril tak A khawihsak ta a ni. Dân hremî tân chuan chhânná dikte pêk kha a awlsam, mahse khâng thilte a taka hlen erawh chu kum 2,000 kal ta khân inhniâlna a lo ni tawh a, tûn lai hunah pawh a la ni ta zêl a ni. Dân hremî khân a thil hriatzia târ lan leh, Isua kha tawng-awhtir a tum a. Ani chuan: “Tu nge ka thenawm chu?” (*Luka 10:29*, NKJV) tiin a zâwt zui nghâl zat a ni.

Luka 10:30–37 chhiar la. Engtin nge hê thawnthûa Isuâ sawi tum tak chu i khâikhâwm tâk ang?

Kan chhehvêlah hian mîten dik lo taka an tih tuâr thînte an awm em? Anmahni tanpui tûrin kan tih theih chu kan ti thîn em le?

Eng emaw châng chuan tanpui ngaite hi pastor te, upa te leh member-te pawhin an ti lo fo thîn a. A châng chuan kan chênná vêla chêngte chungah hian keini âiin sâkhaw dang betute hi an ngilnei zâwk mah emaw tih tûr a ni thîn. Ngilneihna thûte kan sawi a, chutichungin mîte tlâkchhamnate chu kan phuhrûksak lém lo va. Kan rinna hi awmzenei a nih sî chuan, chûng tlâkchham neite tanpui tûrin kan che chhuak tûr a ni.

Isuan Samari Mi Tha thawnthû tihtâwp nân, mi pathumte zînga a tû chu nge tanpui ngai tanpuitu tih zawhna a zâwt a.

“Tichuan, hê zawhna, ‘Ka vêngte chu tûte nge ni?’ tih hi chatuan atân chhân felin a awm ta. Kan vêngte chu kan kohhran mîte leh kan rinpuite chauh an ni lo va, eng hnama mi nge an niha, an vun rawng eng ang nge leh an dinhmun eng ang nge a nih tih pawh a ni lo. Kan vêngte chu kan tanpui mamawhtu apiangte an ni. Kan vêngte chu, hmélmaphain a hliam leh vuak thitlin apiangte an ni a, Pathian mi leh sâte rêng rêngte chu kan vêngte an ni vek.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 503.

Chona: Mi danglam deuh, mimal taka i ngainat lêm loh tû emaw tân nî tinin tawngtaisak thîn ang che.

Hmalâkna Tûr: I mi hriat than (non-Adventists) hming pathum tal ziak chhuak la; an mamawh theuhte (rilrû, tîsâ, thian kawm lam) hriatsakin, khân an mamawhte phuhrûksak ang che. Kâr lo awm tûr chhûng hian an tân eng nge a taka i tihsak theih ang?

ZIRTÂWPNI

November 17
Zir Belhna: Chhiar tûr: Ellen G. White-i lehkhabu *Chatuan Nghahfâk-a* “Samari Mi Thâ,” pp. 557–565.

Kan tūnlai khawvēlah hian riltām, tlachham leh endawng tuār an tam mai. Thil ‘tē tham tē’ pawh ni se, eng emaw chu i tihsak thei ang. Isuā lo kal leh hmā hian harsatna zawng zawngte chu kan chinfelsak vek dāwn lo. Chutiang ti tūra koh pawh kan ni hek lo. Mahse, chū hun thleng chuan mī tū emaw ei tūr tlachham mamawh zuālpui phuhrūksak chu kan tih tūr a ni a; kan tūnlai hunah pawh kan khawvēla harsatna hluār tak, kohhran chhūnga hleih neihna emaw, endawng tuār emaw chu kan tanpui tūr a ni.

“Pâ hmāa sâkhaw thianghlim leh bawlhhlawh kāi lo chu: ‘Fahrah leh hmeithaite an hrehawm lāia kan leh, khawv>l bawlhhlawh kāi lova in siam thin hi.’ Thil tha tih hi Kristan min phút chu a ni; chūngte chu, tawngkam nêm te, mi dangte tāna inpékna te, mi rethei, tlachham leh natna tuār ngaihsak te hi a ni. Thinlungin thinlunga phurrit phur leh beidawng, mi lungngaite a lainat a, kutin tlachhamte tān a sem chhuah a, saruāka awmte silh an nih a, in in chhūng leh in thinlunga mi khualte in lawmluh hian, vāntirhkohte chu an lo hnāi a, a chhānna chu vānramah thawn chhoh a ni thīn. Diknaa thiltih zawng zawng te, zahngaihna te, thil tha tih duhna te hi vānramah chuan rimāwi an ni. Zahngaihna nēna thiltitute chu Pa chuan a lalthutthlēng atangin a lo thlīr reng a, a ro hlu berberah a lo chhiar thīn.

“Rochuām ka siam nī-ah chuan ka tā an ni ang, Sipaihote LALPA chuan a

ti.” Tlachhamte leh hrehawm tuārte chunga zahngaihna thiltih zawng zawngte hi Isuā chunga tī ang chiahah ngaih a ni. Mi rethei in tanpui a, natna tuār leh hnechhiaha awmte in lainat a, fahrahte thiana insiam hian Isua nēn in inlaichin hnai sawt bawk.”—Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, vol. 2, p. 28.

Sawi Ho Tūr:

Engtin nge Pathian leh mi dangte hmangaih tūra thupēk hi thiltiha chhandam nih tumna a ni lo tih kan manthiam theih ang? Isuā nihna leh kraws chunga min tihsak chungchāng (Filipi 2:5–8) kan ngaihtuahin, engati nge chuti kauva chhandamna ropui chu kan thil tih zāra hlawh chhuak thei anga inngaih hi thil dik lo tak a nih? Engtin nge chhandam nih nāna thawh dik lohna leh, Isuāa kan neih tawh chhandamna kan nuna tār lan inkār hi thliār thiam dān kan zir theih ang?

Engtin nge kan laka danglam deuhte chunga ngaihtheih lohna rirlū kan pu thīn tih in pawm dān kan zir theih ang?

Tūn kār zirlaia Bible chāng kan zir tākte bākah, eng ang mīte chungah pawh ngilneihna lantīr zēl tūr kan ni tih thlāwp eng chāng dangte nge kan zir tel theih ang?

ZIRLAI 8*November 18–24, 2023***TLACHHAMTE TĀNA RAWNGBÂWLSAKNA**

CHÂNGVAWN: “**Lalber chuan an hnênah, ‘Tih tak meuhvin ka hrilh a che u, Hêng ka ûnau tê berte zînga mi pakhat chunga in tih chu ka chunga tî in ni,’ tiin a la chhâng ang,**” (*Matthaia 25:40*, NKJV).

SABBATH CHAWHNÛ*November 18*

Chhiar Tûr: *Leviticus 23:22; Deuteronomi 10:19; Matthaea 25:34–40; Luka 5:17–26; Johana 5:1–9; 15:13.*

PATHIANIN tlachhamte A tanpui thin dân entîrna hrang hrang chu Luka 5:17–26 hian min târ lansak a. Eng emaw châng chuan min tanpui nân Pathianin mi dangte A hmang thin a, a nih loh leh, mi dangte tanpui nân pawh min hmang tho bawk. Hê hnâ hi khirh deuhte pawh a ni thei a, mahse rah ropui tak a chhuah thin. Tlachhamte tanpuiin, Isua Kristâ rawngbâwlina kha kan entawn a. A châng chuan, tanpui ngai han sawi chhuah mai hi chu a awlsam a, eng emaw châng chuan hriat hi chu a harsa leh thin. Eng dinhmuna ding pawh ni se, tlachham zawng zawngte Pathian tâna tanpuitûte ni tûra koh kan ni.

Bible chuan mi khual te hnaih tûrin min fuih a, an mi rinngam kan nihna atangin Isua an hmuh theihna tûra tanpui dân kawng tha zâwk kan hre thei dâwn a ni.

Tûn kâr zirlaia kan thupui, “Tlachhamte Tâna Rawngbâwlsakna,” tih hian eng emawti zâwnga tlachhamte pawh nâna Pathian thil ruâhman min kawhhmu dâwn a. An mamawh leh tlâkchham chu tîsa thil te, rilru lam leh sum leh pâi, thian kawm tûr emawte pawh a ni thei a;

khawtlâng leh chhûngte ensan tuárte pawh an lo ni reng thei a. An mamawh chu eng pawh ni se, kan tih theih apiang tihsak tûrin kan lo inring sâ tûr a ni. Hei hi ‘Kristian’ nih awmzia leh, ‘rawngbâwlina’ tihin a huâm tel thil pawimawh chu a ni.

SUNDAY*November 19***Rinna Thiante Chu**

Chanchin thâa thawnthu ngaihnawm takte hian mî tûten emaw harsatna tuâr, an thiante emaw Isuâ hnêna an rawn hruaite a târ lang thîn a. Mamawhtûte rawngbâwlsak chu lo hautak deuh pawh ni se, heta thilhleng atang hian zirlai kan zir thei a ni.

Chhiar tûr: Luka 5:17–26 (*Matt. 9:1–8; Marka 2:3–12* en tel la). **Hê thawnthû atang hian rawngbâwlina chungchâng atâna zirlai kan zir chhuah theih thenkhat chu engte nge ni ang?**

Isuâ hnêna rawn hruaiin, hêng mîte hian an thian ngaihsak tûra an mawhpurhna an hlen a. Hê pâ thiante ang hi ni tûrin Pathianin min ko va, Isua Kristâ hnêna tlâkchham neite chu kan hruai tûr a ni. Hê hna thawk tûr hian rinna, a taka chêtyna, chhelna leh inhuâmna neih a, a tûl phei chuan tih dân phung pângngai bâka chêt pawh a ngai thei. Mite kha Isuâ hnêna an lo kal a, mahse mutân an nei tlat mai. Tih dân phung pângngai ang chuan tanpui ngai kha Isuâ hnêna an hruai thleng thei mai lo. Mahse an beidawng mai chuâng lo, Isua Kristâ hnêna thlenpu dân tûr kawng thar dang an hmu ta a ni. *An thianpa chu inchung atangin an tlâk thla ta zu niâ!* Chutichungin, Luka sawi dânin, Isuan an chêt dân kha A lo pawmpui a ni (*Luka 5:20*).

Isuâ thil vei chu kan thian tanpui ngaite Amâ hnêñ hruai thlen hi a ni. Bible chuan Isua kha 'Tidamtu Ropui' tiin a sawi a, Ani chuan harsatna tuârte chu eng ang mî pawh ni se, ngaihdam leh tihdam vek a duh a ni.

Ellen G. White-i chuan tanpui ngaite tanpui tûrin chona min siamsak a: "In tih tûr an hrilh che u kha nghâk suh u. In mit kha meng ula, tute nge in bul vêlah awm en rawh u. Tanpui ngai leh natna tuârte chu kâwm ngeih ula. Bihrûksan suh u. An mamawhte chu haidersak lo vang che u. Jakoba lehkhathawnah hian tute nge sâkhuana thienghlim, bawlhhawh kai lo leh, hmasial lo a tihte chu? Tûte nge an chakna zawng zawng nêna chhandamna thil ruâhman ropui tak maia tel ve châk êm êmte chu?"—*Testimonies for the Church*, vol. 2, pp. 32, 33.

Amah Isua ngéiin tanpui ngaite tanpui dân tûr min kawhhmuh a, chutiang chu tivê tûrin min ko a ni. A hmasa berin, an thianah kan tang phawt a, chutah an mamawhnate hriatsakin, Isuâ hnênah kan hruai a; Ani chu anmahni Tanpui theitu awm chhun a ni. Chutiang chu hê thawnthâa mîten an tih chu a ni; keini pawhin chutiang chuan kan tih vê tûr a ni ang. Tanpuina zârah, anmahni chhandam theitu awm chhun, Isuâ hnêñ kan hruai thleng thei dâwn a ni.

Tûna in vêla awm tûin nge tanpui ngai? An tân eng nge in tihsak dâwn le?

**THAWHTANNÍ
Kristâ Tihdân Chauh**

November 20

Tlachhamte tânna rawngbâwlsak chungchâng eng nge hêng thûte hian min zirtir? Johana 5:1-9; Marka 1:23-28

Ellen G. White-in tlachhamte rawngbâwlsak dân tûr tih dân phung pangâ min hrilh a: "Kristâ tih dân chauh hi mî rilru hneh theih dân dik awm chhun a ni. Chhandamtu chuan mîte thatna duhsak takin hnâ a hawk thîn a, chutin, an rinngamah A insiam thîn a, tichuan anni chu, 'Mi zui rawh u,' tiin a sâwm ta thîn a ni."—*Tihdam Rawngbâwlna*, p. 127.

A hmasa berin, tanpui ngâite zîngah kan awm tûr a ni a, an chanchin hre tûrin hun kan hmang ang a, an tâna thil thâ tihsak tum rânin an mamawhte hriatsak kan tum tûr a ni. Dil kama zeng tâna Isuâ tih dân kha en ta ila. Khati lai hmun, "chûngah chuan damlo te, mitdel te, kebai te, zengte tam tak an mu hlawm a," (*Johana 5:3, NKJV*) ah khân Isua chu a awm a.

Pahnihna, lainatna kan lantîr a ngai. Hei hi harsat deuh chângte pawh a awm thei a, a chhan chu rinhlel vâng emaw, mîten ngilneihna lantîr hi anmahni hneh nâna hmang a, a hnûa an dêu zui theih vâng emawtein. Chutichungin, Pathian chuan eng mah hmuh lêt beisei lova lainatna lantîr zêl tûrin min beisei a ni.

Rahbi thumna chu an mamawhte phuhrûksak a ni. Hei hi chu tawngkâ mai a ni tawh lo. Thian leh mi khualte mamawh phuhrûksak tûr chuan a taka chêt a ngai. Isuan zeng hnênah khân eng nge a duh A zâwt a, a tân chuan thilmak A tihsak zui a ni. 'Thlarau bawlhhawh pâi' chanchinah khân, Isuan a tûl ang zawng zawng chu A tihsak vek a, mahni tâna a tih theih loh chu khâ tanpui ngâi tân khân A tihsak ta a ni.

Rahbi palîna chu an rinngama insiam a ni. Mîte rawngbâwlsak a, kan tanpui hunin, min ring ngamin, an hnêna kan sawite an áwih a, tichuan an hnênah Isuâ chanchin kan hrilh zui a, ngaithla tûrin an lo inhawng

deuh deuh thîn. Isuan an tîsa natna tihdamsak mai A duhtâwk lo va; Amaha chatuan nunna awm chu neihtîr ngêi A tum thîn a ni (*Johana 10:10*).

A tâwpna chu anmahni Isuâ hnêna hruai tleng túra tanpui a ni a, chuta tân chuan nang leh i tanpuina dawngtu khân rinna in neih vê vê a ngai a ni.

**Keini hian Isuâ thilmak tih angte kha kan ti vê thei
lo tlângpui a. Mahse, tanpui ngaite kan tanpui theih dân
kawng chu engte nge ni ang?**

THAWHLEHNÎ

Râtlânte leh Pêm Tharte

November 21

Pêm thar leh râtlânte hi tûnlai huna an tam tâk êm avâng hian sawi a hlawh ta hlê mai a. Indona avâng emaw, leilunga chhiatna tleng avâng emaw, dinhmun tha zâwka din beisei vâng emaw pawh ni se, khawvêla mî maktaduai têlte chu an hmun hmâte tlânsanin, tanpui an ngai êm êm a ni.

Matthaia 2:13, 14-ah, Isua kha râtlân a ni a. A lei nû leh pâ, Josefa leh Mari-te khân a zân a zâna Bethlehem tlâncchiatsan a, Heroda nunrâwnna kut atanga Aigupta lama himna zawnga an tlân a ngai a. Bible hian Aigupta ram lama an thil paltlang chungchâng a sawi lo va; chona namén lo tak an hmachhawn ang tih chu a ngaihruât theih a, tûnlai huna râtlânten harsatna an hmachhawn ang hi a ni mahnâ. Dik takin, Isuâ chhûngkuain ram danga humhimna an zawng ang khân, Muslim te, Buddhist te, Hindu te, Kristian te leh sâkhaw thil vâng ni kher lo pawha ram danga himna zawng an tam hlê a ni.

A tlângpui thûin, kan hnampui, tawng khat kan hman puite nêna intlian leh thil eng emawte han intâwm chu a awlsam deuh thîn a. An lan dân leh tawng hman, sâkhua leh ei leh ina danglam deuh lo pêm/râtlânte tân chuan chona hmachhawn tûr a lian thei hlê. Chanchin thâ hian kan buzâwl chhuahsan a, chutiang tanpui ngaite chu eng ang chî pawh ni se an mamawhte phuhrûksak tûrin min ko a ni.

Chhiar tûr: Leviticus 23:22; Deuteronomi 10:19; Sâm 146:9; leh Rome 12:13. Heta kan hriat reng tûr thupui pawimawh chu eng nge ni?

Engtin nge pêm tharte leh râtlânte hi rawng kan bâwlsak theih ang? Hmun thenkhatah chuan ram inrêlbâwl dân avângin chûng mîte nêna inawm pawlh chu a harsa viâu thei a. Chutichungin, kan tih theih chin tal chu kan ti tho tûr a ni a; harsatna tlâkbuâk, kan tanpuina mamawhtûte chu tanpui kan tum hrâm tûr a ni.

Tawngtaina hmanga bultanin, chûng pêm thar leh râtlânte chungchâng hriat tum ula. Hmun tam takah chuan chûng mîte ngaihsaktu tûr pâwlte an ding a. Chûng pâwlte zînga pakhat hmang chuan hnâ in tan thei ang a; a nih loh leh, kan tuálchhûng kohhran **Sabbath Sikul** pawhin pêm thar emaw râtlân emawte chu tanpui tûrin bul an tan thei mahnâ.

**Sum tlêm tê nei pawh ni ulang, lo pêm thar emaw,
râtlân emaw in hriatte chu tanpui tûrin eng nge in tih
theih ang le?**

**NILĀINI
Na Tuârte Tanpuiin**

November 22

Kan khawvél dinhmun that lohzia hre lo kan zíngah tuge awm ang le? Hausâ leh mi awmthei deuhte zíngah a ni emaw, rethei leh tlachhamte chénna hmunah a ni emaw, eng mah a lêm chuâng vak lo. Miten harsatna an tuâr a, mangang takin an awm mék a ni. Khawthlang rama chéngten kum tina rilru-hah chhâwkna tûr damdâwi an hman hnemzia hi kan hriat vê pawh a ngai a, chû chuan sum leh pâia hausakna ngawt chuan hlimna emaw, rilru muânnna emaw a thlen lo tih a chiang hlê a ni.

“LALPA Thlarau chu ka chungah a awm a, a chhan chu retheite hnênah Chanchin Tha hril tûra mi ruât vângin a ni; Ani chuan salte hnêna chhuahna thû leh, mitdelte hnêna mitvâr neih lehna thu sawi tûr te, hnehcchhiah tuârte chhuahtr tûrin min tîr a ni,” (Luka 4:18, NKJV). Hei hian Isuan thil A lo tih tâk leh, keini pawhin kan chénna vêla mîte tâna kan tih vê tûr chungchâng eng nge min zirtir?

Miten engtikah nge Isua an pawm dâwn tih emaw, an pawm dâwn leh dâwn loh pawh hriat lâwk a ni lo chungin, Pathian chuan an mamawhte phuhrûksak zêl tûrin min ko a ni. Isuâ tâna anmahni va pawh chu kan rawngbâwlna tûr lungphûm a ni a; tanpui ngâi an nih vâng hrim hrimin kan tanpui mai tûr a ni. Isua chu kan LALPA atâna kan pawm tâk vângin anni chu kan tanpui a, Ani chuan chutianga ti tûr chuan min ko a ni.

Isuan mi zawng zawngte mamawh phuhrûksak tûra entîrna min pêk kha, Bible zirtîrna kan zui ngîi tûr chu a

ni. A lo tanpui tâk zawng zawngte khân Ani chu an pawm theuh em tih pawh kan hre chuang lo.

Dik taka mi dangte tanpui tûr chuan, an mamawh leh tlâkchhamte kan ngaihven a ngai thin a. Hnam tin hian mahñi thiante chunga ngilneihna lantîr dâñ an nei theuh mai. India ramah chuan, an inlêngte hnêna chaw-ei tûr lo hlui emaw, tui in tûr pêk emaw a ni thin. Lusûn vânga hmangaihne sún mék hnem âi chuan, mikhuâl hnêna duhsakna pawisa han pêk mai chu a awlsam zâwk. I thianin a mamawh erawh chu sum bâk, thil dang eng emaw pawh a ni thei. Thil lian tham eng emaw an chân laia lainat taka lo tâwiâwm chu tanpuna pêk âiin awmzia a nei zâwk mai thei a ni.

Kan thiante tâna Isua tanpuiti nih theih dâñ chu, an chunga hmasialna tel lo hmangaihna lantîr a, tanpuna pêk hmâa an mamawh tak hriat thiam hmasak tum hrâm thin hi a ni. Isua zui tûrin an inpeih leh inpeih lo hre lo chung pawhin, an mamawh chu ngaiantuhsak mai ang che.

Matthaia 25:34–40 chhiar la. Hetah hian kan tân eng thuchah nge awm?

**NINGÂNI
Hmangaihna Ropui Zâwk**

November 23

Kan hriat chian tlân tak mai chu mamawhna a tâwp thei lo tih hi a ni. Mi dangte chu tanpui duh i nih phawt chuan remchânnna tam tak i nei ang. Thian thâte emaw, râtlân emaw pawh ni se, tlâkchham nei chu an awm zêl a, tanpui tûra kan tihsak theih chu kan ti mai tûr a ni. Hê leia rawng A bâwl chhûng zawng khân, Isuan mahni

intanpui thei lote a tanpui thîn a. Eng emaw châng chuan tlachhamte chu a kal chilh a; a châng leh Isuâ hnêna rawn hruai thleng tûra in chung atanga a thianten zeng an rawn thlâk angte pawh kha a ni bawk a.

“Mîn a thian âia a nun a pah a liama hmangaihna nasa zâwk tû mân an nei lo,” (Johana 15:13, NKJV). Engtin nge hê thupui hi mi dangte tâna rawng kan bâwlnaah a taka kan bel thin?

Ramthim rawngbâwltu chhûng khat chuan Trinidad and Tobago ramah kum ruk rawng an bâwl a. A tîr lam kum thum chhûng chu Hindu leh Muslim hlangna hmunah an chêng a. Hindu thenkhat chuan Kristiante chu an kum tin Lâwmthu Sawina inkhâwmah an telpui vê duh lo tiin an sawisêl a. Ni khat chu hêng Kristiante hian Hindu thian tharte chu an Lâwmthu Sawi inkhâwmnaah an telpui a. Chû chu Isuâ tih dân zuia ti an ni: Ani khân A thianten thil lawmna hmuna tel tûra an sâwm chuan A hmanpui vê mai thîn a. Hindu sâkhaw zirtîr dânah chuan, tlawhtû emaw, thian inlêngte hian a sâwmtû chhûngkuaah malsâwmnate an thlen tih a ni.

Mî tû emaw tâna malsâwmna thlensakna hmangin, tûn kár chhûng hian thian siam tum ang che. A hmasa berin, in chénna vêl, vêng chhûng, khua, khawpui chinchâng hre tûrin bei ang che. Chûngah chuan râltlân emaw, pêm thar emawte an awm em? In kawtthlêra chêngte kha eng nge an an? I hmélhriat vek hlawm em? In dinhmun chu eng pawh ni se, hmélhriat lohte néna thiana insiam hi a awlsam vak lo. Tawngtaiin Pathian tanpuina i dil thîn ang u. Ani chuan tû pawh a hre vek a, thiana i siam tûr hmélhriat lohte pawh A hre vek. An thiana

tan chhan ber tûr chu tanpuina dawng tûra Pathian hnêna hruai a ni tih hre reng ang che.

Chona: In rama chêng ram dang mîte emaw, Kristian ni lote emaw chungchâng hriat tum ang che. Joshuaprojects.org hi in rama mîte zînga la tlawh pawh lohte chungchâng hriatna tha tak a ni ang.

Hmalâkna Tûr: Hûhâng i neih phâkna mî tû emaw chungchâng hriat tum ang che. Hêng zawnate i chhân zawh hnûin, chû mi tân chuan tawngtaisak chhunzawm zêl ang che:

‰ Hê mî hi ka thian—Isuan intianna a sawi ang kha a ni em?

‰ Hê mî mamawhte hi ka hriatsak em?

‰ Engtin nge tihdamna chang tûra Isuâ hnênah ka hruai theih ang?

ZIRTÂWPNI

November 24

Zir Belhna: Chanchin tha ziaktûten Isuan mîte chhandam tûra anmahni néna inzawmna neihpui tûra A tih dân entîrna an ziak a (Matt. 8:28–34; Marka 5:1–20). Chutiangin, keini pawh hian hnam dang zînga mîte thiana siam leh rawngbâwsak tûra koh kan ni. Kristâ thihna kha mi tin tân a ni a, hnam leh chî, hausâ leh rethei a thliâr chuang lo. Hê thil tak hi kan theihnhgilh ngai tûr a ni lo. “Ani chu kan sualte thupha châwina a ni; keimahni sual chauh ni lovin, khawvêl zawng zawng sual thupha châwina pawh a ni,” (1 Johana 2:2, NKJV).

“A hmei a pâté hian Pathian ruâhmannâ an hlen lo va, an chhûngkaw zînga mîte ngawt an ngainat thû an sawi a,

. . . an tlâkchhamnate phuhrûksakna zâra thlamuânnna leh malsâwmna an thlensak theih tûrte chu an hmangaihna huâng atangin an chhawk leh sî thîn. . . .”

“LALPAN kan chhûngkaw pâwn lama mîte tân pawh thil thâ tihsak tûrin min fuih a, chuvânga kan chhûngkaw inngainatna chu kiâm tûr a ni chuang lo va, Anin kan lainatnate zauh zêl tûra min duhsak laiin, kan hnam emaw, ram emaw chu kan hmangaih nêp tûr a ni chuang lo. Kan lainatna leh khawngaihnate hi kan in chhûng tân chauh kan khûrkhung tûr a ni lo va, a hamthatna chu mi dangten an lo chêñ vê theih lohna tûrin Pathianin malsâwmna min vûrte hi kan kawmpui tlat tûr a ni hek lo.”—Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, Oct. 15, 1895.

Mawhphurhna min pêk chu kan buzâwl bâka mîte tâna malsâwmna nih a ni a, ram dang atanga hnam dang pawh ni se, tanpui ngai apiang tanpui chu Amah Isua Kristâ thupêk a ni (*Tirhkohte 1:8; Marka 11:17*).

Sawi Ho Tûr:

Nangmâ buzâwl chu eng nge ni a, engati nge a tûl huna chhuahsan inhuâm tûr i nih ang?

Isua kha “chaw heh mî, uain heh mî, chhiahkhawntûte leh mi sualte thian” (Matt. 11:19, NIV) an tih khân eng thilte nge a kawh? Chutianga sawisêl a nihna tûrin Isuan eng nge A tih a, chû chuan rawngbâwlna chungchâng eng nge min zirtîr?

Kristian hi ringlote thil lawmnaah eng chena inh mang tûr nge ni ang? Engtin nge Kristiante hian Bible zirtîrnate laka inhnûkhniâm chuang lo va an tih theih ang?

ZIRLAI 9

November 25–December 1, 2023

MI THILITHEITE TÂNA RAWNGBÂWLNA

CHÂNGVAWN: “**Mîin khawvél hi a pumin nei sela, a nun chân sî sela, a tân eng nge sâwt ang? A nih loh leh, mîin a nun âiah eng nge a pêk ang?**” (*Matthaia 16:26, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÛ

Chhiar Tûr: *2 Lalte 5:1–19; Daniela 4; Matthiaia 19:16–22; Johana 3:1–12; 7:43–52; 19:38–42.*

KUM tam tak kal taa ziah a ni chungin, Pathian Thû, Bible hi kan khawvél tâna Pathian thutak puân chhuah chu a ni a. Thutak tam tak a puan chhuah zînga pakhat chu mihring nihphung hi a ni a, chû chu kum zabi sarihna laia Juda mi emaw, kum zabi sawmhnih-pakhatna huna Japan/Brazil mî emaw pawh ni se: Pathian khawngaihna mamawhtu, mi sual vek an ni tho.

Hetah hian mi hausâ leh thiltitheite pawh an tel a. Bible hun laia mi hausâ leh thiltitheite pawh kha tûn lai huna hausâ leh thiltitheite nêan danglam chuang lo va; a bîkin hausak leh hmingthanna, thuneihna an zawn kawngah phei chuan a ni lehzual a; mi chanchhe zâwkte chan-âi chhuhsaknain a ni bawk. Pathian erawh chuan mi chaklo leh tlachhamte ang thovin, mi hausâ leh thiltitheite chhandamna tûr hi A engtopui vek a. Pathian Lehkhathu hian mi thiltithei leh hausâte chanchin ngaihnawm a târ lang nual a, chûngte chu hnamte tâna malsâwmna thlentu tûr a ni: Abrahama, Isaaka, Joba, Solomona, leh Josefa-te kha entîrna tling an ni.

Tûn kâr chhûng hian mi hausâ leh thiltitheite tâna Pathian rawngbâwlna chungchâng kan zir ho dâwn a.

Pathianin chüng mite A pawh dān leh, keini kohhran pawh tūnlai khawvēla thuhretūa tang tūra min koh leh, min buatsaih dān chu kan en ho zēl dāwn niā.

SUNDAY
Nebukadnezzara

November 26

Keini Seventh-day Adventist-te hian 'huâmchin-nei lo inremna' tih hi kan ring a. A awmzia chu, Kristian thenkhatte ang lo takin, Kristâ thihna kha mî zawng zawngte tân a nih kan ring a; anni chuan Pathian chhandamna chu chutiang tûra ruât lâwk mi bïkte tân chauh a nih an ring thung a ni. Pathian chuan "mî zawng zawng chhandama awmah leh, thutak hriaah a duh" (1 Tim. 2:4, NKJV) avângin, Amah Isua ngîi kha inthâwi nân A inpê a "kan sualnate tân, keimahni sual chauh ni lovin, khawvél zawng zawng sual thupha châwina pawh a ni," (1 Johana 2:2, NKJV). Chûvâng chuan mi tinte hi "Amâ hmâah kan awm theihna tûrin leilung pian hmâin Krista-ah min thlang a" (Efesi 1:4, NKJV), mi tinin Ani chu an thlang lêt theuh ang tihna a ni kher lo. Chuvângin Bible-ah hian mi chi tinte hi Pathian tâna *pawh* theuh an ni tih thu kan hmu nuâl rêng a ni.

Daniela 4 chhiar la. Heta lalber chunga thil thleng chu eng nge ni a, hei hian khawvélä mi thiltithei ber chunga chhandamna lo thleng chungchâng eng nge min hrilh?

Pathianin ringlo mî thiltithei ber berte hnêñ A thlen dân thu ngaihnawm tak chu Lal Nebukadnezzara chanchin hi a ni. Israel Lalte chunga rorêlna thleng ang tho kha

Pathianin ani chungah hian A thlentir a (*entîr nân*, 2 Chron. 32:25, 26; 1 Lalte 14:21–31; 1 Samuela 28). Bible sawi dân angin Nebukadnezzara kha lo harh chhuak lehin, Siamtu Pathian nihna chu pawmin, Ani chuan rethei leh chaklote ang thovin, mi hausâ leh thiltitheite pawh A ngaihsak tih a târ lang a. Châng 37-ah, hê leia thiltithei ber chuan, "Tûnah, kei Nebukadnezzara hian vân lal chu ka fak a, ka chawisâng a, ka zah a; A thiltih zawng zawng chu a dikin A kawng te chu a fel sî a: chapova lêngte chu a tihniam thei a ni," (Dan. 4:37, NKJV) tiin a puâng a. Kan zînga hausâ, thiltithei leh chapo takte hian hê thutak hi han hrethiam vê hlauh se la âw!

Hê thawnthû atang hian eng nge kan zir chhuah theih ang? Pakhatnaah, Pathianin ringtu inpe tak, khâng Daniela-te ang kha ringlo mî thiltithei takte hnêñ thlen nân A hmang thîn a ni. Pahnihna, ringlo mi thiltithei takte pawhna tûra thuhretûa tang tûrin, Pathian ngîi chu A lo che thei tho bawk. Nebukadnezzara kha Pathianin a chapo leh uânthuânnna lakah A titlâwm a. Khâ kha thil langsâr leh danglam bîk tak chu a ni nân, mi hausâ leh thiltithei, uângthuâng takte tiatlâwm theih an nih dân kawng dang pawh a la tam mai.

Khawvél tehnaa hausâ leh thiltithei chu ni lo mah ilang, engati nge hê lalin a lantîr uânthuânnna ang chî kha pumpelh tûra kan fîmkhur viâu a ngaih? Engati nge kan ngaih ngawt âia chutiang rilru put chu a awl?

THAWHTANNÍ
Naamana

November 27

Krista kha mî zawng zawng, chi tin hnam tin, hausâ leh retheite tân A thi a. Pathian chuan khawvélä Kristian

ni vê lo mi thiltithei takte chu êng an dawn anga nuntir tûrin A beihsak reng a ni (Ellen G. White, *Tirhkohte Thiltih*, p. 332).

2 Lalte 5:1-19 chhiar la. LALPÂ tâna mîte hnêñ pawh tûrin hê thû atang hian eng nge kan lâk chhuah theih ang?

2 Lalte 5:17-19-ah, Pathianin a phâr natna vei A tihdamsak hnûin, Naamanan ngenna kawng hnih a siam a. A hmasa zâwk chu, Pathian nung chu chibai a bûk theih nân Israel ram leilung sabengtung phur hnih Suria rama phurh hâw a dîl a. “I chhiahhlawh hi sabengtung pahnih phur lei mi lâktîr rawh khai; tûn achinah zawng i chiahhlawh hian LALPÂ hnênah ngawt lo chuan, hârlal thil hlan leh inthâwina rêng rêng hi pathian dangte hnênah ka hlân dâwn tawh hauh lo a ni,” (2 Lalte 5:17, NKJV) tiin a sawi. Pahnihna, Naamanan an lal pathiante chu chibai a bûk vê tawh dâwn lo nâin, an lal nêna lû kûn dun chu phalsak tûrin a ngên bawk.

Naamana chu Pathian dik awm chhun ringtu a lo ni ta a. Chutichungin, ringlo mîte ang rinna a la nei cheu a ni. Israel ram lei a lâkna khân Siamtu Pathian nihna dik tak a la hre lo tih a kâwk a. Khawvél thlir dân anga Pathian chu a pathian hlui anga ram bial bîk nei ni tûrin a ngai emaw, Israel ram lei hmang chuan maichâm siam a tum emaw a ni ang. Eng pawh chu ni se, Pathian a rinna chu a rin dân hlui nêñ a chawhpawl a. Naamana thawnthû hian tûnlai huna Kristian la ni vê loten Kristâ hnêñ an pan dân a entîr a. Hê thû atanga zirlai zir chhuah tûr pakhat chu kan khawvél thlir dân thlâk tûr hian hun a duh deuh thin tih hi a ni.

Dilna pahnihna hian rilrû a tibuai zuâl a. Engati nge Naamana khân an lal nêna kûn thû-ah Pathianin ngaidam tûra a ngen? Zâwlnei chhâんな: “Thlamuâng takin kal rawh” (2 Lalte 5:19, NKJV) tih hian ngaihruat thiamna min neihtîr a. Suria rama mi thiltithei tak a nih angin, Naamana khân a rinna thar dipdâl thei mawhphurhna a nei a ni ngîi ang. Sâkhaw dang atanga ring tharte hian, rinna thar an rawn vawn theih nân, an hnam leh khawtlâng nuna chinfel tûr an neih avângin lo tâwiâwm that hi an mamawh thin a ni.

Naamana khân an ram kha phâr hri vei chungin a kalsan a, tûnah chuan tihdamna chang, Siamtu Pathian zirtir ni chungin a kîr leh ta a. A zinkawng a la zawh tan chauh a, thang puitling tûr chuan hun a la mamawh deuh a ni tih hi i hre reng ang u.

Mîte hi nawr nasat lutuk tûr an ni lo tih eng zirlai nge heta tang hian kan zir chhuah theih ang, a bîkin hnam dang leh sâkhaw dang atanga lo piangtharte chungah?

THAWHLEHNÎ

Mi Thiam Hnêna Thuhretûa Tang: Nikodema

November 28

Nikodema kha mi thiam sâng a ni a. Bible chuan Juda rorêltu a nih thû a sawi (*Johana 3:1*). Isuan Israel zirtirtu angin a sawi thung a (*Johana 3:10*, NKJV). Bible hriathiamna tha tak neiin, LALPA hriat châka thlarauva tuihâlna pawh a nei. Mihring thlirna atang chuan, Pathian hnungzuitu anga ngaih a ni ngîi ang. Thupêk zawng zawngte a zâwm a, Judeate zînga hruaitu zahkâi tak a ni bawk. Thitithei leh haus a tak a ni bawk a. Mi tam tak

phei chuan hei hi Pathian malsāwmna dawng nih chhinchhiahna angin an ngai thîn a. Chutichungin, pâwn lam lan dân mai chu pâwn lam lan dân mai a ni tih a lo lang ta a ni.

Johana 3:1–12 chhiar la. Hei hian Nikodema thlarau lam mamawh chungchâng eng nge a târ lan a, engtin nge Isuan a phurhûksak nghâl?

Isuâ hnêna Nikodema a lo kal khân, pâwn lama mâwi taka lan a tum hrâm a. Mahse, Pathian chuan a thinlung chhûng A hre vek sî a. Chutiangin, Pathian chuan mi hausâ leh thiltitheite thinlungte hriatsakin, an dinhmun pawh A hre vek. Nikodema kha Isuâ zirtîrnain a hneh avânga lo kal a ni a, amâ chopna vângin Isua Krista kha LALPA tiin a puâng lo mai zâwk a ni. Khâ mi zân atang kha chuan a lo danglam ta hlauh a. Isua kha Pathian hnêñ atanga tirh a ni tih a pawm hnû pawhin, Isua Kristâ hnungzuitu a nih chu uâl-âu tak chuan a la inlantir mai chuâng lo.

Chhiar tûr: Johana 7:43–52 leh Johana 19:39. Hêng chângte hian Nikodema leh Isuâ chungchâng eng nge min hrilh?

Hêng châng atangte hian Isuan Nikodema chungah hû a nei lian hlê tawh a ni tih kan hre thei a. Isuâ dam lai ngîi pawh khân lo humhim tawhin, Isuâ thih hnû pawhin a châwimâwi zui bawk a. Ni e, Isuan Nikodema kha A pawh a, ani khân hriatna leh finna chu a nei chungin keini ang thova Chhandamtu mamawhna lian tak nei a ni vê tho a ni.

Engati nge thutak hriatna kan neih ngawt hi chhandamna min thlen thei tûr anga ngaihna thanga âwk lo tûra kan fîmkhurpui ngîi a ngaih? Chhandam ni thei tûra hriatna tam tak, vântirhkoh pathum thuchah nêñ lama hre tawh mi eng zât hi nge la bo leh sî ang le?

NILÂINÎ

Mi Hausâte Tâna Rawngbâwlna

November 29

Matthaia 19:16–22 chhiar la. Nikodema ang lo takin, hê Isua pawm lotû chanchin atang hian eng zirlai nge kan zir theih ang?

Hausakna hi thang hlauhawm tak a nih theihzia chu rorêltu tlangvâl hausâ leh Isuâ inbiakna atang hian kan hmu thei a. Hê thû hi chik takin ngaihtuah teh: “Ka hrilh nawn leh a che u, mi hausâ Pathian lalrama luh âiin hriâu benga sanghâwgsei luh tlang a awl zâwk ang,” (Matt. 19:24, NKJV). Hei hian mi hausâte chu chhandam an ni vê thei lo tih a kâwk lo thung a; amaherawhhu, an fîmkhur hlê loh chuan an hausakna chu chhandam an nihna tûr dâltu a ni thei a ni thei dâwn a ni.

A tâwpah chuan mi hausâ leh retheite pawh an tâwpna tûr chu thlân a ni vek a. Chû chu mi hausâte pawh mi dangte ang thova chhandamna mamawh ngawih ngawih an ni tihna a ni. Sum chuan thil tam tak lei thei bawk mah se, thih pumpelhna tûr erawh a leisak thei chuâng lo. Chû chu thilthlawnppêk a ni a, rinnaa lo pawm duh zawng zawngte tân Isuan a thlawnin min hlui theuh a ni. “Kei hi thawhlehna leh nunna chu ka ni. Tû pawh Mi ring chu lo thî pawh ni se, a nung leh ang,” (Johana 11:25, NKJV).

Luka 19:1-10 chhiar la. Rorêltu tlangvâl hausa thû ang lo takin, hê thawnthûa danglamna tlentu tak chu eng nge ni?

Zakaian Isua a chhâンna kha, eng emawti zâwng chuan rorêltu tlangvâl hausa chhâンna pawi tak ang a ni vê lo. Isuan rorêltu tlangvâl hausâ hnêna A tih angin Zakaia kha chu a thil neihte kha mi retheite hnêna pêk atâna hrâl tûrin A ti lo tih hria ila. Rorêltu tlangvâl hausâ leh sum inzawm ngheh dân kha Isuan a hre ngîi ang a, chuvâng khatianga sawi pawh a ni ngîi bawk ang. Chutih ruâlin, Isuan Zakaia ina A thil sawi zawng zawngte chu kan hre vek lo chungin, ani kha chuan Isua vângin sual nih inhriatna a nei a, a bikin sum thû-ah phei chuan nun insiamthatna a nei ta a ni.

“Miin khawvêl hi a pumin nei sela, a nun chân sî sela, a tân eng nge sâwt ang? A nih loh leh, miin a nun âiah eng nge a pêk ang?” (Matt. 16:26, NKJV). Hêng thûte hian eng nge min hriattîr theuh tûr ni ang le?

NINGÂNÎ

Mi Thiltithei Tâna Rawngbâwlna

November 30

Isuan mi thiltitheite nêna thiana insiam dân A hria a. Hêng mi tam takte hian Ani chu ngaisângin, an zah a; chutih laiin, tam tak chuan an hmusit tho bawk. Bible-a mi thiltithei Amâ tanpui ngâia rawn pantûte kha chuan, A ngaihsak a ni tih inhriatna an nei zêl thîn a. Mi hausâ leh thiltithei tam takte kha chuan uâl-âu takin Ani chu an rawn pan nghâl mai lo; Ani chu Pathian Fapa a ni ngîi tih an hriat chiân thlengin an nghâk a. Chutiang Nikodema leh Arimathai khuua Josefa-te kha an ni.

Chhiar tûr: Matthia 27:57-60 (en tel tûr, Marka 15:43-47; Luka 23:50-53; Johana 19:38-42). Hê thû hian Isuan chiang taka an nuna hû A lo neih tawhna mi hausâte LALPAN A hman tangkai dân eng nge min hrilh?

Hetih hun hmâ zawng kha chuan Arimathai khuua Josefâ chanhin hriat kan nei lo. Hê mi hausâ hi a lo lang thut a, chin pawh hriat a ni lo chungin hrilh lâwkna thlen famkimtîrna tûrin a tangkai hlê a ni. Amâ ruâhmannâ hlen nân Pathianin mi hausâte A lo hmang tawh a, A la hmang zêl bawk ang. Chuvâng chuan an tân hian rawngbâwlakna tûr kan nei vê tho a ni.

Mi thiltitheite nêna thiana insiam tûrin khawi laia bultan tûr nge tih lai tak hi a harsa lai a ni rêng a. A tlângpui thûin, nawrseh loh hi a tha zâwk fo thîn a; an rawn pan zâwk che u nghâk rawh u. Isua pawhin chutiang chuan A tî a; A thuchah, tihdamna leh Pathiana chhuak thiltitheihna thuhretû an lo ni ta a. Lang lo lam atangin Ani chu Pathian Fapa A ni ngîi tiyah an chiang a ni.

A chhan tam tak avângin, dik taka rawngbâwlna thlâwp tûrin mi thiltithei tak takten kawng an rawn zawng dâwn a. Mite nuna danglamna thlen tûra thil thâ eng emaw tak tih an duh a ni. Anmahnî nun ngîiah pawh danglamna hei hian a thlensak thei tih an hria a. Hei hian mi hausâ leh thiltitheite chu an mamawhte vântlâng hriata puâng zâr lova tanpuina dawng tûrin fing takin kawng a sialsak thîn.

A dawtlehah chuan, mi hausâ leh thiltitheite tâna rawngbâwlakna atâna Pathian ruâhmannâ pêng khat a nih angin bultan tûr a ni. In khawtlâng mi hausâ leh thiltitheite nuna rawngbâwl nân hun eng emaw chen hmang ang che u.

Chona: Mî tû emaw, ringtu ni lo, eng emaw chânga i hmuh theih zauh zauh tûr, mi thiltithei dinhmuna ding chu i nî tin tawngtaisak list-ah ziah belh ang che.

Hmalâkna Tûr: Mî tû emaw thiltithei dinhmuna ding—i la hmuh ngai lêm loh pawh ni se, lekhathawn emaw email emaw hmangin, a tân i tawngtaisak thîn tih hrilh ang che.

ZIRTÄWPNI

December 1

Zir Belhna: Chhiar tûr: Ellen G. White-i lehkhabu, *Tihdam Raungbâwlna-a* “Mi Hausâte Tâna Rawngbâwlna,” pp. 197–206.

Isuan khawvela mi retheite A hmangaihna ang thovin, mi hausâ leh thiltitheite pawh A hmangaih a. Mi liante leh vâkvâite tân A thihsak a. Ani chuan an thinlung pawh theih dân tûr kawng tha ber chu A hria a ni. Ani chuan, “Mi hausa Pathian rama luh âiin sanghawngsei, hriau benga luh tlang a awl zâwk” (*Marka 10:25*, NIV) tih vaulâwkna thû min hrilh a. Tûn kâr chhûng hian mi thiltitheite leh hausâte chu Isua Kristâ chanchin tha hmanga pawh tûra chona siamsak kan ni. Anni hi mi dangte ang thova chhandamna mamawhtu an ni a, an hausakna chu ‘himnaa’ an ngaih avângin chû chu an manthiam lo mai thei a ni.

“Rehei hnuchhawnte tâna kan tih tûr kan sawi tam hlê lai hian, hausâte hi kan ngaihsak lo mai dâwn em ni? Mi tam tak chuan hêng mîte hi beisei bo dérah an ngai a; tichuan lei ropuina êng vânga mitvai leh mitdel te mit timeng tûr hian thawh an nei tlêm êm êm a; tichuan ngaihsak lohvin an boral hlen ta thîn a ni. Mi hausa sâng tam takte chu vaulâwkna thu hre miah lovin thlânah an

liam thîn. Ngaihsakna rêng nei lo angin lang mah se, mi hausâte zînga tam tak hian thlarau lam veina an nei nasa êm êm a ni.”—Ellen G. White, *Tihdam Raungbâwlna*, pp. 197, 198.

Sawi Ho Tûr:

Hê leia rawng A bâwl lai khân, Isuan mi hausâ leh retheite tâna rawngbâwlsakna hmangin dâidâanna bang a thiat a. Engtin nge keini hian mi hausâte leh retheite inkâr thû, kan khawtlângâ hluâr tak hi kan kalpui vê thin?

Isuan heti hian a sawi a: “hnimhlingnei zînga theh chu, thu hretu a ni a, nimahsela, khawvél lungkhamna leh hausakna bumna chuan thû chu a dip a, rah lovin a lo awm thîn” (*Matt. 13:22*, NKJV) tiin. Hê thû “hausakna bumna” tih hi Isuan eng A tihna nge? Engati nge ‘hausakna bum’ kan nih vê kher lohna chhan tûr?

In class-ah, Thawlehni zirlai tâwpa zawhna, ‘thutak hriat ngawt hi chhandam nih nân a tlin zawh loh’ thû kha en ho leh ula. Engati nge hei hi kan danglamna thlentu tûr thil pawimawh tak a nih? Thutak hriatna mai chu chhandamna a nih sî loh chuan, engin nge min chhandam ang?

Rorêltu tlangvâl hausâin Isua a hnar laia Zakaian a pawm chhan eng thilte nge ngaihtuah theih i neih?

ZIRLAI 10*December 2–8, 2023***TLAWHPAWH LOHTE TĀNA RAWNGBĀWLNA: Then 1**

CHĀNGVAWN: “Khawvēl leh a chhūnga thil zawng zawng Siamtu Pathian chu, lei leh vân lal a nih avāngin, kuta sak tempul-ahte a chēng lo,” (*Tirhkohte 17:24*, NIV).

SABBATH CHAWHNŪ*December 2***Chhiar Tûr:** *Tirhkohte 17; Rome 1:18–25; 1 Korin 2:2.*

ATHENI khuaa Paula thil tih târ langin, Lukan heti hian a ziak: “Chutichuan inkhāwmna inah Judeate leh Pathian ngaihsakte a hniāl thîn a, dâwr hmunah pawh chuta lo awm apiangte chu nî tin a hniāl bawk thîn,” (*Tirhkohte 17:17*, NKJV) tiin.

Paula khân amâ mî leh sâ, Judeate zînga rawngbâwl kha nuâm a ti ngîi ang. Mahse, mahnî mî leh sâte zînga rawngbâwlna neih ngawtah a lungâwi lo va. Ani kha mi dangte zînga rawngbâwl tûra koh a ni.

A nih loh leh, Paula khân Gentail ‘Pathian-tihte’ zîngah chauh pawh rawng a bâwl thei a, anni kha an khawvēl thlîr dân a lo danglam hlê tawh sî a. Anni khân an ‘tih’ thin Pathian—an Nghahfâk Isua hriatna neih an la mamawh a nih pawhin, Paulan a din chhoh theihna tûr Bible lungphûm chu an nei tawh a ni.

An finna lama khawpui lâr tak, Atheni-a a awm lai khân, Paulan chuta chêngte pawh dân kawng a zawng a. Khâng mi tam takte khân khawsak phung danglam tak leh Hebrai mîte chanchin leh khawvēl thlîr dân ang lo tak chu an nei a; chû rinna lungphûm chu Paulan Atheni mîte hnêna zirtîr a duh a ni.

Engtin nge Paulan hêng mite pawh dân kawng a zawn a, a beihnate atang chuan eng zirlai nge kan zir chhuah theih ang?

SUNDAY**Atheni-a Hebrai Mi***December 3*

Tirhkohte 17:1–16 chhiar la. Engtin nge Paula kha Atheni-ah a tâwp a, chuta a thil hmuh chu a tih?

Atheni khawpui kha “milimte hnêna hlan” (*Tirhkohte 17:16*, NKJV) a ni tawh a. Amâ mîte chanchin liam ta leh milem biakna laka fihlim tûra vaulâwk an ni chungin, an âwn tlat avângin Paulan Atheni-a milemte a hmuh hian a rîrlû a buai a. Ani khân Atheni mîte hian Pathian dik an hriat loh a, an sual zui zîl chuan an la thi dâwn tih hriain a khawngaih êm êm a ni.

Tûnah hian, kan khawpuite hi, Paula hmuh ang êma chiang chu ni lo mah se, milimin a khat vê mîk a. Vânduaithlâk takin, ringtu tam takte chu chûng milimte ngaimawhna rêng nei lo vin an lêng vêl a. Paula kha chu chhâng nghâl thei tûr khawpin Thlarau Thianghlim nêñ inremin a awm a. Chanchin thâ chu khawvēl pum tân a ni tih la manthiam lo ringtu thenkhatte ang lo takin, Paula kha chuan Pathianin mi dangte ang tho vin Atheni mîte chu chhandam A duh a ni tih a hria a. Khawvēl pum huâp rawngbâwlna chu, chanchin thâ hi la hre vê hauh lotûte, khâng milem leh ramhuai betûte leh, Atheni kawtthléra lêng vêl mi fingte hnênah pawh puân chhuah vek tûr a ni tih a manthiam a ni.

Paula khân chutiang mîte hmuh theihna tûr hmun, an dâwrpui hmunte chu a tlawh fo va. Khawvēl pum huâpa

rawngbâwlna tûr hmunpui din tâ ang pawhin kan sawi thei ang, chû chu khâng ringlote rilrû leh thinlung pawh thei tûra beihpui thlâk nâna a hman chu dâwrpui hmunte kha a ni.

Paulan khâng Atheni mipuite kha chu hmun danga Judeate leh Pathian tihtu Gentailte a pawh angin a pawh thei lo tih a hria a. Khâng mîte bultanna kha Israelte Pathian emaw, Israel hnâm zînga A hnathawh emawte pawh a ni lo. Chûng thûte chu Judeate leh Pathian tihtu Gentailte zînga thupui pawimawh ni mah se, Atheni dâwrpui hmuna Paula hmuhte tân hi chuan awmzia réng a nei vê sî lo. Chuvâng chuan tih dân thar hlak a hman a ngai ta a ni.

Tûnlai hian, hmânmai huna ‘Juda-Kristian’ an tih angte zawn chhuah kher zâi kan rôl vê ta lêm lo. Paula anga tih dân thar kan hman a ngai. Entîr nân, khawthlang rama tih dân tha tak anga lang kha khawchhak ramah chuan a tangkai vê kher lo thei a ni.

In khawtlângah khân mîten eng ang milimte nge an biak a, chûng chuan tangkaina a neih lohzia engtin nge i kawhhmuh ang?

**THAWHTANNI
Paula, Areopagi Hmunah**

December 4

Khawi hmunah pawh awm se, Paulan chanchin tha hril tûra Pathian tirhna chu hlen zêl a tum a. Chutiangin Atheni-ah pawh chutiang tih chu a tum a ni.

Tirhkohte 17:18–21 chhiar la. Paula thusawi leh zawhna a siam, dâwrpui hmuna ringlo mîte lo tihlêt dân thenkhat chu engte nge ni?

Dâwrpui hmuna awmte (*Tirhkohte 17:18*) khân Paula sawi “pathian dangte” tih khân an rilrû a khawih hlê mai a, chuvâng chuan ani chu Areopagi hmunah an hruai a. Khatah khân sâkhaw thil leh dân chungchâng sawiin an thu khâwm thin a; mahse, Paula khân dân lamah harsatna a nei tihna chu a ni chuâng lo. A “thurin thar” (*Tirhkohte 17:19*) chungchâng sawi an ngaihthlâk theih nân a ni. An tâna thil mak sawi mah ni se, Paula thusawi thiamna te, thahnemngaihna leh finna te kha enliamsak mai theih a ni bîk lo.

Tirhkohte 17:21-ah chuan Atheni mîte khân thil thar chungchâng sawi leh ngaithlâk kha an tih thin dân a ni a. Luka hian an thatchhiat vângâ khatianga awm angin a sawi réng em? A nih hmêl loh. Anni kha tawnhriat ngah leh inhnial thiam tak ni zâwk âwmin an lang. Chûbâkah, Greek-te zîng atang khân Socrates te, Plato te, leh Aristotle te an lo chhuak tawh a, an finna thû chuan keini thlengin hû a la nei a nih hi.

Kum zabi eng emawti chhûng chu Atheni mîte hi mi fing leh thil hre thûk anga ngaih an ni. Khâng mi ngaihtuah ril tak takte kha tûnlai huna Pathian awm ring lo kan tih ang pawh an ni vek lo va, an thuril leh ngaih dân tam tak kha Kristian zirtîrna nén a inpersan êm êm a. Khâng Epikurian leh Stoik hote finna thû atang chuan tholeh Messia tih angte chuan hmun a chang lo hrim hrim a ni.

Gamaliela bula zir chhuak a nihna zâra hriatna leh thusawi thiamna a neih kha Thlarau Thianghlimin Atheni khuaah hmang thei tûrin Paulan a beisei a. A nihna takah chuan, Atheni kawtthlér vêla Paula thil zir tâkte kha nasa zâwkin Thlarau Thianghlim chuan a hmang thei a ni. “A thu ngaithlatû mi fing ber berte pawhin a thu sawi an han hriat chuan mak an ti a ni. An kut themthiam dân te,

lehkha ziak leh sâkhaw lama an awm dân te a hre vek mai sî a.”—Ellen G. White, *Tirhkohte Thiltih*, p. 212.

Atheni khuaa ringlote leh mi fingte hnêna a thil tawn zârah, Paulan Korin mîte hnênah heti hian a ziak ta a ni: “Keiin ka tihlungngaih sî che u chuan, ka tihlungngaiha vêk lo chuan tu nge mi tilâwmtu ni ang le?” (1 Kor. 2:2, NKJV). Tû hnêna thu sawi pawh ni ilang, kan thuchah laipuiah Krista kan nei zêl tûr a ni tih eng zirlai nge heta tang hian kan zir chhuah theih ang?

THAWHLEHNÎ
Paula leh Hriatloh Pathian

December 5

Atheni mîte hnênah khân Paulan an sâkhaw dik lo emaw, pathiante emaw chu a sawi chhe ngawt lo tih hria ila. Thil thâ a khawn khâwm theih ang ang chu lo tlêm deuh pawh ni se, a hmang tangkai hrâm thîn a ni.

Tirhkohte 17:22, 23 chhiar la. Chanchin tha hmanga hêng mîte pawh tûrin Paulan eng nge a tih?

“Nangni Atheni khuaa mîte u! Engkimah sâkhaw ngaihsak tak mi in ni tih ka hria e,” (Tirhkohte 17:22, NIV). Paulan ringlo mîte fakna lai tûr a zawng hrâm a ni! An sâkhuana kha chu hruai bona mai a ni a, chutichungin Paulan thlarau lam thil ngaihsak lohna âiin thehnemngai tako an inpêk zawhna chu a fak a ni.

Heti hian a sawi zui a, “Ka lén pahin in chibai bûkate ka hmû a....” (Tirhkohte 17:23, NIV). Atheni mîte sâkhaw chungchâng zirna a neih thû sawiin, Paulan zahthiam takin an hnênah thû a sawi a. Mahni chu mi thiam, eng

ang danglamna nge an mamawh tih hrilh theitu ni âwm angin hmanhmawh takin a sawi nghâl pawp lêm lo. Dik takin, ani kha mi thiam a ni rêng a, an mamawh chhânnna tûr pawh a hre rêng a ni! Mahse, chutiang zâwngin mahni a intâr lang lo va, chuti a nih loh chuan an hnar nghâl mai dâwn a ni. Chû âi chuan, anmahni ngaihsak leh an thatna tûr duhsaktu angin an hmu zâwk a ni.

Thu ziak pakhat “HRIAT LOH PATHIAN TÂN” (Tirhkohte 17:23, NKJV), tih chungchângah, an inan tlânnâ lai hmûin, Paulan remchângah a la ta hlauh a. Anni khân pathian (tam tak) an ring a, (khatih lai khân thenkhatten an rin loh avângin) chik zâwka thu sawi ho theih nân chû chu bultanna thâ a ni. Hriat loh pathian tâna maichâm chu a nuihsan vêl mai lo va. Chû âi chuan an hriat loh nêl lama chibaibûk tûra an beihna lama an ngaihsak leh insêngso chu a fak a, thil eng emaw hmuh loh an la nei mai zâwk a ni.

Anni kha hruai sual an ni em? Nî e, mahse chû chu chinfel theih a ni. A tîr atâna thil pawimawh chu, an thil hriathiam china an inpezo kha a ni. Paula thil hriat chu, Thlarau Thianghlim thawhpui theih tûr chu a ni. An thil tuipui tûr tak hanthur chhuah tûr kha Paulan a hria a ni.

Mî i tawhte nêna thuril tak sawia titipui theihna remchâng nei tûra inzawmna neihpui dân tûr chu engtin nge ni ang?

NILÂINÎ
Pathian Thar Sawihmuin

December 6

Paulan Atheni khuaa mi fingte lam a hawi zui ta thung a, anni chu vân Pathian lam a hawipui a ni.

Tirhkohte 17:24–27 chhiar la. Hêng mîte pawh thei tûrin Paulan eng tih dân phung nge a hman?

Hriat loh pathian tâna maichâm din tûr khawpa thlarau lam thil ngaihsaktûte tâna Paula thusawi kha hriatthiam a har a: Mihringte tempula chéng vê lo Siamtu Pathian chuan mihringte lakah mamawh a nei lo va, mihringte mamawhte A pe zâwk thîn a ni. Greek thawnthû, an pathiante chinchâng sawi lâwk hleihtheih loh leh mahni-thupuia nei, râwng takin a chîmna hmunah chuan, Paulan a chanchin a puán Pathian chungchâng chu ngaihtuah thiam a har tak a ni. Areopagi hmuna mîte khân Pathian hmangaihna lamah kê an pên vê tan chiah a ni.

Hê an hriat loh Pathian hi hriat theih a ni a! Ani chuan hriat nih pawh A duh bawk.

Lukan hemi chungchâng tlêm tê a sawi âi hian Paula chuan Areopagi-ah thû a sawi rei zâwk a. Paula thusawi khâikhâwmna lek Lukan a sawi hi a awm tho bawk. Chutiang a nih chuan, Paula sawi tum tlângpui chu hetiang hian kan sawi thei ang:

1. Paulan tûna an thlarau nun leh tih takna chu a fak a.
2. A dawtah an sâkhaw thurinte zir chiangin, a thil zir atanga a thil hriat tharte chu a zahsak a.
3. An sâkhaw chungchâng a zirna atanga a thil hmuhchhuah, an hre lo tih an pawm chu a hrilh fiah a.
4. Chumi hnûah, an hnênah Pathian nihna an hriat mâkmawh chu a hrilh a, chû chu Pathian chu a awm a, Ani chuan hmangaihin a hlat lo tih a ni.
5. A tâwpah, a thusawi tâwpah Paulan hê Pathian an la hriat chian loh hriat duh loh lui tlat pawi tûrzia a hrilh nghâl a.

Paulan an rinna a hriat ang behchhanin a thui thei ang ber a kalpui a. Chû chu a thlenpui theih chuan hmasâwnna thâ a nei a ni ang.

Siamtu Pathian leh khawvêl chungchâng Paula sâwmna hi chhinchhiah ang che (Rom. 1:18–25). Engati nge chutianga tih chu mi tam zâwk tân bultan nâna tih dân thâ a nih? Pathian siam khawvêla chiang taka Amah târlan thei chu eng nge ni?

**NINGÂNÍ
Rikham Kânin**

December 7

Tirhkohte 17:24–34 chhiar la. Engtin nge Paulan thuhretûa tanna a chhunzawm?

An hnam zînga ziaktu thenkhatte thuziah, Bible thutak zûl deuhte Paulan a sawi chhuak kha thil ngaihnawm a ni a; chûng chu a thu ngaithlatûte hnêna thusawi bultan nân a hmang a. Chû chuan an thurinte a hriat chianzia leh ngaih dân thuhmun an nei tih a târ lang a; chumi hmang chuan thûk zâwkin a hrilh zui a. Mi dangte pawh dân tûr kan zawn hian, an thurinte hriatsak a, kan inanna laite târ lan hi mîte hnêñ thleng tûra bultan nâna tha tak a ni.

Kalpui a tumna hmun hruai thleng tûrin, Paulan an inanna laite chu a hmang tangkai tih hi chhinchhiah la; hruai thlen a tumna chu Isuâ thawlehna leh chumi zâra beiseina thû mi tin tâna a hlui chu a ni. Paulan thawlehna thû hmanga a khârna thu an dawnnsawn dân Lukan a târ lang a. Thenkhat chuan an nuihzat a, thenkhatin Paulan hnêñ atanga la hriat leh an duh thû an sawi a, thenkhatin an ring bawk. Hê thûa thupui kan tâna pawimawh chu *mî*

zaung zaungten an ngaithla theuh tih chu a ni. Chū tak chu a tīra Paula thiltum pawh a ni bawk.

Mi thenkhat chuan an hnâwl dâwn tih kan hria a, mahse an hnar hmâin an thil hnar tûr chu an hriatthiam theih nân, kan tih theih apiang chu kan ti ngéi tûr a ni. Paula khâan Atheni mîte zinga thawkin, tih dân phung a hman chu an hnêñ atanga a thil zir chhuah chu a ni a, anmahni siamtu Pathian chanchin an hriat sî loh thû lamah an rirlû an hawng ngéi tûr a ni. Hê Pathian hian anmahni hmangaihin, an hriat nih A duh bawk a. Ani chu an la hre lo chungin an chungah zah A ngai thei a. Mahse, Rorélna Nî a lo la thleng dâwn a. Hêng thil hi âwiawm lo lutuk pawh ni se, Kristâ thawlehnha kha hre chiang tûra finfiah theih a ni sî a ni.

Tûnah chuan mipuiten thuchah chu ngaithlân, an manthiam ta a, anmahni puâlin duhthlanna an siam tûr a ni a, an hnar thei a, an zir belh zêl thei bawk. Thenkhat chuan an zir zui zêl a, Isuâ hnungzuitûte an lo ni ta a ni (*Tirhkohte 17:34*).

Chona: I hmêlhriat tû emaw hnêna thuhretua tan dân tûr tha ber kawhhmuh tûr chein Pathian hnênah tawngtaiin dîl ang che.

Hmalâkna Tûr: Paula anga ringlo mîte zînga Chanchin tha âiawha ding tûrin nangmâ ‘Areopagi’ ni thei tûr chu zaung ang che.

ZIRTÂWPNÎ

Zir Belhna: Atheni khuaa Areopagi hmuna Paula nuntawng atanga zirlai zir chhuah tûr pawimawh tak pakhat chu, ringlote hnêna thu sawi tûra a hun leh hmun azira thil zir

December 8

chawp a ni. Atheni khuaah khâan ringtu mi tlêm tê an awm phah vê a nih kha.

“Tirhkoh thusawi te, a awm dân te leh a chhehvêla thil awm dânte chu thâwkkhum lehkhain a chhi zêl dân angin, chhuâñ lo awm zêl tûrte kutah hlan tûr an ni. Khawharna leh dodâlna a tawrh lai pawha rinna leh huaisenna a neih dân te, ring lo mîte khawpua Kristâ tâna hnehna a neih dânte pawh chu hriat reng an lo nih theihna tûrin.

“Paula thûte chu kohhran tâna hriatna ro bâwm a ni. A thu ngaithlatûte awlsam taka a tihthinrim theihna tûr leh, amâ tân pawha harsatna thlen theih maina tûr dinhmunah a awm a. A thusawite chuan an pathiante leh an khawpui mi ropuite chu bei vak nghâl sela chuan, Socrates-a chan ang maia thih vê mai theihna dinhmunah a indah dâwn a ni. Mahsela Pathian hmangaihnâ atanga lo awm finna nêñ fîmkhur takin an rirlûte chu an milem pathiante lak atanga hruai bo vin, an hriat loh Pathian dik lamah chuan a kaihruai ta zâwk a ni.”—Ellen G. White, *Tirhkohte Thiltih*, p. 215.

Mite pawh a, an hnamzia leh sâkhaw chungchângte zir a, thlarau lam thila an thahnemngaihnâ chu zahsakin, Paulan Atheni khuaah thil chhinchhiah tlâk eng emaw a ti a—chû chu kohhran tâna hriatna rohlû chhar a ni. A *thu ngaithlatûte ngaihtheih loh zâung a sawi lo*. Hei tak hi Pathian-thâwkkhum zâra hlenchhuah a ni. Ellen G. White-i sawi dânin, hei hi hriatna rohlû, kohhranin hê thûa a ngaihven that tûr chu a ni.

Sawi Ho Tûr:

Atheni khuaa Paula tih dân kha entawna hmangin, khawpui liana rawngbâwlña beihpui tlâk bultan dân tûra kâilâwn hmasa chu eng nge ni?

Khawpui lian leh khawi hmun pawha Pathian hriatna la nei lote nêna indawh zawmna tûra Kristianin nungchang a neih ngîi tûr chu eng nge ni?

Tûnlai huna milem chi hrang hrangte kan ngaihtheih loh viâu lai hian, chûng milemte chibai bûktûte zînga hnâ kan tan tirh lama kan tih hauh loh tûr chu eng thilte nge ni ang?

Paula khân Atheni mîte hnênah khân anmahni hmangaihtu Pathian chanchin chiah hrilh ta se, an hlimpui viâu pawh a ni thei. Mahse, rikham kânin, mîten buma awm anga an inngaih theihna tûr, thawhlehna thû a hrilh a. Chû chu ti tûr a ni em? Ni se, ni lo se, eng nge a chhan?

ZIRLAI 11

December 9–15, 2023

TLAWH PAWH LOTE TÂNA RAWNGBÂWLNA: Then 2

CHÂNGVAWN: “Tichuan Isuan a chhâng a, a hnênah, ‘Hmeichhia, i rin a nasa êm mai! I duh ang takin i chungah awm rawh se,’ a ti a. A fanû chu, chu mi hun takah chuan a lo dam ta mai a,” (Matthaia 15:28, NKJV).

SABBATH CHAWHNÛ

December 9

Chhiar Tûr: 1 Lalte 11:1–6; Matthaia 4:23–25; 8:10; 15:22–28; Marka 7:24–30; Tirhkohte 10:34, 35.

HMANGAIHNAA khat Pathian chuan a tîr atangin A fa bo tâte chu zawng A nghâl a (*Gen. 3:9*); tûnah pawh mi bote chu A la zawng zui ta zêl a (*Thup. 14:6–12*); chutah chuan khawpuia mîte pawh an tel vek tho. Kum 2018 khân, United Nations chuan an thil hmuhchhuah hnuhnung ber an chhuah a, chutah chuan kan khawvêla mihring zâ zêla 55 chu khawpuiah an chêng a, hei hi kum 2050-ah chuan zâa 68-ah a pun chho thei ang. Duhthlan tûr kan nei lo, khawpuiah rawng kan bâwl ngîi tûr a ni.

Khawpuia rawngbâwl tûra koh an nih lain, Pathian mi tam takte chu Jona ang mai kha an ni a; chhuanlam siamin hnâ chu an tlân bosan thin. “Pathian Lehkha Thùa chhelna leh thlamuânnâ hmû a beiseina kan neih theihna tûrin, hmân laia ziak apiangte chu keimahni min zirtîrna tûrin ziak a ni sî a,” (*Rom. 15:4*, NKJV). Chutah chuan Jona chanchin ziaka awm pawh hi a tel a ni.

Hê leia A awmlai khân Isuan Israel khawpuia chêngte chauh rawng A bâwlsak lo va, ram dang leh biâl dangalte pawh rawng A bâwl zêl a; chû chu hnam thlan Juda chênnâ pâwn lamah tihna a ni.

Tûn kâr chhûng hian Kristan Tura leh Sidon bial lama rawng A bâwlna atanga zirlai kan zir chhuah theih tûrte kan bih zui dâwn a ni.

SUNDAY
Bial Pâwn Lama Rawngbâwlna

December 10

Isuan A zirtirte chu Gennesaret atangin (*Matt. 14:34*) “Tura leh Sidon bial lamah a kalpui ta daih a” (*Matt. 15:21*, NKJV) tih thû kan chhiar a. Engati nge Galilee atanga ringlote rama A hruai daih mai le? Galilee biala awlsam taka an zir theih loh kha hêng ram bial dangahte hian an zir theih nân, A zirtirte chu a zinpui ta daih a. Ani khân khawpui leh thingtlânga chêngte pawh túra A zirtirte koh an nihna atâna buatsaïh lâwk nân an hnêna zirlaite zirtir a duh a ni.

**Chhiar tûr: Rorêltûte 3:1-6; 1 Lalte 5:1-12; 11:1-6.
Engtin nge hêng chângte hian hêng khawpuite dinhmun manthiam túra min tanpui?**

Rorêltûte 3:1-6 atang hian Israel mîte rinna fiah nân, Pathianin hêng hmânlai mîte hi A hmang thîn tih kan hmû a. Vânduaithlâk takin, hetah hi chuan Pathian mîte khân fiahna an paltlang zo lo tlat mai: “An fanûte chu nupuiah an nei a, an fanûte chu an fapâte an neichtîr thung a, an pathiante rawng an bâwl a,” (*Rorêltûte 3:6*, NKJV). Tichuan, a tîr phat atangin, khâng mîte kha Israelte tân dâlna lungah an tang ta a ni.

1 Lalte 5:1-11-ah, Sidon mîte leh Hebrai mîten inlaichînna thûk tak an neihpui thû kan hmû a. Sum leh pai lama inlaichînna neih chu an hlâwpui tawn pawh a

ni ang, chuti chungin an insumdâwn tawnna chuan Hebrai mîte chu milem biakna leh pathian rin lohna lamah a hruai sî a ni.

1 Lalte 11:1-6 sawi dânin, chû chuan nghawng tha lo a nei a: Lal Solomonan Sidon lal-fanû nupuiah a nei a, chû chuan a hruai bo va, “Solomona chuan Zidon-ho pathiannu, Astorethi leh Amon-ho pathian tenawm tak, Milkoma chu a lo zui ve ta mai a,” (1 *Lalte 11:5*, NKJV).

Chutichungin, pathian rin loh leh milem biakna bâkah, hnam chunga hû tha lo tak an nei thîn chungin, Isuan A zirtirte chu hêng hmunahte hian A hruai ta tho mai. Chutiang chuan hnam dang ngaihtheih lohna leh huâtna kârah pawh, khawpua rawngbâwlna bultanin, hnam tin chi tin zînga khawpui rawngbâwlna chu A zirtirte hnênah a entîr ta a ni.

Khawpui lian rawngbâwlnaah hian chona tam tak kan hmachhawn a, chûng zingah chuan hrisêlna leh chhehvêl thilte pawh a tel a. Thil dang la tel thei tûr chu khawsakna man to te, chi inthliärna te, mahni pâwl tanna te, hnam inlâk bingna leh sâkhaw zalénna khuakhirhnâ leh thusawi kawnga khapna te a ni ang. Chutichungin, hêng harsatna zawng zawng kârah hian khawpui liante tân kan thawk ngîi tûr a ni.

**Khawpui rawngbâwlnaa inh mangte tanpui tûrin eng
nge i tih theih ang?**

**THAWH TANNI
Mipuite Zawngin**

December 11

Chhûng lam leh pâwn lam atanga chonate a awm chungin, Isua kha chuan khawpui liana A rawng bâwl tûrin min ko mîk sî a ni.

Matthaia 9:35–38 chhiar la. Mipuite kan hmuhna hmun apianga rawngbâwlsakna chungchâng eng nge hei hian min zirtîr?

Isuan khawpuia mipui punghâwmte A lainat êm êm a. Luka 19:41 hian Isuan Jerusalem a tahchhan thû a sawi a. Isuan A fâte A hmangaihna thûkzia hi kan hrethiam pha lo a ni thei a, chutiangan khawpuia chéng mi nâwlpuite pawh A hmangaih vek tho a ni. Chuvâng chuan Matthaia 9:38-ah, Isuan A thinlung leh rilru puthmang kan tâwmpui theih nâna tawngtai tûrin min hrilh rêng a ni.

Matthaia 4:23–25 chhiar la. Isuan A rawngbâwlna A tan lai khân, khawi bial atangtein nge mipuite kha an lo kal?

Matthaia 4:25-ah, Isuâ hnungzuitu mipuite chu Galilee atang te, Dekapoli biala khawpui-sâwm atang te, Jerusalem atang te, Judai chhimlam atang tea lo kal an ni hlawm a. Samria bâkah eng biâl nge a sawi tel loh le? Tura leh Sidon tuipui kam te, Foiniki ram bung, Mediterranean Tuifinriat kam tluân leh, Galilee hmâr-thlang lam te a ni. Tûnah chuan hêng biala Isuâ kal chhan chu kan hre ta! Tura leh Sidon biala Isua a kal kha, hnam dang zînga rawngbâwla A chhuahnate zînga pakhat a ni.

“Farisaite nêna intawhchilhna a neih hnûin, Isua chu Kapernaum khua atangin a chhuak a, Gallili Dîl a kân hnûin Foiniki ramri dep tlâng ramah intiharh tûrin a va kal a. Tlâng atang chuan khawthlang lam a han thlîr a, a hma zâwn thlaa phaizâwl inpharh duaia Tura khua leh Sidon khuate chu a zuk thlîr a, chûng khaw pahnihte chhûnga ringlo mi biak in awm thluah te, in ropui tak te,

sumdâwnna hmun te, lawngchawlh hmuna lawng tam tak awmte chu a hmû a.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 446.

Engtin nge mipuite chu ‘an hmun ropui takte leh sumdâwnna hmunte’ ngawt chu eng mah lo a ni a, Isua an mamawh chhan hmuthiam tûra kan tanpui theih ang?

THAWHLEHNÍ
Tura leh Sidon Lamah

December 12

Bible mi thiamte chuan Chanchin thâ Matthaia bû hi Juda mipuite tân bik deuha ziah, Marka hi Gentail mipuite rilrûa hre chunga ziah niin an ring. Chanchin tha bütê kan zir laiin, hêng danglamna rilrûa hriat hi a tangkai dâwn a ni.

Chhiar tûr: Matthaia 15:22–28 leh Marka 7:24–30. Khâ hmeichhe chungchâng târ lan a nih dânah khân eng danglamnate nge i hmuh?

Matthaian hê nû chungchâng sawi nâna ‘Kanaan mî’ tih a hmag kher hi chhinchhiah la. Thlarau Thianghlim hruainain Markan hê nû chanchin hi ‘Grik mî’ ‘Gentail,’ “pianna lamah chuan Suro-Foiniki mî a ni” tiin a sawi belh a; Bible hetah chiah hian hê tawngkam hi hman a ni.

Matthaia 15-a hê thu hian ngaithla tûra beiseite khawvêl thlîr dân leh tobula nghawng a neih dân tûr chu ngaihtuah la. Matthaia bu chhiartûte chuan hê nû hi hmuhsitawm, pathian ring lo a ni tih an hre mai ang. Hei hi Juda mîten milem-betu Kanaan mî, an nun leh khawsak phung hrim hrim pawh an hnam tâna dâlna thlentute anga

an en thin dān atanga lo chhuak a ni. Kristā zirtirte ngēi pawh khān rinn a neih leh, Pathian lalram bung khat ni thei tūrah an ngai bīk lo!

Marka 7-ah, Gentail mipuiten Matthaia bu chhiartūtē ang lo takin thlir dān dang an nei ngēi ang. Gentail hote hi chuan Judaten Gentailte an en dān angin an en vē ngai lo. Gentailte chuan hē nū hi “pianna lamah chuan Suro-Foiniki mī a ni” (NKJV) an ti mai a. Isuan an zīnga pakhat chu A lo tidam tawh! Gentailte tān chuan, hē hi nū eng hnam pawh ni se, nu duhawm tak, a fanu dinhmun engtopui êm êm leh, Hotupain a tihsak duhsak ngawihng ngawihtu angin an en zāwk ang.

“Hē nū ngenna hi Kristan a chhāng nghâl mai lo va, Judaten hnam hmuhsitawm an en dān tūr angin a lo en vē mai zāwk a. Khawngaihna nei hauh lo ang maia Isuan hē nu a lo chiâu-âu lo ang hian, Judaten an ti thîn a ni tih A zirtirten hmu chiang hlê se A duh a. Chutiang bawkin a hnū lawka hmeichhe hnêna khawngaihna lantîr a, a ngenna a tihhlawhtlinsak ang khān, an ti vē tūr a ni tih hre chiang tūrin a duh bawk.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, pp. 447, 448.

1 Johana 2:2 chhiar la. Pathian hmâah chuan kan zâin inang tlâng vek kan ni tih eng nge hê châng hian min hriattîr tûr ni ang?

**NILÂINÍ
“Kal Botîr Rawh U!”**

Lamhnâi deuha khawpuahte hian beiseina neih châk mi tam tak an awm a. Kristā hun lai khān, Pathian mîten Messia-a beiseina awm khâng thenawm hnâi khawpui

Tura leh Sidon lama an thlenna tûr dâltu kha eng thil nge ni? Hnam inlâk bingna te, hnam dangte ngaihtheih lohnate khâñ, annmahnî bul hnâi lawka awmten Kristâ lo kal hmasakna chungchâng hrilh lâwkna an hmuhna tûr remchâñna lakah an mit a tihsak tlat a. Tûnlai khawpui liana mi chi hrang hrangte hnêna pawh hian, Kristan A Lo Kal Lehna “beiseina lâwmawm” (Tita 2:13) thuchah chu puâng tûrin min duh a. Isuan eng chî leh hnamte mah A thliâr lo ang khâñ, keini pawhin kan väi hmâ vê vek mai tûr a ni.

Tirhkohte 10:9–16, 28, 34, 35 chhiar la. Engtin nge heta Thlarau Thianghlimin zirlai a zirtîr chu i khâikhâwm ang?

Chaw-chhûn ei tûr a nghah chhüngin, Petera chu inchunga tawngtaia a awm laiin inlârna hmuhtîr a ni a; dâwhkân khuha puâng hian ransâ leh sava thianghlim lote chu fûn khâwm vek an ni. Chutiang chu tum thum lo langin, thova ei tûra tih a ni a. Pathianin khâng inlârnate kha Petera-ten an sâkhua chapopuia Gentailte an en hrang thîn hmachhawnna tûr a ni. Petera pawhin chû thutak chu manthiam nghâlin: “Petera chuan: ‘Pathianin mi duhsak bîk a nei lo tih dik takin ka hria e; nimahsela hnam tin zîngah tû pawh amah tiha fel tako ti apiang a lâwmzâwng mî an ni thîn’” (Tirhkohte 10:34, 35, NKJV) a ti ta a ni.

Hei hi behchhana hmangin, Tura leh Sidon bial atanga zirlai kha en chhunzawm ta ila. Isua leh khâ nû inbiak dâñ kha en leh ta bawk ila. Kha lama an zin hona atang khâñ zirtirten eng zirlai nge an zir a, engtin nge Petera inlârna hmuh nêñ a inküngkaih? Engtin nge hêng thilte hi kan tûnlai nunah kan bel ang a, tâwpna huna khawpui

December 13

liana rawngbâwl tûra min kohnaah hian kan hmehbel theih ang? Khawpui liana mîte mamawh kan hmuuhna tûr hi engin nge min dâl thîn? Rawngbâwlna zauh zêl tûr kan nihna leh, hnam inlâk bingna leh mi dangte ngaihtheih lohna, thlarau lama chapona chingfel tûrin Pathianin eng remchânnate nge min siamsak le?

Isuan dawhthei taka A zirtîr, Pathian chhandamna ruâhman ropui chu mihring chhûngkaw pum pui tân a nihzia la manthiam lote chu A zirtîr zui zêl a. Khawpui liantea rawngbâwlna thawk zo tûra mi dangte ngaihtheih loh leh, inlâk bingna hneh tûrin Thlarau Thianghlim chuan min tanpui thei a ni.

Galatia 2:11–13 chhiar la. Naupan lai atang tawha min zirtîr tawh chi inthliärna neih laka fihlîm a harsatzia chungchâng eng nge hei hian min zirtîr?

**NINGÂNÍ
Leia Rinna?**

December 14

Luka 18:8-ah, Isuan A tekhkin thu sawi tlip nân hê zawhna hi A zâwt a: “Mihring Fapa hi a lo kal h u n chuan khawvâlah hian rinna a rawn hmû ang em ni?’ tiin” (NKJV). Tûna Kristâ zirtirte kan nih angin, Isuan eng nge a zawn tih chu kan hmuh thiam a ngai a. Hê thû-ah hian, Isuan thim zîngah lo êng chhuak tûr ‘rinna’ chu A zawng a ni.

Chhiar tûr: Matthaea 8:10, 13; 9:2; 20:29–34; Marka 2:5; 10:46–52; Luka 18:35–43. Hêng chângahte hian Isuan rinna neia A sawi chu tûte nge ni hlawm?

Hetah hian khawpui thim zinga lo êng chhuak rinnna nei mîte sawi tel a ni a. Kapernaum-ah, Isuan rinnna nei mi tam tak an awm thû a sawi a. Matthaea 8:10, 13-ah, ringlo sipai zahotu lo piangthara rinnna ropui tak nei kan hmû a. Rinnna nei thian palîten inchung thiata an thian zeng Isuâ hnêna an thlâk thû pawh kan hmu bawk a (Matt. 9:2; Marka 2:5). Marka 10-ah, mitdel lo ni tawh thîn, Jerikoa a rinnna pâwr taka lo êng chhuak ta, Bartimaia kan hmu tel bawk.

Chutih ruâlin, Pathian mîte zîngah phei chuan rinnna ropui tak hmuh kan beisei a. Chutichungin, Isua chénna Nazareth khuaah khân rinnna a tlêm hlê a—rinlohma khân Kristâ rawngbâwlna chu a dâlsak hiâl zâwk a ni. A zirtirte zîngah, Isuan Israelte chungchâng chu sawiin, “Aw nangni rin tlémte u!” (Matt. 6:30; 8:26; 14:31; 16:8) a ti thîn a. Matthaea 17:17-ah Isuan uâr takin, “Chhuâñ rinnna nei lova tihmawhte u!” a ti bawk.

Vawiin zirlaia a taka kan bel theih pakhat chu, rinnna hi beisei lohna hmuna hmuh a ni fo tih hi a ni: khawpuia ram dang mîte zîngah te, pathian ringlo leh sâkhaw dang vuântûte zîngah te pawh. Inngaitlâwm takin Isua ang khân khawpuia kalin, thutak kan hrilh a Isua chhandamna tling rinnna nêna chhângtu tûrte chu kan zawng chhuak vê ngéi tûr a ni.

Chona: Lam hlâ leh hnâia mîte hnêna hmangaihna i lantîr theih nân, rinnna ropui zâwk neihtîr tûr chea thinlung hawnsak dîlin tawngtai ang che?

Hmalâkna Tûr: Engtin nge Isua leh vântrirkoh pathum thuchah hlu tak hi i lo hriat theih dân? Nangmâ nuna Isuâ hnêna atanga thlarau lam malsâwmna a taka i lo chan

pathumte ziak chhuak la. Sabbath nia in pâwl thena sawi tûrin inbuatsaih lâwk ang che.

ZIRTÄWPNI

December 15

Zir Belhna: “Chung mîte zînga thenkhat, Judaten ‘ringlo mî’ an tih maite chuan Messia chanchin hrilh lâwkna thûte hi, Israel mîte zînga zirtirtûte âi mahin an

hrethiam zâwk a. Sual lak atâ rawn chhanchhuak tûrin A lo la kal dâwn tih beiseina pawh an nei vê. Judate mîziâ leh an khawsak dân hre chiang duha chhuitu, mi fingte an lo chhuak tawh bawk thin a; mahse, Judate hi hnam dangte laka inla hrang a, inhung hrang hlauh an nih avângin, an kuta êng awm chu a darh zui thei lo a ni.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, pp. 28, 29.

“LALPA Isua kha, Chhandamtu thiltithei, hêng mîte tâna thi a ni. Ani chuan an ngaihsak lohna atanga kâithovin, an lainatnate a chawhthawhsak thei a, an thinlungte tihnenmsakin, an nunah thutak mâwina leh thiltihtheihna chu A târlang thei a ni. Thawktu-Hotupa chu Pathian a ni a, chinnei mihring a ni lo; chuti chungin thim zînga awmte hnêna êng chhi tûra A hmanruaa tang tûrin mihringte hi min ko va. Pathianin kohhran zawng zawngah hian lunghlûte a nei a, sâkhuana khawvêla pâwl dangte hi kan hnâwl/dem mai tûr a ni lo va, inngaitlâwm leh hmangaihna nêñ, a nih ang takin Isuaa thutak awm zawng chu kan hrilh mai tûr a ni. Miten kan thianghlim leh inpêkna chu hmûin, nungchanga Krista anna chu hmû se la, tichuan thutak lama hîpin an awm ang.... Khawvêl Tlantu chu châwisângin, nunna thû chu an lek chhuak tûr a ni.”—Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, January 17, 1893.

Sawi Ho Tûr:

In chênnâ khuâ/vêng vêla keinin kan hriat ang thutak la hre vê lote pawh tûra remchânnâ nangmah leh in kohhranin in neih theih nâna in thil mamawh nghâl chu eng thilte nge ni?

Rinna dang neite chungchâng Ellen G. White-i thusawi kha en la: “Pathianin kohhran zawng zawngah hian lunghlûte a nei a, sâkhuana khawvêla pâwl dangte hi kan hnâwl/dem mai tûr a ni lo va, inngaitlâwm leh hmangaihna nêñ, a nih ang takin Isuaa thutak awm zawng chu kan hrilh mai tûr a ni.” Tawngkam dang chuan, engtin nge mîte kalsualna laite chu, anmahni hnuaichhiah sî lo va kan hriattîr theih ang?

Mihring Fapa hi a lo kal hun chuan khawvêlah hian rinna a rawn hmû ang em ni?” (Luka 18:8, NKJV). Hê zawhna hmang hian eng nge Isuan sawi A tum? Rinna leh thurin danglamna hi eng nge ni? Engati nge Kristâ lo kîr leh hunah chuan thurin dik nei, rinna tlachham sîte an awm theih ang?

ESTHERI LEH MORDEKAIA

CHÂNGVAWN: “Ka chhandamnain kâwlkil a thlen theihna tûrin, hnamte tiêngtu-ah ka ruât ang che,” (*Isaia 49:6, NRSV*).

SABBATH CHAWHNÚ

December 16

Chhiar Tûr: *Estheri 2:1–10, 20; 3:1–15; 4:1–14; 9:1–12; Daniela 1:1–12; 6:1–9.*

ESTHERI bû-ah hian Bible-a ‘hnam hrang kâra rawngbâwlna’ thu ngaihnawm ber zînga pakhat chu kan hmû a. Hê lehkhabu chungchâng ziaha pui a tam ta hlê a, tûnlai Juda mîten Estheri 9:26–31 behchhanin Purim kût an la hmang thin a ni.

Estheri leh a pamî Mordekaia-te kha Juda mi, Persia lalram khawpui, Susa-a chêng an ni. A chhan tak chu kan hre lo nân, anni kha Juda saltâng chhuak dangte ang lo takin an saltânnna ramah an awm zui zêl a.

Chutah, remchânnna lo thleng chho zêlin, Etheri chu lalnû-ah a tang a. “Lal chuan hmeichhe dang zawng zawng âiin a hmangaih a, nula dang zawng zawng âiin khawngaihna leh duhsakna a hlawh a; tichuan lallukhum a khumtîr a, Vasti âiah lalnuah a siam ta a,” (*Estheri 2:17, NKJV*).

Chutiang dinhmuna ding chung chuan, Estherin, tîm deuh chung pawh ni se, Bible thawnthûah dinhmun pawimawh tak a chang a. Kawng mak danglam takin, hê thawnthû hian Pathian mîten ram dang mîte zîngah pawh thutak thuhretuah an tang tih a târ lang a.

Kan hun neih dân chu eng pawh ni se, tûn kâr chhüng hian kan zirlai, Estheri bû hi chhiar chhuah emaw, en chhuah thuâk thuâk emaw in tum dâwn nia.

SUNDAY**Hnam Dangte Zînga Saltâng**

December 17

Hnam dang zînga thawn darh nih hi a awlsam ngai lo. Judate kha a tîrah Babulon-ah, a hnûa Persian mîte zînga harsatna an tawh namên lohzia kha manthiam mai a harsa hlê.

Kan zînga tû mah hi kan rinna hi ram dân a nihna Adventist rama chêng kan awm lo. Mahse ram danga hruai bo an nih hmâin, Juda mîte kha mahnî rama chêng an ni a, an rinna zirtîrna thupuite chu an ram dân a ni nghâl bawk.

Chutiang a nih avâng chuan Pathian chunga rinawm pawh, eng emaw chenah awlsam viâu tûr a ni. Chutiangah chuan hnam dânpuaia târ lan a nih angin, nisarihna Sabbath serh pawh a awlsam dâwn lo’m ni?

A lehlamah chuan, chanchin thianghlim chuan ram dinhmun chu rinna atâna duhawm tak pawh ni se, rinawmna chu thinlung atanga lo chhuak tûr a ni a, a nih loh chuan sual, kalsualna leh chhiatna chuan a zui ngéi ang.

“LALPA chuan, ‘Hê mîte hian mi rawn hnaih a, an kâ leh an hmûiin mi châwimâwi thin tak a, nimahsela an thinlung chu ka hlatah an sawn a, an mi tihna chu mihring thupék an inzirtir mai chu a ni.’” (*Isa. 29:13, NKJV*).

A lehlamah, rinawm tum tlatte chu boruâk duhawm lo ber hnuiah pawh thuâwihna laka dâl theih an ni lo.

Chhiar tûr: Daniela 1:1-12; 3:1-12; 6:1-9. An dinhmun theuh chu danglam deuh mah se, ram danga chêng Pathian mîten chona an hmachhawn chungchâng eng nge hêng hian a târ lan?

Tû pawh niin, khaw hmuna chêng pawh ni ilang, ram dân emaw, hnam ziâ emaw avânga kan rinna leh thuhretû tan kawngah chona lian tak hmachhawn tûr a awm deuh zêl a. Hêng thûa Daniela chanchin kha ‘hlimawm’ takin a tâwp deuh zêl a; chû chuan harsatna hnuiah pawh Pathian chungah a rinawm tlat theih tih a entîr a ni. Khâng thûte kha a thazâwngin tâwp lo pawh ni se, khâng mîte khân thil dik an ti a ni tih chu rinhlelh ruâl a ni lo.

In hnam zînga in rinna avânga chona in hmachhawn thenkhat chu engte nge ni? Engtin nge in lo hmachhawn thin?

THAWHTANNÎ

Ram Dang Rorêlna Hmunah

December 18

Babulon a tlâwm a, Medo-Persia a lo din tâkah khân, Juda mi tam tak chu an thlahtûte ramah an kîr leh a. Mahse, an vây chuan an lêt vek lo. Mi thenkhat chu hun eng emawti chhûng an lo chên tawhna ramah chuan an awm zui zêl a ni.

Chu chu rilrûa vawng chungin, Estheri chanchin tobul tlêma zâwng kan hre thei a. “Lal Ahasuera a ram lalthutthlêng lal khua Susan-a a thut lai” (*Estheri 1:2, NKJV*) a ni. Helai Bible thû hi hê lal rorêlna hnuiah Persia Lalram a awm lai hun a ni.

Bung 1-ah, lalnû Vashti chu lalin a hnâwl a, chuvâng chuan amâ âiah lalnû dang zawn a ni a. Chutiang boruâk hnuiah chuan Estheri leh a pami Mordekaia-te chu an lo lang vê ta a ni.

Estheri 2:1-9 chhiar la. Hêng chângte hian Mordekaia leh Estheri-te dinhmun chungchâng eng nge min zirtîr?

Mordekaia kha sorkar mi lian, lal in kawngkâa thu thîn, Shushan khawpuia a fanû a tâna a lâk, Estheri nêna chêng ni âwmin a lang. An dinhmun leh an chênnâ avângin Persian hnam dân khân a chiah hnehlâk a. Hei vâng pawh hi a ni ang Estheri kha Lalber hmâa inlan tûra thlan a nih ni. “Estheri chu lal inah hmeichhe vêngtu Hegaia vênnâah chuan an hruai lût a,” (*Estheri 2:8, NIV*).

Estheri 2:10, 20 chhiar la. Heta thil kal mîk hi eng nge ni a, engati nge Mordekaia khân khatiang thû a pêk?

Bible hian a sawi lang chiah lo nâin, rin thiam a harsa lêm lo. Hnam dang mîte leh sâkhaw dang biâté zînga chêng an nih angin, huât hlawh loh nân an chhûngkua leh an mîte chungchâng zép mai kha a finthlâk zâwk a ni.

Eng ang boruâk hnuiah nge kan rinna uâl-âu taka lantîr loh a finthlâk zâwk theih ang? A nih loh leh, chû chu kan ti ngai hauh lo tûr a ni ang em, eng vângin?

THAWHLEHNÎ

Mordekaia – Thuhretu Rinawm

December 19

Ram danga chêng an nih angin, Pathian chunga an rinawm zui zêl phawt chuan engtikah emaw chuan

Mordekaia leh Estheri-te khân buaina an la tâwk ngîi ang. Chutiang chu Mordekaia dinhmun chu a ni ta a ni.

Estheri 3:1-15 chhiar la. Heta thilhleng hi eng nge ni a, eng nge a chhan?

Estheri 3-ah, Lalber Xerxes (Ahasuera) chuan Hamana chu káisântírin, thuneihna nasa tak a pê tih kan hmû a. Mi tinte chu Hamana hmâa kûn tûra tih an ni bawk a. Mahse: “Mordekaia chuan a hmâa kûnin chibai a bûk duh lo,” (*Estheri 3:2, NIV*) tih kan chhiar. Bible hian eng vângâ Mordekaia kha Hamana hmâa kûn vê lo nge tih min hrilh lo va. Mahse a chhan kan hria a ni. Ani kha Juda rinawm a ni a. Mordekaia khân Aigupta chhuahsan lai (*Deut. 25:19*) atanga tawha an hnam hmêlmâ Amalek mî, Agaga thlah chu zahna lantîr a duh lo. Engtin nge Juda mi rinawm chu Amalek mî hmâah a thingthit theih ang ni? LALPA chauh lo chu tû mah chibai a bûk tûr a ni lo?

“Lal mîte, lal kawt hung kawngkâa awm zawng zawnge chuan Mordekaia hnênah, ‘Engati nge lal thupék i bawhchhiat?’” (*Estheri 3:3, NKJV*) an ti a. A chhân dân chipchiarin kan hre lo nâin, a châng dawt leh chuan “Mordekai-a’n Juda mî a ni tih a lo hrilh tawh hlawm sî a,” (*Estheri 3:4, NKJV*) tiin min hrilh. Khatiang a nih avâng khân, Mordekaian vânte leh lei Siamtu Pathian chibaibûk tûra remchânnâ a neih phah a, suala khat mihring chu chibai a buk lo vang. Eng emaw chenah, Mordekaia kha a rinna thuhretûah a tang thei a, khatiang rinna avâng khân amah leh mi dangte pawh dinhmun hlauhawmah a dintîr thei a ni.

“Daniela leh a thiante leh Mordekaia hnêñ atang khân Babulon lal rorêlna hmun, thianghlimna kawnga hmun

thim zîngah êng chu fiah takin a lo êng chhuak ta a ni.”— Ellen G. White, *Advent Review and Sabbath Herald*, May 13, 1884.

Hamanan Juda mîte suât mang a duh laia lal hnêna an chungchâng a sawi dân chu: “I ram then chhûng tinah hnam eng emaw, hnam dang nêñ inang lo, intihrang an awm darh nuai a; an dânte chu hnam dangte dân nêñ a inang lo riâu mai a; lal dân pawh an zâwm hek lo; chuvângin chutiang awmtîr phal chu lal tân a manhlâ lo hlê mai,” (*Estheri 3:8, NIV*) tih a ni. An hnam dân pawh hrang leh lal dânte pawh zâwm lo an ni rêng em? Tihduhdah hlawhna tham a va ni âwm êm!

Mordekaia anga tûn huna fiah kan nih theih dân kawng chu engte nge ni? Engtin nge kan chhân lêt ang?

**NILÂINÍ
Hetih Hun Atân Hian**

December 20

Estheri 4:1-14 chhiar la. Engati nge khatih lai hun kha Estheri tân Juda mî a nih a târ lan hun remchâng anga ngaih a nih?

Tanpuina dila Mordekaian Estheri a biak khân, ani kha kum eng emawti chhûng chu Ahasuera nupuiah a lo tang tawh a; mahse, Persia dânah chuan lalber hnêñ atanga sâwmna chiang tak an dawng a nih loh chuan, tû mah lalhuthlêng hmâah an lo lang tûr a ni lo. Hê dân zahlotu apiang chu tihhlum tûr a ni mai. A dinhmun hlauhawmzia hre chungin, Estheri chu sâwmna dawng lo chungin lalhuthlêng hûnna pindanah chuan a lût ta a ni.

Mordekaia rinna khān Estheri rinna a kaihthawhsak a. Estheri bu thupui ber chu Mordekaian Estheri hnēna a thu thawn: "Modekaia chuan Estheri chu a va chhāntir leh a, 'Juda mī zawng zawngten an pumpelh loh tūr chu lal inah chuan i pumpelh dāwn bīk emaw tih inring suh. Tūn hun anga i ngawih mai mai chuan hmun danga Judeate tān himna leh chhuahna a lo awm pawhin, nang leh i pa chhūngte chu kan boral ang; lal nihna i lo chan hi hetih hun atān ngēi hian a ni dāwn lo'm ni?' va ti tūrin a tīr a." (*Estheri 4:13, 14*, NKJV) tih hi a ni.

Estheri rinna chu Mordekaia ngenna hmanga amā mīt a hmangaihna hmanga fiah a ni ta a. Estheri kha Juda mī a ni tih Mordekaia chauhin a hria a, inh mang tūra thutlūkna a siam tākah khān, a nunna thāp takmeuhin a che chhuak ta a ni.

Pathian a rinna chu a chak a, Pathian tanpuina tel lo chuan a hlawhtling thei lo tih pawh a hre bawk. Mordekaia a chhānna khān a rinna chu a tār lang a: "Susan-a awm Juda mī zawng zawng ko khāwm vek la, keimah avāngin chāw nghei ula, ni thum leh zan thum eng mah ei lo leh in lovin awm rawh u; kei leh ka nulahote pawhin kan nghei vē ang a; dān lo angin lal hnēnah ka lüt ang a; ka boral leh ka boral a ni mai ang," (*Estheri 4:16*, NIV).

Mordekaian hē hriattirna thū hi Shushan-a Juda mī zawng zawngte hnēnah a thawn chhuak vek a; chawnghei leh tawngtai hun an hman chhūngin, Estheri chu hun hlauhawm atān chuan mahni a inbuatsaih lāwk a. "Ni thum nī chuan heti hi a ni a, Estheri chuan a lal silhfēn a inbel a, lal rorēlna in zāwn taka lal in hung chhūngah chuan a va ding a, lal chu lal thutthlēngah a in luhna hawiin a thū a. Lalnu Estheri chu lal kawt hung chhūnga a ding lalin a han hmuh chuan, a chungah a lāwm a; lal chuan a

rangkachak lal tiang ken chu Estheri lamah chuan a han lek a. Chutichuan Estheri chuan a va hnaih a, lal tiang hmāwr chu a han khawih a," (*Estheri 5:1, 2*, NIV).

Khatiang boruāk hnuaiā Judeate tawngtainaah khān chawnghei pawh a tel ngēi ang. Chū chu, mahnī tānā chē chu an ni nāin, tawngtai mawlh kha an thupui ber a ni. Heta tang hian eng zirlai chiang tak nge kan lāk chhuah theih ang?

NINGĀNĪ

Purim Thilmak Thleng Chu

December 21

Estheri bū-a Pathian hming lang lo hi zir mīt chuan an hre chiang hlawm hlē a. Bible pum puia chutiang awm chhun chu a ni bawk. Chuti chungin, Judeate chuan an tānā chhanchhuahna ropui thlentir tūra Pathian lo chētna chu an hria a; hē bū hi Bible-a telh tūrin Pathian mīt chuan an thlang ta rēng a ni.

Kan nī tin nun lang lo lamah hian, Pathian chēnchilhna chu kan hmu thei thīn em le? Pathian lo chētnate chu thil thleng pāngngai, narān mai anga langte pawh a ni thei; chik taka kan lo ngaihtuah a nih loh chuan, Pathian chēnchilhna kan hre lo mai dāwn a ni.

Estheri 9:1-12 chhiar la. Estheri beihna rah chhuah chu eng nge ni?

Purim thilmak thleng kha danglam tak chu a ni. Thilmak thleng kha thil narān, thilthleng pāngngai rēng ang maiin a lang a. Judeate tihhluum an nihna tūr dān kha

süt a ni lo va; mahse, dân thar ziah a ni a, Judate chu anmahni an lo invênhim phalsak an ni.

Thilthleng dangte pawh ngaihtuah la, khâng thilthlengte zâra Pathian lo chêt dânte kha chhinchhiah ang che. Persia mîte khân Judate tân Pathian A lo chê tih an hria a. A rahchhuah chu eng nge ni ta?

“Chûng rama mite zînga tam tak chu Juda-ah an insiam a” (*Estheri 8:17, NIV*). Hei hi mi boten Amah hriatna an neih theih nâna LALPA hnathawh dân entírna ropui tak a ni.

Juda hruaitûte khân Pathian hnathawh a ni tih an pawm a. Mahnî invênhim tûra Judate an dinchan tâkah khân, kum tina a hriat rengna, hnehma nî serh tûrin an puâng a. Hêng nîte hi A chhanchhuahna hriat reng nân, Pathian hnêna lâwmthu sawina nî-ah an hmang ta thîn a ni.

Chona: Kâr lo awm tûr chhûnga mi i tawngtaisak thin zînga pakhat hnêna Pathianin thil A lo tihsak tawh che chungchâng hrilh vê tûra huaisenna pe tûr chein Pathian hnênah tawngtaiin dîl ang che.

Hmalâkna Tûr: A lian emaw, tê emaw, Pathianin i tâna thil A tihsak che chungchâng chhinchhiahna bû vawng la. A hun taka mi tû emaw hnêna i hrilh vê theih nân ennawn thîn, Pathian hnêna tawngtaiin tanpuina dîl ang che.

ZIRTÂWPNI

Zir Belhna: “Chhûngkaw tin te leh sikul tin, nû leh pâ, zirtîrtu leh naupang tin chanchin tha êng dawngtute hnênah, Israelte chanchina harsatna thlen laia Lalnu

Estheri hnêna zawhna, ‘Hê lal nihna i lo chan hi, hetih hun atân ngîi hian a ni dâwn lâwm ni?’ Estheri 4:14 tih kha a lo thleng thîn.”—Ellen G. White, *Education*, p. 263.

“Estheri kha Juda nula hméltha tak, a nû leh pâten an thihsan hnûa a pamî Mordekaian amâ fanû atâna a lâk a ni a. “Pathianin ani kha Persia rama Juda mite chhanhim nân A hmang a.” (Note: hê paragraf hnihilna hi *Daughters of God* tih bûa Estheri chanchina thuhmaruaia mî a ni.)

“Hmânlai hunah khân LALPA chu Amâ âiawha ding, Amah thawhpui tûra A mi thlan a hmei a pâ, mi inpête hmangin mak takin A lo che tawh thîn a. Hmeichhiate pawh hnehma ropui chantírna tûrin A hmang thîn. Tum khat mai ni lo, mangan hunah anni chu hmahruaitua hmangin, nunna tam tak chhanhim nân anmahni hmangin A thawk thîn. Lalnu Estheri hmangin LALPAN A mite tân chhanchhuahna ropui tak a thlentîr a. Chhanchhuahna kawng dang awm ngang lo va a lan tawh laiin, Estheri leh a thawhpuite khân, chawnghei leh tawngtaiin hmâ an la nghâl a; harsatna chu hmachhawnin, an mite tân chhanchhuahna an thlentîr ta a ni....

“Thuthlung Hlui huna Pathian tâna inzawmna neia hmeichhiate chêt dân zirna hian, tûnlai huna hnathawhnaa harsatna chingfel thei tûrin zirlaite min zirtîr a. Estheri hun lai anga khatiang taka dinhmun khirh leh harsâa dintîr kan ni vê kher lo thei; mahse, hmeichhe piangtharte chu dinhmun tlâwm zâwkah pawh pawimawh taka chéttîr an ni thei. Hei hi tam takin an ti mîk a, ti zêl tûr pawhin an impeih sâ diâm a ni.”—Ellen G. White, *Daughters of God*, pp. 45, 46.

December 22

Sawi Ho Tûr:

Estheri bû hian zawhna chhân lohin min hnutchhiah sak lo va, lanlû nihna dinhmuna hlân a ni tawh chungin, lal rorêlna hmuna Estheri chanvoah khân a ni zuâl. Engtin nge hêng thilte hi a rinna nêñ kan sawi rem tâk ang, kan thei ang em?

Estheri thusawi hmingthang tak, “Ka boral leh ka boral a ni mai!” (*Estheri 4:16, NKJV*), tih hi thihna hmachhawn thei nih laia rinawmna, kum sâng tam tak chhûnga lo thangkhâwk zêl chu a ni. Engtin nge a thusawi khân tâwpna huna, Thupuan 13 a taka a lo thlen huna Pathian mîte la hmachhawn tûr chu a târ lan?
ŽIn class-ah, Thawhtanni zirlai tâwpa zawhna kha ennawn leh ula, eng emawti laia mahñi rinna lantîr chungchâng a nih kha. Chû chu kan dinhmun a ni vê thei ang em?

ZIRLAI 13

December 23–29, 2023

PATHIAN RAWNGBÂWLNA KHÂRNA CHU

CHÂNGVAWN: “Chutichuan hêng thil zawng zawngte hi boral vek tûr a nih avângin, Pathian nî lo thleng tûr chu lo thlîr leh, thlen hmâtir tûrin, in awm dân thianghlim leh Pathian ngaihsak kawngah chuan mi eng ang nge in nih tûr le?” (*2 Petera 3:11, 12, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÛ

Chhiar Tûr: *Luka 11:23; 1 Timothea 2:4; 1 Petera 2:9; Thupuan 1:1–7; 14:6–12; 21:1–4.*

THUPUAN bû hi tâwpna huna thilthleng tûr ngaihtuahnain a khat a. A thupui ber chu Krista leh Setana kâra inbeihna thû a ni. Setanan dân ang taka lei chelhtu a nihna chu a hloh tawh a, tûnah chuan Pathian chunga rinawmte a ûmzui ta thung a. Pathian fâte, mi fel la damte leh, Adama leh Evi-te suala an tlûk atanga mi rinawm thi tâte Isuâ lo kal lehnaa chhanchhuah an nihna hmangin a vâwrtawp a lo thleng dâwn a. Hê bû hian Setana leh mi sualte chu meia hâl ral an nih a, hê lei siam thara Isuan A chatuan larlam a din ngheh tûr thû pawh min entîr bawk.

Thupuan zirtûte chuan kum zabi khatna atanga tâwpna hun, kan hun thlenga kohhran chanchina thilthleng tûr chhinchhiahna lo sawi lâwkte chu thahnemngai taka dapin an târ lang a. Chutianga titu tûr pawh an ni rêng a ni.

Tichuan tûn kuartar zirlai hnuhnung ber hmang hian, Thupuan chu rawngbâwlna bû, A rawngbâwl tûra kohhran min kotu Pathian rawngbâwlna bû a ni. Koh kan nihna chu, Pathian pawm emaw, hnar emaw tûra thutlûkna an

siam theuh thlenga ‘tūnlai thudik’ khawvēla puāng tūrin a ni.

SUNDAY

December 24

Thupuan: Tâwpna Huna Pathian Rawngbâwlna

Thupuan bû tlar hmasâte hian a chhiartu chu hê lehkhabû hi Pathian rawngbâwlna thupuia nei a ni tih a kawhhmu a ni.

Thupuan 1:1-7 chhiar la. Engtiang kawngtein nge Thupuan hian tâwpna huna Pathian rawngbâwlna chu thupuiah a nei tih chianna i hmuh theih?

Châng hmasa lama Isua chu Thupuan lo chhuahna leh thupui ber a ni tih a târ lan hnûin, Thupuan 1:4, 5 chuan Pathiana Mi Pathum, mihringte chhandam nâna lungruâl taka thawk tlângte a sawi lang a. Pa chu chatuan mî, awm tawh leh awm mîk leh lo la awm tûra chu a ni. Thlarau Thiaghlim, kum zabi khatna laia kohhran hmasâte zînga thiltithei taka thawk thîn hming sawi a ni a. Chutah Johanan Isua Kristâ nihna “thuhretu rinawm,” “mitthi zîng atâ piang hmasa ber” (Thup. 1:5, NRSV) chu, dân ang thlapa hê lei khawvél neitu a nihna chu a târ lang zui a. Setanan hê leia lalram din ngheh a tumna chu tihtlawlh a ni ta a. Pathianin Setana chunga hnehna A chan bâkah, Siamtû thisen chuan kan bawhchhiatna leh muâlphona chu a sil fâi ta a ni.

Chhiar tûr: Thupuan 1:6 leh 1 Petera 2:9. Hêng chângtea târ lan tlante nihnate hian eng pawimawhna tak nge a neih?

Pathian rawngbâwlna a tum chu mihring boral mîkte hmun him lama hnuh sawn mai a ni lo. Keimahnia Pathian anna chu dinthar a nih leh tâk avângin, Pathian chhandamna chuan dinhmun thâr leh duhawm tak min hlui a. Isuâ thisen chhuak zâra lei leh vân Lalber nêna thisena inlaichîn kan lo nih tâk avângin, tlante chu lal chhûngkaw mîte kan lo ni a. Tûna lalber chhûngkaw mî kan lo nih tâkah chuan, mihringte chhandam an nihna tûra lal chhûngkaw rawngbâwlnaah chuan kan tel vê ta a. Chû chuan puithiamtae min siam a! Kristan A kohhran chu ‘lalramah’ a chantîr a, chuta mi mal tinte chu ‘puithiamte’ an ni. Lalram mî leh sâ nihna chu puithiam nihna a ni.

Thupuan 1:7-ah, rawngbâwlna hna tuahzia kan hmû a: Isua chu a lo kal ang a, mi bo an nih avângin hnamten an tahpui dâwn a ni. Amâ laka inlahrangte pawh Pathian chuan A hnêna awm tûrin a duh a ni.

Thupuan bû hi kêu sâ a ni a, tichuan mihringte tâna Pathian rawngbâwlna pawh kêu hawn a ni ta bawk.

Pathian siam lek kan ni lo va, man to taka Amâ tlante kan ni bawk. Kan tûn dinhmun chu eng ang pawh ni se, engati nge hê thutak hi beiseina nasa tak min siamsak tûr a nih?

THAWHTANNI

December 25

Vântirhkoh Pathum Thuchahte leh Rawngbâwlna

Thupuan bû hian indona ropui thupui chu entîrna hmangin chiang takin min târ lansak a, chûng zînga chiang ber chu Thupuan 12:12-a: “‘Chuvangin, aw, vânte leh a chhûnga awmte u, lâwm rawh u! Lei leh tuifnriat chung a

pik e! Diabola chuan hun tlêm tê chauh a nei tih a inhriat avânga thinur êm êma in hnêna a lo chhuk tak avângin,’ a tih ka hria” (NKJV) ti hi a ni mahnâ. Tâwpna huna a vâwrtâwp thleng tûr Indona Ropui tel lo hi chuan, Pathian Lehkhathû hi tû mahin an manthiam theih a rinawm lo.

Thupuan 14:6–12 chhiar la. Kan rawngbâwlna leh thuchah chungchânga heta târ lan chu eng nge ni a, eng pawimawhna tak nge a neih?

Rawngbâwlna thupui, Pathian rawngbâwlna chu a thuchah a ni a, chû chu chanchin thâ a ni. A nihna takah chuan, a thuchah chu rawngbâwlna chu a ni. Thil lo thleng tûrte chungchângah, khawvâlah vaulâwkna thû puân chhuah a ngai a, mi tinte hi, nunna emaw thihna emaw kâra duhthlanna siam tûra nawr luih an la ni vek dâwn a ni.

“Tû pawh ka lama tang lo chuan mi do a ni; tû pawh mi lâk khâwmpui lo chuan a tidarh a ni” (Luka 11:23, NKJV). Kan rawngbâwlna nêna inzawm eng thil nge Isuan hetah hian A sawi?

Thupuan 14-a vântirhkoh pathumte thuchah hi, khawvâla puâng tûra Seventh-day Adventist-te koh an nihna laimû ber chu a ni. A thupui ber, a innghahna ni nghâl chu, thupui pahnih: “chatuana chanchin thâ,” (Thup. 14:6, NKJV) leh Siamtu chibaibûkna chu a ni. Hêng thupui pahnih te hi mi thianghlimte chungchâng sawinaah a lo lang a: “Heta hi mi thianghlimte chhelna chu; heta hi Pathian thupêkte leh Isuâ rinna vawngtûte chu an awm e,” (Thup. 14:12, NKJV). Thil dang eng pawh tiin, mîte tanpui

te pawh a tha vek chungin—koh kan nihna leh kan rawngbâwlna tûr hi kan hmuh kân ngai tûr a ni lo va, chû chu ‘chatuan chanchin thâ’-a kan hmuh khawvâl bo tâna beiseina chu puâng chhuakin, nakin lawka thil lo thleng tûr chungchângah vaulâwkna kan pe tûr a ni.

“Tû pawh ka lama tang lo chu mi do a ni” (Luka 11:23, NKJV). Engtin nge heta Isuâ sawi hi kan hnêna sawi a ni tih i manthiam dân? Engati nge hêng thûte hian kan thinlungte awmna hmun dik tak inen chiang tûra min tih?

**THAWHLEHNÍ
Buaina Hnuhnung**

December 26

Isuan A zirtirte leh keini hnêna A sawi chu: “‘Chutichuan kal ula, hnam zawng zawngte zirtîrahte siam ula, Pa leh Fapa leh Thlaraau Thianghlim hmingin baptis ula, thû ka pêk zawng zawng che u pawm tûrin zirtîr rawh u. Ngai teh u, kei kumkhuain, khawvâl tâwp thleng pawhin, in hnênah ka awm zêl ang, Amen.’ (Matt. 28:19, 20, NKJV) tih a ni. Hei hi tirhchhuahna Thupêk Ropui a ni a, kawng tam takin vântirhkoh pathum thuchah a ni nghâl bawk a, chû chu ‘hnam tin, chi tin, tawng tin leh mi(pui) tinte’ (Thup. 14:6, NKJV) hnêna puân tûr ‘tûnlai thudik’ (2 Pet. 1:12) Thupêk Ropui hmanga târ lan chu a ni.

Chhiar tûr: 1 Johana 4:8; 2 Petera 3:9; 1 Timothea 2:4 leh Genesis 12:3. Engati nge mi chi tinte hi Pathian tân an pawimawh theuh?

Kristâ hmangaihna chu, thlei bik nei lo va mî zawng zawng huâp zo a ni. Krista chu ruât lâwk mi bikte tân chauh

a thi tih zirtírna kalthin, Bible chuan Kristâ thihna kha mî zawng zawng tân, chi chin, hnam tin huâp kim vek a nih zâwk thû chiang takin a sawi a. Mihring i nih chuan, Krista chu i tân A thi a ni. Tû tân pawha zawhna awm chhun chu, *Engtin nge A thihna kha i chhân lêt tih a ni.*

Isuâ lo kîr leh hunah, khawvélah pâwl hnih chiah an awm dâwn, chû chu: Thupuan 13 leh 17-a târlan anga sâkhuâ leh sorkar thuneihna hmanga Setana thuneihna hnuia intulûtte leh, Isua Kristâ hnêna intulût hmiah a, “Pathian thupékte” (*Thup. 14:12*) vawnga an rinna târ langtûte chu an ni ang.

A tîr atangin, mihringte kha Pathian rina leh A felta kawng leh hmangaihna finfiahna neitûte an lo ni tawh a (*Rom. 1:18–21*). Chuvâng chuan, hmânlaï atangin mî zawng zawnge chu, an hre tam emaw, an hrethiam lo emaw pawh ni se, Pathian thawhpulia an nun dân hmanga an chungchâng rôlsak an ni ang (*Rom. 2:11–16*).

Mahse, hê tâwpna hunah hian, pâwl hniha insiamna hi a thang zêl a, chutah chuan chhia leh tha hriatna hmang tûra zalênnna inzahsak lam a awm dâwn lo. Mî zawng zawnge hi Setana pâwl lama tang tûra nawr luih an la ni vek dâwn. Chuvâng tak chuan chanchin tha puân darh leh, Setana chêt dân hmang chiang taka târ lan hi a hmanhmawh thlâk êm êm a ni. Chû chu Vântirhkoh Pathum Thuchah, kan rawngbâwlnain a tum tak chu a ni rêng a ni.

Nangmâ tân ngîi Kristan A thihsak che tih thû-ah hian châm zui la. Eng thilin nge i thil lo tih tâkte chu a sual êm vângin, kraws chunga Kristâ thihna khân a tlêng fâi zo lo mai ang tih ngaihtuahna neihtîr thei che?

NILÂINÎ**Rawngbâwlnaa Hlawhtling**

December 27

Rawngbâwlnaa hlawhtlinna hi eng nge ni? Baptisma chan tamtîr te, kohhran lian din te, pun chaknate anga ngai tûra thlêm kan ni mai thei e. Hê leia hnam tin leh mi(pui) tinte hnêna chanchin tha hmanga lût tawh anga ngaiin, chûng chu radio te, internet te leh TV hmanga zawh duâk theihah kan ngai pawh a ni thei. Hêng thil zawng zawnge hi an tangkai leh that viâu laiin, Paulan Korin khuaa ringtu chhûngkuate hnêna a ziah kha kan hre reng tûr a ni: “Keiin ka phun a, Apolovan tuiin a châwm a, nimahsela Pathianin a thantîr a ni,” (*1 Kor. 3:6, NKJV*). Tawngkam dang chuan, thupuia kan neih tûr chu, a tih dân hmang hi a ni; Pathianin thupuia A neih chu a thang zêl ang.

Pathian rawngbâwlna thil tum ber chu, hê leia hnam tin zînga mi bote chhandam a, A rawngbâwlnaa inhmang tûra Isuâ zirtîr rinawma siam a ni.

Hêng Bible chângte hi chhiar la. Isuâ hnungzuitûte nihna tûr chungchâng eng nge min hrilh?

2 Kor. 11:2 -----

Isaia 30:21; Johana 10:27; 16:12, 13 -----

2 Thesalonika 2:9–11; Hebrai 3:12, 13; 1 Johana 1:8 -----

1 Johana 1:9, Thupuan 7:14, Thupuan 19:8 -----

Isuâ zirtirte chu thianghlim, mo thianghlim ni tûra Isuâ chunga rinawm tlatte an ni a. A Thlarau Thianghlim aw nêm dam diâi hruaina ang zêla Isua zuitûte an ni. Hetah hian mi dangte tâna rawngbâwlsak tûra A mi hruaina zui pawh a tel. Hê zirtir nihnaah hian inbumna a tel lo. Zirtîrna dik lo, bawlhhlawhna leh rinhlelhna hmanga hruai bona a awm hek lo. Mi dangte chunga léng anga inngaihna pawh a awm lo. Mi famkim lo, Pathian khawngaihna leh zahngaihnaa tiethiangholim mamawhtu nih an inhria a. Hei hi hrethiamin, an rinpui mi dangte laka zilhna leh, zirtîrna dawng tûrin an inhawng a. Rawngbâwl naa hlawhtlinna tlentu chu hetiang anga zirtîra insiamna hi a ni.

“Kristâ hnênah chuan nula thianghlim angin” (2 Kor. 11:2) tih hian eng nge a kawh? Engtin nge keini mi sualte hi Pathian hmâah chutiang chu kan nih theih ang a, Kristâ tâna nula thianghlim ang nih dân kan kawhhmu theih ang?

NINGÂNÎ

Rawngbâwl na Thawk Zo

December 28

Chhiar tûr: Thupuan 21:1-4; 21:22-22:5. Hetah hian eng thil thleng chungchâng nge a sawi?

Lei thar chu paradis nuâm tak a ni dâwn! Thihna leh sual a awm tawh lo vang a, Setana leh mi suaksualte tihboral an ni tawh ang. Chhandamtû duhawm chu hmûin, kan hmangaihte nén kan chêng zâ tawh ang. Hnam tin tawng tin atanga lo chhuak âiawhtûten lei thar chu an luah ang.

Khawvél hmun hrang hranga mi chi hrang hrangte zingah rawngbâwl na neih a nih leh nih loh thutlûkna siam tûrin General Conference Mission Board chuan Global Mission tehfung a siam a. “Rawngbâwl tawhna” chu pâwn lam tanpuina ngiat lo va mi dangte hnêna hlâwk taka thuhretûa tang thei tûra mihring leh châkkhâite nei chin a ni; Pathian biak inkhâwmna te, Bible te leh mahñi tawng ngêia lehkha dangte nei; tawng lehlin ngai lo va mi dangte hnêna thuhretûa tang tûr kohhran hruaitu tûr anmahnî zînga mî ngîei nei thei a ni bawk.

“Rawng la bâwl lohna” erawh chu, pâwn lam tanpuina ngiat lo va mi dangte hnêna hlâwk taka thuhretûa tang thei tûra mihring leh châkkhâite nei vê lo a ni.

Tualchhûng kohhran leh conference tin hian an biâl huâm chhûnga tlawh pawh ngai hnam/chi tinte chu an thliâr fel vek tûr a ni. Chhandamtû lo kîr lehna tihamhmawh a, min tiâmsak anga vân thar leh lei thara kan chênpui theihna tûra, mi chi tinte zînga zirtîrahte siam tûra Pathian rawngbâwl naa inpeipun hun chu tûn hi a ni.

Chona: Engtin nge Kristâ lo kîr lehna tûr chu i tih hmankhawh theih ang? Chanchin tha hriat mamawhtûte thinlungah beiseina chî i tuhsak mîk em? Rinawm taka Kristâ thuâwihna nun an zir theih nân, ring tharte chu ‘tuiin i châwm’ mîk em? Nî tina i tawngtaisak thinte hnêna lei siam thar lehna tûr thutiâm chu i hrilh theih nân, remchânnate dîlin tawngtai ang che.

Hmalâkna Tûr: I ‘zirtîrte’ zînga thenkhat chu Krista pawm tûrin an inpeih mai thei e. Chutah chuan kohhran emaw ringtu pâwlte zawm pawh a tel thei ang. Chûng

mîte anga inchanin, a vawi khatna atâna in biak ina inkhâwm tûr angin inngaihruat chhin teh. Eng ang nuntawng nge chû mî chuan a neih ang? Mi tharte lo lâwm leh zirtîra siam tûrin, in kohhran kha eng ang taka lo inpeih lâwk nge a nih? Tûna in kohhran mai kha ni lo vin, ringtu pâwl tharte din tûrin i inhawng em? In chak lohna laite thuâm tha tûrin ruâhmannna siam teh u. I ngaih dân chu in kohhran hruaitûte sawipui la, in kohhran kha zirtîra siamna kawnga chak zâwka hmâ in lâk theih nân, ruâhmannna hlen tûrin thawhpui ang che.

ZIRTÂWPNÎ

Zir Belhna: “Tlanna ruahmannna ropui chuan khawvêlah Pathian duhsakna famkim a rawn pe lêt leh ang. Mihring chauh ni lovin lei pawh hi tlan a ni a, chatuana thuâwihsnaah chuan a awm tawh ang. Kum sâng ruk lai Setana chuan lei hi neih tumin a bei a. Tûnah chuan thil siamte tâna Pathian thil tum dik tak chu tih hlawhtlin a ni dâwn ta. ‘Chungnungbera mi thianghimte chuan ram chu an chang ang a, kumkhuin, kumkhaw tlaitluânn.’—Ellen G. White, *Thlahtubulte leh Zâwlneite*, p. 347.

Mahse chû chu a taka a chan theih hmâin Pathian chu A rawngbâwlnaah thawhpuiin, siamthar-lehna tûra Pathian thutiâm pêng khata tangin, mîten vaulâwkna thuchah chu an pawm theih nân kan thawhpui ngîi tûr a ni.

“Kan rinna la hre vê lote tâna thawhpuitu tam zâwk hmuh hi ka châk thîn a ni. Mi tam tak chuan vântirkoh pathum thuchah an ngaihthlâk atangin êng ropui an dawng tawh a, tûnah hian an chênnna lam biâl khawvêlah chuan hêng thuchahte hi an puâng chhuak vê tûr a ni. Thutak êng chu mi dangte hnêna sem chhuak tûra kawng hawn tûra ka tih tûr chu hlen ka châk a. Râlthuam inbel tûrin

LALPAN min tanpui mawlh rawh se. Khawvêl hnêna vaulâwkna hnuhnung pe tûra hna khûn thawk tûrin ringtûte chu tangruâl rawh se.”—Ellen G. White, *Letter 390, 1907* (unpublished).

Tûn kuartar chhûng zawngin Pathian rawngbâwlna thupui leh pêng hrang hrangte chungchâng kan lo zir ta a. Tûn kâr chhûng hian Pathian nêna inlaichînna dinthar lehna thû manthiam tûra Thupuana a hawnna tûrte kan dap chhuak a. Chû chuan rawngbâwl zagh a nih a, lei hi siam thar leh dinthar a nihna thûin a vâwrtâwp min thlenpui a. Kan lei chanchinah, sual leh tawrhna tihboralna chu hun râpthlâk ber a nih dâwn laiin, Pathian chuan hê tihboralna piah lam chu min thlîrpuiin, hê lei din tharna thutiâm hmangin thlamuânnna leh phûrna min siamsak tho bawk a ni.

Sawi Ho Tûr:

Chatuan chanchin thâ” chu eng nge ni? Engati nge “chatuan” daih a nih? Engati nge a zirtîr chu kan rawngbâwlna lungphûm a nihna chhan tûr?

Engati nge vântirkoh pathum thuchahah hian chû thil sawi-uârna chu kan neih? Engtin nge hêng thuchahte vaulâwkna thu khawng taktea ‘tih loh tûr’ lamte âia Isua mawlh chu thupuiah kan nei zâwk tûr a ni tih hi i dawnsawn?

Engtin nge tûn kuartar chhûng (zirlai) hian rawngbâwlna pawimawhzia chauh ni lo, chutah chuan koh kan nihna ang taka nang leh in kohhran kha nasa zâwka inhmanng tûr in nihna manthiam zâwk tûra a tanpui che u?

MORNING WATCH
October, 2023

1.	Sunday	Tirhkohte	14:19
2.	Thawhtanni	Luka	3:21
3.	Thawhlehni	2 Korinth	11:29
4.	Nilaini	1 Sam	17:45
5.	Ningani	Tita	1:15
6.	Zirtawpni	Exodus	32:32
7.	Sabbath	Joba	38:2-3
8.	Sunday	Isaia	38:5
9.	Thawhtanni	2 Korinth	12:9
10.	Thawhlehni	1 Sam	8:7
11.	Nilaini	Matthaia	25:10
12.	Ningani	2 Timothea	3:12
13.	Zirtawpni	Luka	8:17
14.	Sabbath	Deuteronomy	28:7
15.	Sunday	1 Lalte	19:14
16.	Thawhtanni	Luka	10:33
17.	Thawhlehni	Joshua	7:13
18.	Nilaini	Joba	42:5
19.	Ningani	Deuteronomy	32:47
20.	Zirtawpni	Malakia	3:3
21.	Sabbath	Johana	1:41
22.	Sunday	Luka	10:21
23.	Thawhtanni	Jona	3:1
24.	Thawhlehni	Habakkuka	3:17-18
25.	Nilaini	Habakkuka	1:5
26.	Ningani	Habakkuka	3:2
27.	Zirtawpni	Luka	15:29
28.	Sabbath	Isaia	51:1
29.	Sunday	Malakia	3:16
30.	Thawhtanni	Ephesi	6:12
31.	Thawhlehni	Kolossa	2:15

MORNING WATCH
November, 2023

1.	Nilaini	1 Timothea	1:2
2.	Ningani	Jakoba	4:17
3.	Zirtawpni	1 Timothea	1:12
4.	Sabbath	1 Timothea	4:12
5.	Sunday	Luka	7:35
6.	Thawhtanni	Matthaia	14:16
7.	Thawhlehni	1 Sam	26:8
8.	Nilaini	Luka	9:51
9.	Ningani	Isaia	40:31
10.	Zirtawpni	Philippi	3:13
11.	Sabbath	Matthaia	16:25
12.	Sunday	Exodus	3:6
13.	Thawhtanni	1 Thessalonika	4:13
14.	Thawhlehni	1 Thessalonika	5:24
15.	Nilaini	Ephesians	4:26
16.	Ningani	Luka	6:37
17.	Zirtawpni	1 Thessalonika	5:2
18.	Sabbath	Luka	10:40
19.	Sunday	Luka	17:15-16
20.	Thawhtanni	Deuteronomy	28:2
21.	Thawhlehni	1 Sam	18:15
22.	Nilaini	Thuhrltute	4:9-10
23.	Ningani	Genesis	4:7
24.	Zirtawpni	1 Korinth	4:20
25.	Sabbath	1 Thessalonika	5:19
26.	Sunday	Genesis	3:12
27.	Thawhtanni	Zakaria	8:23
28.	Thawhlehni	Philippi	2:25
29.	Nilaini	Matthaia	24:8
30.	Ningani	Matthaia	11:28

MORNING WATCH
December, 2023

1.	Zirtawpni	2 Timothea	2:24
2.	Sabbath	2 Timothea	3:16-17
3.	Sunday	Johana	5:6
4.	Thawhtanni	Isaia	53:2
5.	Thawhlehni	1 Thessalonika	5:21-22
6.	Nilaini	Hosea	6:6
7.	Ningani	Hosea	10:12
8.	Zirtawpni	Zakaria	4:10
9.	Sabbath	Zakaria	4:6
10.	Sunday	2 Petera	1:3
11.	Thawhtanni	Matthaia	4:3
12.	Thawhlehni	Isaia	54:2
13.	Nilaini	Amosa	3:7
14.	Ningani	2 Timothea	4:7
15.	Zirtawpni	Mika	6:8
16.	Sabbath	Matthaia	7:24
17.	Sunday	Rom	1:11
18.	Thawhtanni	Tirhkohte	19:15
19.	Thawhlehni	Tirhkohte	19:20
20.	Nilaini	Matthaia	2:13
21.	Ningani	Luka	2:36-37
22.	Zirtawpni	Luka	3:4, 6
23.	Sabbath	Luka	2:52
24.	Sunday	Luka	1:45
25.	Thawhtanni	Luka	1:46-47
26.	Thawhlehni	Luka	1:37
27.	Nilaini	Philippi	2:5
28.	Ningani	2 Korinth	10:18
29.	Zirtawpni	Johana	4:23
30.	Sabbath	Johana	4:34
31.	Sunday	Johana	19:30